

**AGINDUA, BIGARREN LEHENDAKARIORDE ETA LAN ETA ENPLEGUKO
SAILBURUARENA, DIRU-SARRERAK BERMATZEKO ERRENTAREN
ERREGELAMENDUA ONARTZEN DUEN DEKRETU-PROIEKTUA ALDEZ
AURRETIK ONARTZEN DUENA**

Bigarren lehendakari eta Lan eta Enpleguko sailburuaren 2022ko abenduaren 28ko aginduaren bidez, diru-sarrerak bermatzeko errentaren erregelamendua onartzen duen dekretu-proiektua egiteko prozedura hasteko agindua eman da.

Ekainaren 30eko 6/2022 Legeak, Xedapen Orokorrak Egiteko Prozedurarenak, 15.1 artikulua xedatzen duen arabera, “xedapen orokorren proiektuak idatzitakoan, prozedura hasteko agindua eman duen organoak aldez aurreko onarpena eman beharko dio dena delako testu artikulatuari, dagozkion negoziazio-, entzunaldi- eta kontsulta-izapideak egin aurretik”. Adierazitakoaren arabera, dekretu-proiektuaren testua idatzi ondoren, eta prozedura hasteko aginduan ezarritako helburuarekin bat etorritik, bidezkoa da aldez aurreko onarpena ematea, dagozkion izapideak egin aurretik.

Horregatik guztiagatik, honako hau

EBAZTEN DUT:

Lehenengoa. – Aldez aurretik onartzea diru-sarrerak bermatzeko errentaren erregelamendua onartzen duen dekretu-proiektuaren testua.

Bigarrena. – Araua egiteko prozedurak jarrai dezala xedatzea, eta beharrezko izapideak egin daitezela agintzea, prozedura hasteko 2022ko abenduaren 28ko Aginduan eta Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduraren ekainaren 30eko 6/2022 Legean adierazitako premisen arabera.

Vitoria-Gasteiz,

Bigarren Lehendakariorde eta Lan eta Enpleguko Sailburua

IDOIA MENDIA CUEVA

ERANSKINA

LAN ETA ENPLEGU SAILA

---/2023 DEKRETUA, (a)aren (e)koa, Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamendua onartzen duena.

ZIOEN ADIERAZPENA

I

Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legeak gutxieneko errenten prestazioen eta laguntzen sistema bat eratu du EAEn pobrezia eta gizarte-bazterketa desagerrarazteko. Sistema hori modu ordenatuan eta kohesioz lotuta dago gizartean pertsonen erabateko inklusioa lortzeko zuzeneko eragina duten babes sozialeko sistema guztiekin.

Diru-sarrerak bermatzeko euskal eredua indartzen duen eta kalteberatasun-egoera guztiak gehiago eta hobeto babestea dakarren ekarpen irmoa da.

Baztertuta dauden edo baztertuta geratzeko arriskuan dauden adin nagusiko pertsona guztiek izango dute aukera Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren onurak jasotzeko. Sistema horrek bizimodu duina izatea bermatzen du nahikotasun ekonomikoaren parametroetatik, eta erabateko inklusioa errazten du, inklusiorako programa integratu eta pertsonalaren bidez.

Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legeak aldaketa oso esanguratsuak sartu ditu diru-sarrerak bermatzeko errentaren egiturari. Prestazio hori sistemaren ardatz da, eta osorik berrikusi behar da orain arte indarrean egon den erregelamendu-araua.

Dekretu honen bidez onetsitako Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduaren xedea da legetik sortutako parametro berrietara egokitzea prestazioa. Diru-sarrerak bermatzeko errentaren definizio legala osatzen du, funtsezko lau ardatz oinarri dituen arauketaren barruan: (1) prestazioa eskuratzeko eta bizikidetz-unitateak eratzeko betekizunen garapena, batez ere legean ezarritako kalteberatasun-egoera berriei lotutako betekizunena; (2) prestazioaren titularrei eta onuradunei ezarritako betebeharren finkapena –

legeak oinarrizko alderdiak baino ez ditu zehazten–; (3) premia ekonomikoko egoera kalkulatzeko osagaien zehaztapena, egoera hori oinarrizko baldintza baita prestazioa aitortzeko, eta (4) administrazio-prozeduren definizioa, prestazio horri lotutako ahal publikoak baliatzeko behar den bide formala den heinean.

Arauketaren helburua da interesdunen eskubideak bermatzea, eta, horretarako, aurretiaz zehaztu behar da Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak diru-sarrerak bermatzeko errentaren arloko jarduera garatzeko, bere erabakiak hartzeko eta ukitutako pertsonen beren eskubideen eta interesen defentsan parte hartzea bermatzeko baliatzen duen bitartekoa, aldi berean interes publikoa, efikazia eta administrazio-jardunaren arrazionaltasuna zainduta.

Arauketa sakona da, segurtasun juridikoaren onerako, eta funtsean antzekoak diren egoeren aurrean erantzun ezberdinak ematea ahalbidetzen duten interpretaziorako aukerak saihestu dira. Horregatik jarri da arreta berezia Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legeak diru-sarrerak bermatzeko errenta erabat exekutatzen dela bermatzeko eskatzen dituen eremu guztiak garatzeko.

II

Dekretuak artikulua bakarra du, hiru xedapen gehigarri, hiru xedapen iragankor, xedapen indargabetzaile bat eta bi azken xedapen.

Artikulu bakarrak Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduaren testua onesten du.

Lehen xedapen gehigarriak Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuko zuzendaritza nagusiari esleitzen dio eredu normalizatuak onesteko eta aldatzeko ardura. Sinplifikatzeko, normalizatzeko eta arrazionalizatzeko tresnak dira, eta, duten izaeragatik, irekiak izan behar dute aldaketak eta hobekuntzak sartzeko. Bigarrenak Diru-sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretuaren inguruan egindako aipamenak dekretu honetan onetsitako Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduari dagozkioda ezartzen du. Hirugarrenak pentsiodunen bizikidetz-unitateei buruzko azterlan bat egin behar dela xedatzen du, zenbatekoa eguneratzeko aldiak eguneratu behar diren ala ez zehazteko. Halako bizikidetz-unitateen eraketak aldaketa garrantzitsuak izan ditu Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legean, eta, beraz, erregelamenduaren eta haren prozeduren eraginaren analisi zehatza egin behar da, unitate horien osaeraren eta diru-sarreraren aldakortasunari buruzko azterlanetik abiatuta –gainera, lege horren azken xedapenetako hirugarrenak emandako gaikuntza du–, arauketaren arrazoizkotasuna, arrazionaltasuna eta sinplifikazioa bermatzeko.

Xedapen iragankorrek Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren egoitza elektronikoa sortu arte aplikatu beharreko araubidea xedatzen dute, baita Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamendua indarrean jartzen denean izapidetzen ari diren prozedurei eta pentsiodunaren izaera aitortua duten pertsonen aplikatu beharreko araubidea ere.

Xedapen indargabetzaileak Diru-sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretuan indargabetzen du.

Amaitzeko, azken xedapenetako lehenak baimena ematen dio diru-sarrerak bermatzearen arloko eskumena duen Eusko Jaurlaritzako saileko titularrari erregelamendua gara dezan eta duten izaera teknikoagatik malgutasun berezia behar duten manuak edo unean uneko inguruabarretara egokitu behar direnak alda ditzan. Azken xedapenetako bigarrenean dago zehaztuta noiz jarriko den indarrean dekretua.

III

Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduak lau titulu eta 141 artikulua ditu.

I. titulua xedapen orokorreari buruzkoa da, eta arau osoari dagokion erregulazioa jasotzen du.

II. tituluaren prestazioaren titularren eta onuradunen betekizunak ezartzen dira, eta haien betebeharrak zehazten dira. Lau kapitulu ditu:

I. kapitulua prestazioaren titularren eta onuradunen betekizunei buruzkoa da, eta Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 16.1.d), 17.1 eta 17.2, 19., 21.2.a), 24.2 eta 25.2 artikulua osatzen ditu, erregelamendu betearazlearen berezko parametroetatik. Zehatz identifikatzen ditu diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular eta onuradun izateko behar diren betekizunak, legea osatzeko eta zehazteko, erregelamenduaren arauketa behar duten alderdietan soilik. II. kapituluak ezohiko bizikidetza-unitateak arautzen ditu, aipatutako legearen 26. eta 27. artikulua garatuta. Hala, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemak babesten dituen kalteberatasun-egoera guztiak definituta geratu dira. III. kapitulua diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularren eta onuradunen betebeharreari buruzkoa da eta 29.1, 30.4 eta 31.1.a) artikulua garatzen ditu; bestalde, IV. kapituluaren helburua da Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak pertsona horiei bidaltzen dizkien komunikazioek bete behar dituzten parametroak definitzea. Zehazki, legearen 72.2 artikulua garatzen du.

III. tituluak zenbatekoa zehazteko prozesua, premia ekonomikoko egoeraren definizioa eta prestazioaren araubide ekonomikoa arautzen ditu.

I. kapituluan araututako zenbatekoaren zehaztapenak zuzeneko lotura du Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 35. eta 36. artikuluekin, eta manu horiek osatu, garatzen edo zehazten dituen arauketa berri bat sartzen du. Hala da, adibidez, prestazioa aitortzeko, zenbatekoa eguneratzeko eta gerora sortutako beharrian-egoerak deklaratzeko prozeduretan kontuan hartutako gehieneko errenta bermatuari, bizikidetza-unitateari eta errentei eta diru-sarrerei lotutako daten finkapenaren kasuan. Halaber, izaera hori bera dute osagarri indibidualak eta bizikidetza-unitatearen ezaugarrien araberrako osagarriak aplikatzearekin lotutako zehaztapenak. Indize zuzentzailearen aplikazioarekin lotutakoak erregelamenduak egiteko ahala baliatuta eman dira, eta legearen azken xedapenetako hirugarrenetik eratorritako parametroetan baino ez daude legearen mende.

II. kapitulua premia ekonomikoko egoerari eta etekinen zehaztapenari buruzkoa da, eta legearen 38. eta 39. artikuluetan jasotako gaikuntza zehatzei erantzuten die, baita eduki tekniko handia duten alderdietan legea garatzeko beharri ere.

Nabarmentzekoak dira etekinak zehazteko arauak, zeinetan aintzat hartu baita Diru-sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretua aplikatu den hamarkada luzean lortutako esperientzia. Alderdi berri garrantzitsuak sartu dira, hala nola norberaren konturako eta besteren konturako lanak eragindako etekinen kalkulua. Lehenengoak, bizikidetza-unitatearen une bakoitzeko egoera ekonomikoa zehaztasunez islatzeko, ezertan eragotzi gabe pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren aitopenen ondorioz beharrezkoak izan daitezkeen urteroko arauketa berriak. Bigarrenak, erakundeen arteko lankidetzaren onuren adierazpen gisa, besteren konturako lanaren etekinaren kalkulua Gizarte Segurantzaren araubideko kotizazio-oinarrietatik abiatuta finkatzen baita; diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrei eta onuradunei ez zaie eskatu behar nominaren ordainagiriak bidaltzeko; inguruabar horrek ez die eragiten prestazioaren zenbatekoa zehazteko balio duen informazioaren zehaztasunari eta zuzentasunari.

Halaber, berritasuna dakarte, besteak beste, ondare-etekinak, diru-sarrera atipikoek eta ondare higieztina kalkulatzeko xedapenak. Bizikidetza-unitatearen egoera ekonomikoa zehaztasun handiagoz islatuko duen zenbaketa bermatzeko formulak sartu dira, prestazioaren kudeaketan gainkargarik edo geldotzerik eragin gabe.

Aipamen berezia merezi du eskubideak baliatzen ez direnean egingo den diru-sarreraren zenbaketak. Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen zioen azalpenak iragartzen duenez, mekanismo horren bidez, diru-kutxa publikoetan ez da galerarik izango eskubideak baliatzean pasibotasunez jokatzearen ondorioz, nahiz eta inguruabar horrek diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzea ez eragotzi.

Titulu hau amaitzeko, III. kapituluak prestazioaren araubide ekonomikoa arautzen du. Nabarmentzekoa da bidegabe jasotako kopuruaren itzulketari buruzko artikulua. Legearen 64. artikuluan xedatutakoa garatzen du, eta egokitu egiten du konpentsazioaren erregela diru-sarrerak bermatzeko errentaren berezitasunera eta prestazioaren titularren eta onuradunen kalteberatasun-egoera berezira. Aldi berean, interes publikoa babesten da, eta zerga-bilketaren kudeaketa egokia eta efikaza izatea sustatzen da, zorren ordainketa bermatzeko.

IV. tituluak zortzi kapitulu ditu, eta haren xedea da prozedurak arautzea. Erregelamenduaren ekarpen garrantzitsuenetako bat da.

I. kapitulua xedapen orokorreari buruzkoa da, eta legearen 69. artikulua pertsonen aitortutako eskubideekiko konpromisoa berresten du, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren arreta eta laguntza emateko betebeharra zehazten du eta ahal dela bide elektronikoen bidez garatu behar den izapidetzearen aldeko betebeharrak batzuk zehazten ditu.

II. kapituluak diru-sarrerak bermatzeko errenta aitortzeko prozedura du xedetzat. Izapideak arautzeaz gainera, eskabideen eta erantzukizunpeko adierazpenen eredu normalizatuen antolamendu xehatua du. Izan ere, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 79. eta 80. artikuluetan ezarritakoaren ondorioz, garrantzi berezia dute prozedura honetan, prestazioa eskuratzeko prozesua azkartzeko eta, azken finean, kalteberatasun-egoeretan babesa berehala emateko.

III. eta IV. kapituluek zenbatekoa eguneratzeko eta gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko prozedurak arautzen dituzte. Legezko gaikuntza berezia dute legearen 35.1.b) eta 82. artikuluetan. Bi prozedura berri dira, izapidetze azkarrekoak, eta interesdunen bermeak babesten dituzte.

III. kapituluan araututako diru-sarrerak bermatzeko errenta eguneratzeko prozedura zenbatekoak bizikidetza-unitatearen inguruabar ekonomikoen eta osaeraren arabera berrikusteko aldizkako prozedura bat da. Prozedurak benetan antolatzen ditu orain arte sistematizaziorik eta aldizkakotasunik ez zuten berrikuspen-mekanismoak. Izan ere, oinarri bakarra izan da titularrei eta onuradunei informazioa emateko betebeharrak betetzea, interesdunek prestazioa berrikusteko eskatzeko zuten interesa eta prestazioa eskuratzeko eta jasotzen jarraitzeko betekizunak betetzen zirela kontrolatzeko prozeduren ofiziozko sustapena.

Interes publikoaren babesa aintzat hartzen duen eta interesdunen egoera, babesa eta parte-hartzea zaintzen dituen ofiziozko prozedura horren –aldizkako sustapeneko– izapide guztiak arautzen ditu erregelamenduak. Ahalegin berezia egiten du prozedura honek IV. tituluan araututako gainerako prozedurekin dituen harremanak eta ondorioak definitzeko. Arauketa sakona da, zalantzarik gabe, hala baitagokio erregelamendu-arauari, segurtasun juridikoa bermatzeko.

IV. kapituluak gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko prozedura arautzen du. Orain arte ezezaguna izan den prozedura bat da, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 35.1.b) artikuluan xedatutakotik sortutakoa. Hau dio artikulua horrek: «Erregelamendu bidez, zenbatekoa zehazteko beste aldi batzuk ezarri ahal izango dira, gerora sortutako beharrian-egoerei erantzuteko».

Zenbatekoak eguneratzeko aldizkako sistema zuzentzeko mekanismorik ezarri ezean, babesik gabe gera daitezkeen premia ekonomikoko egoera larriak identifikatzeko prozedura da. Benetan, prozedura subsidiario bat da, sorospena edo laguntza emateko ekintza gisa ulertuta termino hori, azken finean haren xedea baita babesgabetasun-egoera bat konpontzea oro har aplikatu beharreko tresnek konponbide hori bermatzen ez dutenean.

Nolanahi ere, legearekin bat etorruta, gerora sortutako beharrian-egoera nahitaez murriztailea izan behar duen irizpide batekin definitzen da gerora sortutako pobrezia-egoerei hertsiki erantzuteko, halabeharrez arau izan behar duen zenbatekoa eguneratzeko prozedura hutsaldu gabe. Izan ere, erregelamenduak zaindu egin behar du haren baliagarritasuna.

Prozedura interesdunek eskatuta hasten da, eta, ondorioz, ebazteko epea ebazpenik eman gabe igaroz gero, baietsizat joko da eskabidea. Halaber, pobrezia-egoeren babes goiztiarra eta efikaza lortzeko, ahal publikoen baliatzeak izan behar dituen bermeak zainduta, IV. kapituluak –aurrekoak bezala– prozedura honen eta IV. tituluan araututako gainerako prozeduren arteko harremanen eta ondorioen arauketa zehatza du. Horrenbestez, izapidetzearen eta haren ondorioen arloko zalantzak desagerrarazten ditu.

Nabarmendu behar da gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko prestazioaren zenbateko berria finkatzea ekarriko duela; hurrengo hiruhilekoan aplikatuko da zenbateko berri hori. Zenbateko hori zehazteko, aintzat hartu beharko dira hainbat interes: eskatzailearen interesa; interes publikoa, pobrezia-atalasean dauden pertsonen babesa bermatzeko, baita interes publikoa ere, ogasunaren edozein galera saihesteko.

Ezinbestekoa da kontuan hartzea gerora sortutako beharrezana bizikidetzaren unitatearen egoera ekonomikoa pobrezia-arriskutik urrun egon den aldi baten ostean ematen dela beti; aldi hori unitateko kideen baliabideen eta etekinen eta jada iraganekoak diren eta azkenduta dauden egoeren gainean proiektatzen den diru-sarrerak bermatzeko errentaren babes-ekintzaren ekarpen bateratuaren ondorio izan ohi da.

Inguruabar horrek are gehiago justifikatzen du bildutako interes guztien haztapena egiteko beharra.

V., VI. eta VII. kapituluaren xedea da, hurrenez hurren, kontrol-prozedura, zehapen-prozedura eta bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko prozedura arautzea. Lehenengo bien berritasun nagusia da prozedura berean deklaratu ahal dela bidegabe jasotako kopuruak itzuli behar direla, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 64.6 artikuluan xedatutakoa garatuz, eta aipatutako azken prozedura subsidiarioa da.

Halaber, zehapen-prozeduraren definizioa bat dator Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legean xedatutakoarekin.

Azkenik, VIII. kapituluak prozedura intzidentalak arautzen ditu, hala nola, titularra hil delako edo egoitza batean sartu delako edo beste inguruabar batzuk daudelako, diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularra aldatzekoa, edo prestazioa titularra ez den pertsona bati ordaintzekoa.

«Hori dela eta, Gobernuko bigarren lehendakariorde eta Lan eta Enplegu sailburuak proposatuta, Euskadiko Aholku Batzorde Juridikoarekin bat etorriz eta Gobernu Kontseiluak ...ko ...aren ...(e)(a)n egindako bileran eztabaidatu eta onartu ondoren, honako hau

XEDATZEN DUT:

Artikulu bakarra.- Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduaren onespina

Diru-sarrerak bermatzeko errentaren erregelamendua onetsi da, eta dekretu honen ondoren gehitu da.

Lehen xedapen gehigarria.- Eredunormalizatuen onespina eta aldaketa

Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuko zuzendari nagusiari dagokio Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamendua aplikatzeko beharrezkoak diren eredu normalizatuak onestea.

Bigarren xedapen gehigarria.- Arau-aipamenak

Beste xedapen batzuetan jasotako Diru-sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretuaren aipamenak dekretu honetan onetsitako Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduari dagozkiola ulertuko da.

Hirugarren xedapen gehigarria.- Pentsiodunak dituzten bizikidetza-unitateen azterketa

Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamendua indarrean sartzean pentsiodun-izaera aitortuta zutenek Diru-sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretuan xedatutakoaren ondorioetarako, aitorpen hori mantenduko dute prestazioaren zenbatekoa zehazteari dagokionez eta, bereziki, bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako osagarriei dagokienez.

Lehen xedapen iragankorra.- Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren egoitza elektronikoa sortu bitartean aplikatu beharreko araubidea

1. Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak egoitza elektronikorik ez duen bitartean, www.lanbide.euskadi.eus.net helbide elektronikoa argitaratuko dira eta herritarren eskura jarriko dira informazio eta agiri hauek:

a) Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduan ezarritakoarekin bat etorrita, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren egoitza elektronikoa argitaratu beharreko informazioa.

b) Onetsitako identifikaziorako eta sinadura elektronikorako sistemak.

c) Eredunormalizatuak.

2. Aurreko apartatuan ezarritako epean, www.lanbide.euskadi.net helbide elektronikoa egin ahal izango dituzte interesdunek Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduan bitarteko elektronikoen bidez egiteko jasotako izapideak. Horrez gainera, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioaren egoitza elektronikoa ere egin ahal izango dira.

Bigarren xedapen iragankorra.- Izapidetzen ari diren prozedurak

Diru-sarrerak bermatzeko errentaren erregelamendua indarrean jartzen denean izapidetzen ari diren prozedurek arau hauek bete beharko dituzte:

a) Diru-sarrerak bermatzeko errentaren eskabideak Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduan eta Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legean xedatutakoarekin bat etorrira ebatziko dira.

Horretarako, izapidetzeko dokumentazio osagarria eskatuko da, beharrezkoa izanez gero.

b) Eteteko, azkentzeko eta zehatzeko prozedurak Diru-sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretuan ezarritako prozedurazko arauen arabera ebatziko dira, baina, prestazioa eta haren ondorioak eten eta azkentzen direnean, baita arau-haustek eta zehapenen tipifikazioari dagokionez ere, Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduan eta Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legean xedatutakoa aplikatuko zaie onuragarriagoa denean.

Nolanahi ere, diru-sarrerak bermatzeko erregelamenduan eta 14/2022 Legean ezarritako arauak aplikatuko dira prestazioa sortzeari, ordaintzeari eta berriro jasotzen hasteari dagokionez, eteteen kasuan, eta kontrako administrazio-egintzen betearazpenari dagokionez.

c) Bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko prozedurak Diru-sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretuan ezarritako arauen arabera ebatziko dira, baina Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduan eta Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legean xedatutakoa aplikatuko zaie deklaraturako zorra ordaintzeko araei eta diru-sarrerak bermatzeko errenta itzuli behar dela agintzeari dagokionez.

Hirugarren xedapen iragankorra.- Pentsiodunaren izaera aitortua duten pertsonak

Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamendua indarrean jartzen denean, Diru-sarrerak Bermatzeari Errentari buruzko maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretuan xedatutakoaren ondorioetarako pentsiodun izaera aitortua dutenek aitorten horri eutsiko diote prestazioaren zenbatekoa zehazteari dagokionez, eta, bereziki, bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako osagarriei dagokionez.

Xedapen indargabetzailea.-

Indargabetuta geratzen da maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretua, Diru-sarrerak Bermatzeko Errentari buruzkoa, eta dekretu honetan xedatutakoaren kontrakoak diren edo harekin bat ez datozen maila bereko edo beheragoko arau guztiak.

Azken xedapenetako lehena.- Garapena

1.– Diru-sarrerak bermatzearen arloan eskumena duen Eusko Jaurlaritzako sailaren titularrari ahalmena ematen zaio dekretu hau garatzeko eta betetzeko beharrezkoak diren xedapenak eman ditzan.

2.– Halaber, ahalmena ematen zaio Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren Erregelamenduaren artikulua eta eranskin hauek aldatzeko:

- a) 2.1.c) artikulua, gizarte zerbitzuetako ostatu-zerbitzuak eta egoitza-zerbitzuak sartzeko eta kentzeko.
- b) 40.5 artikulua, diruaren legezko interesa titulu eta baloreetatik lortutako errentak kalkulatzeko metodo gisa aplikatzeko, abiapuntutzat hartzen den ondasun horien gaineko jabetza- eta gozamen-eskubideen balioari dagokionez.
- c) 42.4.e) artikulua, diru-sarrera atipikoak zenbaketaren salbuespena eragiten duten xedeei dagokionez.
- d) 45.3 artikulua, ondasun higiezin bat aparteko baliokotzat jotzeko gutxieneko zenbatekoari dagokionez.
- e) 50.2 artikulua, familiaren ostilamendua eta beste ondasun batzuk aparteko baliokotzat jotzeko gutxieneko zenbatekoari dagokionez.
- f) 77.2 artikulua, zenbatekoa eguneratzeko prozeduran, bizikidetz-unitateak dituen errenta eta diru-sarrera guztien zenbaketan aintzat hartu beharreko aldiari dagokionez.
- g) 89.1.d) artikulua, bertan ezarritako zenbatekoari dagokionez.
- h) I. eta II. eranskinak. Edozein aldaketa eginez gero, dagokion eranskinaren edukia bateratu beharko da.

Azken xedapenetako bigarrena.- Indarrean jartzea

Dekretu hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratu eta hurrengo egunean jarriko da indarrean.

I. TITULUA - XEDAPEN OROKORRAK

1. artikulua.- Xedea

Erregelamendu honen xedea da Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legean ezarritakoa garatzea, diru-sarrerak bermatzeko errentari dagokionez.

2. artikulua.- Egoitza

1.– Egoitzatzat hartuko dira, etxebizitzari buruzko legeriaren arabera definitutako etxebizitza eta zuzkidura-bizitokiez gainera, bizikidetza-unitateetako kideak bizi diren esparru fisiko hauek:

a) Turismoaren uztailaren 28ko 13/2016 Legearen 38. artikuluan edo ordeztan duen arauan xedatutako ostatu-establezimenduak, lege horretan eta legea garatzeko araudian ezarritako betekizunak eta baldintzak betetzen badituzte, eta bizikidetza-unitateen erabilera independente eta eskusiborako badira.

b) Edozein titulu dela eta, bizikidetza-unitateen erabilera independente eta eskusiborako diren etxebizitza bateko eremuak, betiere ekainaren 28ko 80/2022 Dekretuaren (Euskal Autonomia Erkidegoan etxebizitzaren eta zuzkidura-bizitokiaren gutxieneko bizigarritasun-baldintzak eta diseinu-arauak arautzen dituena) 5.5 artikuluan edo ordeztan duen arauan ezarritako okupazio-ratioak betetzen badira, eta erabilera eskusiboko garbitasun-eremu bat badute.

c) Ondoren aipatzen diren Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemako Prestazio eta Zerbitzuen Katalogoko gizarte zerbitzuetako ostatu-zerbitzuak eta egoitza-zerbitzuak, titulartasun publikokoak edo pribatukoak (ituna, hitzarmena edo zerbitzuak kudeatzeko kontratua dutenak):

1. Harrera-etxeak

2. Bazterketa-arriskuan daudenentzako tutoretzapeko etxebizitzak.

3. Adinekoentzako tutoretzapeko apartamentuak eta etxebizitza komunitarioak, betiere aldi baterako bizilekuak bada.

4. Adinekoentzako egoitza-zentroak, aldi baterako bizileku direnean.

5. Laguntzadun etxebizitzak, desgaitasuna eta buruko gaixotasunak dituzten pertsonentzat.

6. Desgaitasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroak, aldi baterako bizileku direnean.

7. Emantzipazio-etxebizitzak.

8. Gizarte-inklusiorako laguntzadun etxebizitzak eta gizarte-inklusiorako egoitza-zentroak.
 9. Etxeko tratu txarren biktima diren emakumeentzako egoitza-zentroak eta emakumeentzako beste egoitza-zerbitzu batzuk, bai berehalako harrerarako zerbitzuak bai harrera-zentroak.
 10. Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemako Prestazio eta Zerbitzuen Katalogoan sartutako aldi baterako beste edozein ostatu-zerbitzu.
- d) Gizarte zerbitzuen arloko legerian ezarritakoaren arabera behar bezala inskribatutako eta baimendutako erakunde pribatuek emandako gizarte zerbitzuetako ostatu-zerbitzuak eta egoitza-zerbitzuak, aldi baterako bizilekuak direnean.
- 2.– Ez da egoitzatzat hartuko ostatu-establezimendu bat, etxebizitza bat edo zuzkidura-bizitoki bat titulurik gabe erabiltzea.

3. artikulua.- Datu pertsonalen babesa

Erregelamendu honen jarduketa-esparruan egindako datu pertsonalen tratamenduak ez du beharko pertsonen baimena, eta legezko betebeharrak bat betetzean oinarrituta egingo da, baita interes publikoaren eta ahal publikoen egikaritzearen esparruan ere, bat etorrita artikulua hauekin: 6.1.c) eta e) eta 9.2.b) eta h), 2016/679 Erregelamendua (EB), 2016ko apirilaren 27koa, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, datu pertsonalen tratamenduari eta datu horien zirkulazio askeari dagokienez pertsona fisikoak babesteari buruzkoa, eta 95/46/CE Zuzentaraua indargabetzen duena. Halaber, tratamendua bat etorriko da Datu Pertsonalak Babesteko eta Eskubideak Bermatzeko abenduaren 5eko 3/2018 Lege Organikoan ezarritakoarekin.

II. TITULUA - TITULARREN ETA ONURADUNEN BETEKIZUNAK, BIZIKIDETZA-UNITATEAK ETA BETEBEHARRAK

I. KAPITULUA

DIRU-SARRERAK BERMATZEKO ERRENTAREN TITULARREN ETA ONURADUNEN BETEKIZUNAK: KASU ESPEZIFIKOAK

4. artikulua.- 18 eta 23 urte arteko pertsonak titular izateko bete behar dituzten betekizunak

- 1.– Diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidearen titular izan ahalko dira honako betekizunak hauek betetzen dituzten 18 eta 23 urte bitarteko pertsonak:

a) Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 16.1 artikuluko a), b), c), e), f) eta g) letretan ezarritakoak.

b) Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuan enplegu-zerbitzuen eskatzaile gisa izena emanda egotea eskaera egin aurreko urtean.

c) Pertsona langabetua bada, enplegu-plan integratua eta pertsonalizatua sinatuta izatea enpleguaren arloko legerian ezarritako epeen barruan, enplegarritasuna hobetzeko jarduerak eta prestakuntza-ekintzak eginak izatea, irakastordua beteta izatea, planak ezarritako gaitasun- eta trebetasun-ebaluazioak eginak izatea eta enplegu-eskaintza egokiak onartuta izatea, 2. apartatuan ezarritakoarekin bat.

d) Aurreko letran xedatutakoa ez da aplikatuko pertsonak Gizarte Segurantzaren Sistema osatzen duten araubideetako edozeinetan alta-egoeran egon badira gutxienez 240 egunez azken bi urteetan.

Halaber, ez da aplikatuko eskaera egiten den egunean pertsonak araubide horietako edozeinetan alta emanda badaude. Kasu horretan, baldintza izango da, aurreko urtean eta araubide horietan baja emanda egon den aldietan, b) eta c) letretan ezarritakoa bete izana.

2.– Artikulu honen ondorioetarako, egokitzen joko dira enplegu-plan integratu eta pertsonalizatua zehaztutako enplegu-eskaintzak. Plan horrek ezin izango du ezarri enplegu-eskatzailearen prestasunerako baldintzarik eta mugarik. Nolanahi ere, bat etorri beharko dute pertsona horrek adierazitako lehentasunekin, edo, bestela, azken urtean garatu duen lanbidearekin, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren enplegurako orientazio-zerbitzuak proposatutako prestakuntzarekin, edo korrelazioa izan beharko du haren gaitasun fisikoekiko eta prestakuntza-gaitasunekin.

3.– Ezin izango dute diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular izan hauek:

a) Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 16.2 artikuluan aipatutako inguruabarretakoren batean daudenek.

b) Prestazioa eskatzen den unean edo aurreko urtean Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 31.1.a) artikuluan eta erregelamendu honen 28. artikuluan jasotako ikasketak egiten daudenek edo egiten izan direnek.

c) Prestazioa eskatu baino lehenagoko urtearen barruan 1.c) paragrafoan aipatutako betebeharrak bete ez dituztenek, arrazoi justifikaturen bat izan denean izan ezik.

Ez-betetzea justifikatuta egongo da Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 45.3 artikuluan eta 48. artikuluko 2., 3. eta 4.

apartatueta ezarritako kasuetan eta egoitzaren eta lantokiaren edo ikasteko lekuaren arteko distantzia 70 km-koa edo hortik gorakoa denean.

d) Enplegu-plan integratu eta pertsonalizatua lanaldi partzialeko enplegu-eskaintzak adostu dituztenek, eta, beti, prest egoteko baldintzak eta mugak ezarri dituztenek.

4.– Interesdunari egotzi ahal zaion arrazoi baten ondorioz, enplegu-plan integratu eta pertsonala sinatzeko, enpleguaren arloko legerian ezarritako epeak gainditzen direnean, ezin izango da prestazioa eskuratu plana sinatu eta bederatzi hilabete igaro arte.

5.– Artikulu honetan xedatutakoa ez zaie aplikatuko Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 17., 18. eta 19. artikuluetan ezarritako inguruabarretakoren batean dauden 18 eta 23 urte bitarteko pertsonen.

5. artikulua.- Aberrigabeek eta adingabeak babesteko sistemaren edo adingabe arau-hausleei gizarte- eta hezkuntza-arreta emateko sistemaren mende egon diren pertsonen edo bizitza independenterako prestakuntza-programetan parte hartu dutenen prestazioaren titular izateko bete behar dituzten betekizunak

1.– Aberrigabeek eta aitorpenerako eskabidea izapidetzeko onartu zaien pertsonen –eskabidea ebatzi arte– diru-sarrerak bermatzeko errenta eskuratu ahal izango dute, betiere Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 17.1 artikuluan ezarritakoa betekizunak betetzen badituzte.

2.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular izan ahalko dira honako pertsona hauek: adin-nagusitasunera iritsi aurreko aldiren batean adingabeak babesteko edo adingabe arau-hausleei gizarte- eta hezkuntza-arreta emateko sistemaren mende egon direnak edo adingabeak babesteko legerian bizitza independenterako aurreikusitako prestakuntza-programetan parte hartu dutenak. Horretarako, honako betekizun hauek bete beharko dituzte:

a) Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 17.2 artikuluko a), b) eta d) letretan ezarritakoak.

b) Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren prestazio eta zerbitzuen zorroari buruzko urriaren 6ko 185/2015 Dekretuarekin edo ordeztzen duen arauarekin bat etorruta, gizarte-diagnostikoan eta, halakorik balego, arreta pertsonalizatuko planean xedatutako Gizarte Zerbitzuen Zorroko gizarte-inklusiorako zerbitzuen erabiltzaile izatea.

3.– Ez da eskatuko aurreko apartatuko b) letrean ezarritako betekizuna gizarte-zerbitzuek egindako hasierako ebaluazioak zehazten duenean ez dela beharrezkoa Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren esku-hartzea, premia unean uneko esku-hartze baten bidez bete ahal dela

eta ez duela jarraipenik behar, betiere egin izana jasota uzten bada, eta hala zehazten badu arreta pertsonalizatuko planaren jarraipenak.

4.– Prestaziorako eskubidea aitortuz gero, artikuluko honetan aipatutako pertsonen gizarte-diagnostikoan eta, halakorik balego, arreta pertsonalizatuko planean eta inklusiorako programa integratu eta pertsonalean ezarritako epean izan beharko dute 2.b) paragrafoan adierazitako zerbitzuen erabiltzaile.

6. artikulua.- Premia larrian dauden pertsonen titular izateko bete behar dituzten betekizunak

1.– Premia larriko egoeratzat joko da inguruabar hauetakoren bat dagoenean pertsona batek bizi duen egoera:

a) Kaltetua izatea larrialdiak kudeatzeko eta babes zibilerako legeriarekin arabera hondamenezkotzat jotako egoera baten ondorioz.

b) Gizarte-larrialdiko eta lehentasunezko arretako egoeran egotea, Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren prestazio eta zerbitzuen zorroari buruzko urriaren 6ko 185/2015 Dekretuaren 28. artikuluan edo ordeztzen duen arauan xedatutakoarekin bat.

c) Gizarte-bazterketa larriaren diagnostikoa izatea, Gizarte Bazterkeria Balioesteko Tresna onartzen duen uztailaren 16ko 385/2013 Dekretuan edo ordeztzen duen arauan ezarritakoarekin bat.

d) Edozein gertaerak eragindako kalte pertsonal edo materialak kontuan hartuta, Eusko Jaurlaritzak une bakoitzean ezarritakoak, nahiz eta ez izan arrisku larriko egoera, hondamendia edo zoritar publikoa. Halaber, kalteberatasun-egoera berezi bat jasatea eragiten duten baldintza pertsonal edo sozialak kontuan hartuta ezarritakoak.

2.– Premia larriko egoeretan dauden adin nagusikoak edo adingabe emantzipatuak diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular izan ahalko dira, baldin eta honako betekizun hauek betetzen badituzte:

a) Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 19.2 artikuluko a), b) eta c) letretan ezarritakoak.

b) 1.b paragrafoan ezarritako kasuetan, Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren prestazio eta zerbitzuen zorroari buruzko urriaren 6ko 185/2015 Dekretuaren 28. artikuluan edo ordeztzen duen arauan xedatutakoarekin bat etorruta, aplikatzekoak diren Gizarte Zerbitzuen Zorroko baliabideen eta zerbitzuen erabiltzaile izatea.

c) 1.c) paragrafoan ezarritako kasuetan, arreta pertsonalizatuko plan bat izatea eta, hala badagokio, plan hori garatzen duen programazio indibidual bat, eta tresna horietan ezarritako eta aldizkako jarraipenean eta ebaluazioetan zehaztutako zerbitzu eta prestazioen erabiltzaile izatea.

d) 1.d) paragrafoan ezarritako kasuetan, Eusko Jaurlaritzarekin erabakian zehaztutakoak.

7. artikulua.- Erabateko zurruntasunaren antzeko egoerak

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 19.1.a) artikuluan ezarritakoaren ondorioetarako, erabateko zurruntasunaren antzeko egoeratzat joko dira egoera hauek:

a) Bizirik dagoen gurasoa epai irmo bidez giza hilketaren doloazko edozein delitugatik, lesio delituagatik edo askatasunaren, osotasun moralaren edo sexu-askatasunaren aurkako delituagatik kondenatua izan denean, eta delituaren biktima hildako gurasoa izan denean.

b) Bizirik dagoen gurasoari epai irmo baten bidez guztiz kendu zaionean guraso-ahala eta berreskuratzea adostu ez denean.

c) Semeak alabak diru-sarrerak bermatzeko errenta eskatzen duenean, bizirik dagoen gurasoa Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 16.2 artikuluan ezarritako inguruabarretakoren batean dagoenean edo mendekotasunaren III. gradua, ezintasun iraunkor absolutua edo baliaezintasun handia aitortua duenean.

2.– Aurreko apartatuan xedatutakoa ez da aplikatuko kasu hauetan: bizirik dagoen gurasoak semeari edo alabari jatekoak ematen dizkionean, egoitza berean bizi denean eta semea edo alaba odol-ahaidetasun edo ezkontza-ahaidetasuneko bigarren mailara arteko lotura duten pertsonekin bizi denean.

8. artikulua.- Inguruabarren konkurrentzia

Pertsona berak Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 17., 18. eta 19. artikuluetan eta erregelamendu honen 5., 6. eta 7. artikuluetan ezarritako inguruabarretatik bi edo gehiago dituenean, diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular izateko betekizunak manu horien hurrenkeraren arabera aztertuko dira. Horrenbestez, lehenengoan ezarritako betekizunak betez gero, ez dira aztertuko ondoz ondoko artikuluetan ezarritakoak.

9. artikulua.- Titularra bere ezkontidearen edo ezkontzaren antzeko lotura duen bikotekidearen egoitzaz bestelakoan bizi denean

Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 21. artikuluan xedatutakoaren ondorioetarako, ezkontidearena edo ezkontzaren antzeko lotura duen bikotekidearena ez den egoitzan bizitzea justifikatuta dagoela ulertuko da inguruabar hauetakoren bat gertatzen denean:

- a) Ezkontidearen edo bikotekidearen egoitzaren eta lantokiaren edo ikasteko lekuaren arteko distantzia 70 km-koa edo hortik gorakoa denean.
- b) Egoitzatik lantokira edo ikasteko lekura garraio publikoan joateko egunero behar den denbora lanaldi arruntaren eguneko batez bestekoaren % 25etik gorakoa denean.
- c) Egoitzatik lantokira edo ikasteko lekura garraio publikoan joateak hilean eragindako kostua etxebizitza edo ostatu-establezimendu oso baten edo zati baten erabilera eta luperketari lotutakoa baino handiagoa denean.
- d) Ezkontidea edo bikotekidea Espainian bizi ez denean familia berrelkartzeko ezintasunagatik edo antzeko inguruabar batengatik.
- e) Ezkontidea edo bikotekidea tratamendu medikoa edo errehabilitaziokoa hartzen ari denean, Gizarte Zerbitzuen Zorroko aldi baterako egoitzazko gizarte-zerbitzu baten edo behar bezala inskribatutako eta baimendutako erakunde batek emandako ostatu- eta egoitza-zerbitzu baten erabiltzaile denean, hamabi hilabetetik beherako epe batean.
- f) Ezkontidea edo bikotekidea Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 16.2 artikuluan aipatutako egoeretako batean dagoenean.

10. artikulua.- Onuradunen bizilekua

Diru-sarrerak bermatzeko errentaren onuradunak titularren egoitza berean bizi behar dutela ezartzen duen betebeharra ez da bete beharko ikasketak, lana, tratamendu medikoa, errehabilitazioa edo antzeko beste arrazoi batzuk direla eta, aurreko artikuluko a), b), c) eta e) letretan ezarritako kasuetan, eta bertan ezarritako baldintzetan.

11. artikulua.- Betekizunen, bizikidetza-unitatearen egoitzaren eta beste inguruabar batzuen egiaztapena

1.— Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular eta onuradun izateko betekizunak, bizikidetza-unitatearen egoitza eta kapitulu honetan aipatutako gainerako inguruabarrak I. eranskinean ezarritako eran egiaztatuko dira. Hala ere, erregelamendu honetan ezarritako prozedurak

izapidetzen ari direnean, beste edozein dokumentu eskatu ahal izango da alegatutako egitateen egiazkotasuna egiaztatzeko.

2.– Paperezko dokumentuak eta elektronikoak aurkeztu ahal izango dira; Elkarreragingarritasunaren Eskema Nazionalarekin eta Segurtasunaren Eskema Nazionalarekin bat etorrita une bakoitzean onetsitako formatuak eta estandarrak bete beharko dituzte.

Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioaren egoitza elektronikoetan argitaratuko da apartatu honetan ezarritako eskakizunei buruzko informazioa.

3.– Aurkeztutako dokumentuak kopia autentikoak, autentifikatuak edo behar bezala konpultsatutakoak izan ahalko dira, eta, atzerriko erakundeek emandakoak direnean, Espainian baliozkoak izateko legeztatze-baldintzak bete beharko dituzte.

Ez da eskatuko jatorrizko dokumentuak aurkeztea, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 28.5 artikuluan edo ordeztan duen arauan ezarritako kasuan ez bada.

4.– Halaber, egiaztapena datuak transmititzeko sistemen, bitartekaritzarako plataformen, elkarreragingarritasun-zerbitzuen eta administrazio publikoen artean informazioa trukatzeko gaitutako edozein sistemaren bidez egin ahal izango da, EAEko sektore publikoaren legerian eta sektore publikoaren bitarte elektronikoaren bidezko jarduna eta funtzionamendua arautzen duen erregelamenduan ezarritakoa kontuan hartuta.

Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak sistema horien bidez bilduko ditu datuak eta dokumentuak, salbu eta interesdunak berariaz aurka egiten duenean edo aplikatu beharreko lege bereziak interesdunaren adostasun espresua eskatzen duenean. Ezin izango da aurka egin aurkezpen hori kontrol- eta zehapen-prozeduren esparruan eskatzen denean.

5.– Halaber, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 89. artikuluan aipatutako pertsona fisiko edo juridiko pribatuek eta nortasunik gabeko erakundeek eman beharreko informazioaren bidez egiaztatu ahal izango dira betekizunak.

6.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioaren egoitza elektronikoek sistema horien bidez egiaztatzeko aukera duten betekizunei buruzko informazio eguneratua emango dute.

7.– Artikulu honetan xedatutakoak ez du eragozten erantzukizunpeko adierazpena aurkezteko aukera. Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko

14/2022 Legearen 79. eta 80. artikuluetan eta erregelamendu honetan aukera hori berariaz ezartzen duten artikuluetan eta eranskinetan ezarritako baldintzak beteta aurkeztu beharko da.

III. KAPITULUA

AHAIDETASUN-LOTURARIK EZ DUTEN BIZIKIDETZA-UNITATEAK ETA EZOHIKO BIZIKIDETZA-UNITATEAK: KALTEBERATASUN-EGOERAK, BAZTERKETA-EGOERAK EDO NAHITAEZKO EGOITZA BEREAN BIZITZEA ESKATZEN DUTEN EGOERAK

12. artikulua.- Ahaidetasun-loturarik ez duten bizikidetza-unitateak

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 25.2 artikuluekin bat etorrira, egoitza berean bizi badira 25.1 artikuluan aipatutako loturarik ez duten pertsonak, pertsona bakarreko bizikidetza-unitatea edo egoiliar guztiak edo batzuk biltzen dituen bizikidetza-unitate bat eratu ahal izango dute. Halakoetan, bizikidetza-unitate hori osatzen duten pertsona guztien adostasuna eskatuko da, eta adostasun hori beren-beregi jasoko da eskaeran.

2.– Aurreko apartatuan xedatutakoaren ondorioetarako, bizikidetza-unitate bat eratzen bada, kasu bakoitzaren arabera, 14/2022 Legearen 16. artikulutik 19. artikulura eta erregelamendu honen 4. artikulutik 7.era diru-sarrerak bermatzeko errenta eskuratzeko ezarritako betekizunak bete beharko dituzte unitatea osatzen duten kideek.

13. artikulua.- Ezohiko bizikidetza-unitateak eta haien kideak

1.– Bizikidetza-unitateak osatzen dituzte Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 26,1. artikuluan ezarritako inguruabarretakoren bat dutenek edo erregelamendu honen 14. artikulutik 16.era ezarritakoak dituztenek, egoitza berean bizi diren pertsonekin izan ditzaketen loturak aintzat hartu gabe.

2.– Aipatutako lege horren 26.3 artikuluekin bat etorrira, bizikidetza-unitateak hauek osatuko dituzte: aurreko apartatuan adierazitako pertsonak eta, haiekin batera badaude, haien seme-alabek edo adopziorako edo familia-harrera iraunkorrerako zaintza-erregimenean dauden adingabeak, baita ekonomikoki haien kargura dauden pertsonak ere, baldin eta % 33ko edo hortik gorako desgaitasuna edo mendekotasun-kalifikazioa badute, betiere pentsiodunak ez badira.

Seme-alabei buruzko aipamenetan, adingabeez gainera, adin nagusikoak direnak eta ekonomikoki gurasoen mende daudenak sartzen dira.

3.– Pertsona bat ekonomikoki mendekoa dela ulertuko da inolako baliabiderik ez duen eta bakarrik dagoen pertsonari dagokion gehieneko errenta bermatuaren zenbatekoa gainditzen duen etekin konputagarriarik ez duenean.

4.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 26.3 artikuluekin bat etorrira, pentsiodunek osatutako bizikidetza-unitateak edo lehen seme-alaba izateagatik, adingabe bat harrera iraunkorrean hartzeagatik edo % 33ko edo hortik gorako desgaitasuna duen adin nagusiko pertsona bat edo mendekotasun-kalifikazioa duen pertsona bat hartzeagatik eratutakoak edo errentak ez ordaintzeagatiko utzarazpenaren, hipoteka betearazteko prozedura baten, bertan bizitzeko egoki ez izatearen edo etxebizitzako irigarritasun-arazoen ondorioz, ohiko egoitza uzteagatik eratutako unitateak hauek osatuko dituzte, 2. apartatuan ezarritako pertsonez gainera: ezkontideek edo ezkontzaren antzeko lotura duten pertsonek.

14. artikulua.- Kalteberatasunaren, bazterketaren edo egoitza berean nahitaez bizi behar izatearen ondoriozko ezohiko bizikidetza-unitateak

1.– Bizikidetza-unitateak eratu ahal izango dituzte inguruabar hauetakoren batean daudenek, etxebizitza berean bizi diren pertsonekin izan ditzaketen loturak alde batera utzita:

a) Premia larria eragiten duten inguruabarretan daudenek, 6. artikuluan aurreikusitako moduan.

b) Diru-sarrerak bermatzeko errenta aitortu ondoren, autonomia pertsonala galtzea eragin duen istripu edo gaixotasun larri bat izan dutenek.

2.– Artikulu honen ondoriotarako, autonomia pertsonalaren galeratzat joko da bizitza arruntaren oinarritzko jarduerak egitea eragozten edo mugatzen duen kalte fisiko, intelektual, sensorial edo organikoa.

Bizitza arruntaren oinarritzko jardueratzat jotzen dira hauek: jatea, edatea, garbitzea, janzteia, esertzea, altxatzea eta etzatea, esfinterrak kontrolatzea, lekualdatzea, etxeko lanak egitea, gailuak erabiltzea, erabakiak hartzea eta autosufizientzia fisiko, intelektual, sensorial edo organikoari buruzko antzeko bestelako jarduerak egitea.

3. Artikulu honetan aipatutako ezohiko bizikidetza-unitateen iraupenari dagokionez, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 26.2 artikuluan xedatutakoa beteko da.

Hala ere, iraupen hori gertaera eragileari lotuta egongo da, eta ez da inoiz izango hiru urtetik gorakoa, salbu eta pentsiodunaren izaera aitortzen bada.

15. artikulua.- Etxebizitzaren irisgarritasun-arazoen eta bertan bizitzeko egokia ez izatearen ondoriozko ezohiko bizikidetza-unitateak

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 26.1.f) artikuluan xedatutakoarekin bat, bizikidetza-unitateak osatu ahal izango dituzte, egoitza berean bizi diren pertsonen artean dauden loturak edozein direla ere, ohiko egoitza etxebizitzako irisgarritasun-arazoengatik utzi behar izan dutenek, arazo horiek irisgarritasun unibertsalari eta desgaitasuna duten pertsonak eraikinetara sartzeko eta eraikinak erabiltzeko ez diskriminatzeari lotutako baldintzei buruzko araudia ez betetzeagatik eta ekainaren 28ko 80/2022 Dekretuan (Euskal Autonomia Erkidegoan etxebizitzaren eta zuzkidura-bizitokien gutxieneko bizigarritasun-baldintzak eta diseinu-arauak arautzen dituen) edo dekretu hori ordeztzen duen arauan ezarritako sarbide- eta irisgarritasun-baldintzak ez betetzeagatik sortu direnean. Halaber, inguruabar hauetakoren bat izan beharko dute:

- a) 65 urtetik gorakoa izatea.
- b) Desgaitasuna duten pertsonak izatea, mugikortasun urria edo zentzumen-desgaitasuna dutenak.

2.– Halaber, ezohiko bizikidetza-unitateak osatu ahal izango dituzte ekainaren 28ko 80/2022 Dekretuan (Euskal Autonomia Erkidegoan etxebizitzaren eta zuzkidura-bizitokien gutxieneko bizigarritasun-baldintzak eta diseinu-arauak arautzen ditu) edo dekretu hori ordeztzen duen arauan eta udal-ordenantzetan ezarritako gutxieneko bizigarritasun-baldintzak ez betetzeagatik sortutako bizigarritasun-arazoen ondorioz ohiko etxebizitza utzi dutenek.

16. artikulua.- Pentsioduna

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 27. artikuluekin bat etorrira, pentsioduntzat hartuko da honako egoera hauetakoa bati dagokion pentsioaren onuraduna: kotizaziopeko erretiroa, ezintasun iraunkorra, alarguntasuna, zahartzaroko eta baliaezintasuneko nahitaezko aseguru, kotizazio gabeko baliaezintasuna edo erretiroa eta zurtasuna –baldin eta onuraduna adin nagusikoa eta ezindua bada, ezintasun iraunkor absolutuko edo baliaezintasun handiko graduan–. Pentsioduntzat hartuko da, baita ere, adin nagusiko pertsona bat, baldin eta ardurapeko seme-alaba bakoitzeko familia-prestazio baten kausatzaile bada. Halaber, pentsioduntzat hartuko da Gizarte Ongizateko Funtsaren prestazio ekonomikoren bat, gutxieneko diru-sarrerak bermatzeko

subsidioa edo hirugarren pertsona baten laguntzaren subsidioa aitortuta duen pertsona, betiere kotizazio gabeko pentsio bat jasotzera igaro ez bada.

2.— Nolanahi ere, izaera hori izango dute Estatuaren 1989rako Aurrekontu Orokorren abenduaren 28ko 37/1988 Legearen 42. artikuluan ezarritako baldintzetan pentsio publikoen onuradun direnek, pentsio horiek aurreko apartatuan ezarritako kontingentziak edo antzekoak estaltzen dituztenean. Halaber, izaera bera izango dute norbere konturako langileen edo autonomoen Gizarte Segurantzako araubide bereziaren ordezkio gizarte-aurreikuspeneko mutualitateek aitortutako erretiro-prestazioen edo ezintasun iraunkorragatik prestazioen onuradunek.

17. artikulua.- Ezohiko bizikidetza-unitateen gertaera eragileen egiaztapena eta data.

1.— Ezohiko bizikidetza-unitateak eratzeko aukera ematen duten gertaera eragileak 11. artikuluan eta I. eranskinean ezarritakoaren arabera egiaztatuko dira.

2.— Gertaera eragilearen datatzat joko da gertaera badela egiaztatzen duen agiriaren data. Bat baino gehiago bada, zaharrena hartuko da kontuan.

Hala ere, seme edo alaba bat izan edo adoptatu bada, gertaera eragilearen data jaiotzarena edo adopzioa eratu zen unearena izango da, hurrenez hurren.

3.— Ezohiko bizikidetza-unitateen eraketa ezin izango da oinarritu hiru urtetik gorako antzintasuna duten gertaeretan.

III. KAPITULUA

TITULARREN ETA ONURADUNEN BETEBEHARRAK, IKASKETEN ONDORIOZKO SALBUESPENA ETA KOMUNIKAZIOAK

18. artikulua.- Betebeharrak

Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 29. artikuluan eta erregelamendu honen hurrengo artikuluetan ezarritako betebeharrak bete beharko dituzte prestazioa jasotzen duten bitartean.

19. artikulua.- Lankidetzaren Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren eskumenak baliatzen direnean, informazio zehatza eta egiazkoa emateko, betekizunak egiaztatzeko, agiriak aurkezteko eta jakinarazpenak eta komunikazioak jaso direla bermatzeko.

1.— Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek laguntza eman beharko diote Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuari, diru-sarrerak bermatzeko errentarekin lotutako eskumenak baliatzen dituztenean, eta betebeharrak hauek izango dituzte:

a) Erantzukizunpeko adierazpenetan informazio zehatza eta egiazkoa ematea. Halakotzat joko da adierazten duen errealitatea zehatz islatzen duena, eta egiaztagarria dena.

b) Prestazioa eskuratzeko eta eskuratzen jarraitzeko, gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko, zenbatekoa eguneratzeko eta erregelamendu honetan araututako gainerako prozeduretarako betekizunak betetzen direla egiaztatzea.

c) Diru-sarrerak bermatzeko errenta kudeatzeko eta kontrolatzeko agiri garrantzitsuak aurkeztea, hala eskatzen zaienean.

Erregelamendu honetan ezarritako kasuetan erantzukizunpeko adierazpenak aurkeztu ahal badira ere, diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek betekizunak betetzen dituztela egiaztatzen duten agiriak izan beharko dituzte, eta Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuari eman beharko dizkiote horretarako errekerimendua egiten zaienean.

d) Jakinarazpenak eta komunikazioak jaso direla bermatzea, hurrengo apartatuan ezarritakoaren arabera.

2.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek posta-helbide bat eman beharko diote Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuari, paperezko jakinarazpenak egin ditzan, betiere jakinarazpenak bitarteko elektronikoen bidez jasotzea aukeratu ez badute. Halaber, hauek eman beharko dizkiote: telefono finkoaren eta sakelakoaren zenbakia, helbide elektronikoa, eta hala badagokio, baimendutako beste gailu elektroniko baten identifikazioa.

3.– Aurreko apartatuan adierazitako gailu telefonikoak edo elektronikoak operatibo egoteari uzten badiote edo erabiltzeko aukera desagertzen bada, prestazioaren titularrek edo onuradunek horren berri eman beharko diote Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuari, inguruabar hori gertatzen denean.

Egoerak dirauen bitartean, beste edozein bitartekoren bidez egingo dira komunikazioak, 31. artikuluan xedatutakoarekin bat etorruta.

20. artikulua.- Egoeraren eta beharren hasierako balorazioan eta gizarte- eta lan-diagnostikoa laguntzea.

1.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek triaje-tresna aplikatzeko behar den informazio guztia eman beharko dute.

2. Halaber, informazioa eman beharko dute eta lan- edo gizarte-diagnostikoa egiteko ezartzen diren elkarriketetan, inkestetan eta behar bezala egituratutako gainerako tresnetan parte hartu beharko dute.

3. Artikulu honetan xedatutakoa betetzea eragozten duen edozein inguruabar gertatuz gero, prestazioaren titularrek eta onuradunek horren berri eman beharko diote Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuari, inguruabarra aztertu ondoren, triaje-tresna aplikatzea eta gizarte- eta lan-balorazioa eta -diagnostikoa egitea ahalbidetzen duten neurriak har daitezten.

Eragozpena pertsona horiei egotzi ahal bazaie, erreferentziako profesionalak inguruabar hori agerraraziko du espedientean, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 45. eta 46. artikuluan ezarritako ondorioetarako.

21. artikulua.- Inklusiorako programa integratu eta pertsonala egiteko eta sinatzeko laguntza ematea eta konpromisoak eta betebeharrak betetzea

1.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek inklusiorako programa integratu eta pertsonala egiteko laguntza eman beharko diote Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuari, eta esku hartzeko proposamenak eta enplegu-zerbitzuen jarduketak eta, hala dagokionean, gizarte-zerbitzuen, etxebizitza-, hezkuntza- edo osasun-zerbitzuen jarduketak definitzeko eskatzen zaien informazioa eman beharko dute.

Halaber, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak eta aipatutako gainerako zerbitzuek bideratutako elkarriketetan, inkestetan eta behar bezala egituratutako tresna guztietan parte hartu beharko dute.

2.– Prestazioaren titularrek eta onuradunek Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuarekin edo, bestela, gizarte-zerbitzuekin edo osasunaren, hezkuntzaren edo etxebizitzaren arloko zerbitzuekin negoziatu beharko dituzte inklusiorako programa integratu eta pertsonalean sartzeko diren esku-hartzei, jarduketei eta zereginei buruzko proposamenak.

3. Negoziatzeko betebeharra betetzat joko da aipatutako zerbitzuek eskainitako esku-hartze, jarduketa edo zereginetako bat onartzen dutenean, baita pertsona horiek ageriki bidegabeak ez diren proposamenak egiten dituztenean ere.

Negoiazioa fede onaren printzipioan oinarrituko da, eta alderdiek benetako ahalegina egin beharko dute hurbiltzeko eta akordio batera heltzeko.

4. Horrez gainera, inklusiorako programa integratu eta pertsonala sinatu beharko dute behin eginda dagoenean eta ematen zaienean, eta, edonola ere, sinatzeko eskatzen zaienetik hamabost egun naturaleko epearen barruan, hala egitea eragozten duen behar bezala egiaztatutako inguruabar bat dagoenean izan ezik. Kasu horretan, inguruabar horren berri eman beharko zaio Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuari.

Apartatu honetan ezarritakoak ez du baztertzen Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 120.2 artikuluan ezarritakoa.

5.– Hala badagokio, artikulua honetan ezarritakoa betetzen ez bada, erreferentziako profesionalak espedientean agerraraziko du ez-betetzea, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 45. artikulutik 49.era ezarritako ondorioetarako.

22. artikulua.- Inklusiorako programa integratu eta pertsonalean ezarritako konpromisoak eta betebeharrak betetzea eta jarraipena eta ebaluazioa egiten laguntzea

1.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek inklusiorako programa integratu eta pertsonalean ezarritako konpromisoak eta betebeharrak bete beharko dituzte, eta betetze horretan eragina izan dezaketen gerora izandako aldaketen berri eman beharko dute.

2.– Halaber, laguntza eman beharko dute haien jarraipena eta ebaluazioa egiteko. Horretarako, behar den informazioa eman beharko dute eta eskatzen zaien elkarrizketetan, inkestetan eta behar bezala egituratutako gainerako tresnetan parte hartu beharko dute.

3.– Inklusiorako programa integratu eta pertsonalaren jarraipen eta ebaluaziotik ondorioztatzen bada berrikusi edo aldatu egin behar dela, edo alderdiek hala adosten badute, aurreko artikuluko 2. apartatuan xedatutakoa beteko da.

23. artikulua.- Enplegurako edo enpleguaren aurreko zerbitzuetarako prestasuna

1.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek prest egon behar dute enplegurako edo enpleguaren aurreko zerbitzuetarako, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuan enplegu-eskatzaile, enpleguaren aurreko zerbitzuen eskatzaile edo zerbitzu-eskatzaile gisa inskribatuta egon beharko dute, erakunde horrek enplegarritasuna hobetzeko abian jartzen dituen estrategietan parte hartu beharko dute eta enpleguaren arloko legerian ezarritako betebeharrak bete beharko dituzte.

2.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 29.2 artikuluan ezarritako debekuak izango dituzte.

Hori dela eta, lege horren 45.3 eta 48.2 artikuluetan ezarritako kasuetan justifikatutzat jotzeaz gainera, justifikatutzat joko da prestakuntza-ikastaro bat egitea edo enplegurako hautaketa-prozesu batean parte hartzea errefusatzea, bertan behera uztea edo hartara ez joatea edo enplegu-eskaintza bat errefusatzea prestakuntza-zentroa, hautaketa-prozesua egiten den zentroa edo eskaintako enpleguari dagokion lantokia prestazioaren onuradunaren edo titularren egoitzatik 70 km-tik gorako distantziara dagoenean.

24. artikulua.- Bidegabe jasotako kopuruak itzultzea

Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek kontzeptu hori dela-eta bidegabe jasotako kopuruak itzuli beharko dituzte, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko

Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 64. artikuluan eta erregelamendu honen 54. artikuluan ezarritakoarekin bat.

25. artikulua.- Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular eta onuradun izateko betekizunak eta betebeharrak betetzeari eragiten dioten inguruabarren komunikazioa

1.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legean eta erregelamendu honetan ezarritako betekizunak eta betebeharrak betetzeari eragiten dioten inguruabarren berri eman beharko diote Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuari, baita prestaziorako eskubidea aldatzea, etetea edo azkentzea eragin ahal dutenena, zenbatekoa eguneratzeko edo gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko garrantzitsuak izan daitezkeen inguruabarrena ere.

2.– Horretarako, inguruabarrak gertatu eta hamabost egun naturaleko epearen barruan, gertaera hauen berri eman beharko dute:

a) Bizileku den egoitzari dagokionez, diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularraren, ezkontidearen, izatezko bikotekidearen edo ezkontzaren antzeko lotura duen pertsonaren egoitzan eta onuradunen egoitzan izandako edozein aldaketa, egoitza berria identifikatuta eta titularrarena ez den egoitzan bizitzeko arrazoiak, egoera hori denean.

b) Bizikidetza-unitatearen osaerari dagokionez, osaera horretan izandako edozein aldaketa, eta, bereziki, hauek:

1. Bizikidetza-unitatean odolkidetasuneko edo ezkontza-ahaidetasuneko bigarren mailarainoko lotura duen pertsona bat sartzen denean, eta titularrarekin ezkontzaren bidez edo antzeko loturaren bidez lotuta dagoena sartzen denean.

2. Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 25.2 artikuluan aipatutako bizikidetza-unitateak direnean, egoitza berean ahaidetasun-loturarik edo ezkontza bidezko loturarik edo ezkontzaren antzeko loturarik ez duten pertsonak bizi badira, unitate horietan pertsona bat gehitzen denean.

3. Adopzioa, familia-harrera iraunkorra edo adopzio aurrekoa.

4. Titularra edo onuradunetako bat espetxeratzen dutenean edo osorik funts publikoekin finantzatuta dagoen izaera sozial, sanitario edo soziosanitarioko egoitza-zerbitzu batean sartzen denean.

5. Bizikidetza-unitateko kideren bat hiltzen denean.

6. Bizikidetza-unitatea uzten denean eta titularra edo onuradunetako bat ohiko egoitzatik ateratzen denean.

7. Ezohiko bizikidetza-unitateak eratzea eragin dezaketen gertaeraren bat gertatzen denean.
8. Bizikidetza-unitatearen osaeran eragina duen beste edozein aldaketa, aurrekoen artean ez dagoena.
- c) Euskal Autonomia Erkidegoan bizitzeari dagokionez, titularrak edo onuradunak autonomia-erkidegoko lurraldetik kanporako ateraldiak, ateraldi horiek hogeita hamar egunetik gorakoak badira, jarraian edo etenekin.
- d) Etekiniei dagokienez, diru-sarrerak bermatzeko errenta aitortzeko, zenbatekoa eguneratzeko edo gerora sortutako beharizan-egoera adierazteko kontuan hartutako etekinetan izandako edozein aldaketa. Bereziki, hileko diru-sarreraren –aldizkakoak izan edo ez– tipoa edo zenbatekoan izandako edozein aldaketaren berri eman beharko da, baita ondarean izandako gehikuntza edo murrizketena ere.
- e) Bizikidetza-unitatea batean egoitza berean bizi den pertsona bat sartzen denean.
- f) Aurrekoen artean sartuta ez dagoen eta prestazioa aitortzeko eskatutako betekizunetako bat aldi baterako edo behin betiko galtzea ekar dezakeen beste edozein gertakari edo egoera.

3.– Aurreko apartatuan adierazitako epeak ez dio eragingo 37. eta 38.3 artikuluetatik eratorritako epeei, eta lehentasunez aplikatuko dira.

4.– Artikulu honetan aipatutako gertaerak 11. artikuluan eta I. eta II. eranskinetan ezarritako eran egiaztatuko dira.

26. artikulua.- Agerraldia

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 30. artikuluekin bat etorrira, diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrei eta onuradunei dei egin ahalko zaie Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren bulegoetan ager daitezen, berariaz egiaztatzeko benetako bizilekua Euskal Autonomia Erkidegoan dutela edo lege horretan ezarritako betekizunak edo betebeharrak betetzen dituztela, bai eta lege horren 29. artikuluan eta kapitulu honetan aipatzen den lankidetzarako betebeharra betearazteko ere.

2.– Agerraldirako deian berariaz adieraziko da Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren zein bulegotara joan behar den, zein egunetan, zein ordutan eta zergatik, eta, horrez gain, ez agertzearen ondorioak zeintzuk diren.

Behartutako pertsona ez bada agertzen hitzorduan adierazitako egunean eta orduan, espedientean agerraraziko da inguruabar hori.

3.– Agerraldiaren xedea bada egiaztatzea benetan bizilekua Euskal Autonomi Erkidegoan duela, pertsona ez bada agertzen adierazitako lekuan, egunean eta orduan, beste hitzordu bat

eman ahal izango da, 14/2022 Legearen 30.3 artikuluan ezarritako ondorioekin, agertzeko betebeharra betetzen ez bada eta ez-betetzea justifikatzen duen behar bezala egiaztatutako arrazoirik ez badago.

4.– Agerraldietan, beharrezkoak diren jakinarazpenak egin ahal izango dira administrazio-jarduketan efikazia bermatzeko.

5.– Halaber, agerraldiaren egiaztagiria emango da, agertu den pertsonak hala eskatzen duenean.

27. artikulua.- Bitarteko elektronikoen bidezko agerraldia

1.– Haren xedearekin bateraezina ez denean, agerraldia bitarteko elektronikoen bidez egin ahalko da, interesdunak eta Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak eskatuta. Kasu honetan, interesdunak ados egon beharko du, eta edozein unetan egin ahalko du atzera.

Adostasuna atzera botatzeak ez du eragotziko agerraldia egitea, eta aurreko artikuluan ezarritakoarekin bat etorrira egingo da. Ez da beharko beste dei bat, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak besterik ezartzen ez badu. Horretarako, agerraldia bitarteko elektronikoen bidez egiteko zitazioan agerraldia egin beharko litzatekeen Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren bulegoa zehaztuko da.

2.– Agerraldia sistema elektronikoen bitartez egiteko –bideokonferentzia bidez edo ikus-entzunezko transmisiorako beste bitarteko batzuen bidez–, sistema horiek hauek bermatu beharko dituzte: noranzko biko komunikazioa, irudiaren eta soinuaren aldiberekotasuna, agertu behar duenaren eta Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuko langileen arteko ikusizko, entzunezko eta ahozko elkarreragina, baita egindako jarduketan emaitza jasotzen duten dokumentuen transmisio eta jasotze seguruak, dokumentuen egilea, benetakotasuna eta osotasuna bermatuta.

3.– Bitarteko elektronikoen bidezko agerraldiaren xedea bada egiaztatzea benetako bizilekua Euskal Autonomia Erkidegoan dagoela, geolokalizazio-sistemak erabiliko dira.

4.– Agerraldi elektronikoa erregelamendu honetan ezarritako prozedura baten barruan egiten denean, agerraldiaren dokumentu-euskarria dagokion espedienteari batuko zaio.

Agertu denak eskatzen badu, dokumentuen kopia emango da, sektore publikoaren bitarte elektronikoen bidezko jarduna eta funtzionamendua arautzen duen erregelamenduan eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioak administrazio elektronikoari buruz duen araudian xedatutakoarekin bat.

5.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren egoitza elektronikoak eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioarenak agerraldiak bitarteko elektronikoen bidez egiteko behar diren bitarteko teknikoak argitaratuko dituzte.

28. artikulua.- Ikasketak direla-eta betebeharretatik salbuestea

1.– Enpleguarekin bateragarriak ez diren ikasketa arautuak egiten ari diren prestazioaren titularrak eta onuradunak salbuetsita egongo dira Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 29.1 artikuluko b), c) eta d) letretan eta erregelamendu honen 20. artikulutik 23.era ezarritako betebeharrak betetzetik.

2.– Aurreko apartatuan adierazitako salbuespena aplikatzeko, betekizun hauek bete beharko dira:

a) Ondoren aipatutako ikasketaren bat egiten aritzea, aurrez aurreko edo urruneko modalitatean:

1. Derrigorrezko lehen edo bigarren hezkuntza, helduentzako oinarrizko hezkuntza izan ezik.

2. Batxilergoa

3. Lanbide-heziketa.

4. Arte plastikoetako eta diseinuko ikasketa profesionalak, erdi-mailakoak nahiz goi-mailakoak.

5. Goi-mailako arte-ikasketak

6. Kirol-ikasketak

7.– Unibertsitateko graduaren eta masterraren titulu ofiziala lortzeko unibertsitateko ikasketak, doktorego-ikasketak izan ezik.

b) Gutxienez 60 kredituren matrikula egina izatea, jardun osokoa, edo, bestela, aurreko apartatuan adierazitako ikasketetako batean, ikasturte oso bateko ikastorduei edo ikasgai guztiei dagozkien modulueterako matrikula.

Ikasgaiak edo moduluak baliozkotuz edo haiek egitetik osorik edo partez salbuetsiz gero edo kredituak aitortu eta baliozkotuz gero, egiaztatu egin beharko da matrikula osoa egiteko ezintasuna, eta ez dira izango ikasturte bakoitzerako curriculum edo ikasketa-planetan ezarritako ikasgaien, moduluen edo kredituen % 15 baino gehiago.

c) Ikasketa bakoitzean egon daitekeen gehieneko denbora gaindituta ez izatea.

3.– Ezin izango zaie salbuespena aplikatu diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrei eta onuradunei, ikasketak direla-eta betebeharretatik salbuesteko aukeraz baliatuta, ikasketa bakoitzean onartuta dagoen gehieneko denbora bete badute ikasketa horiek egiten eta dagokien titulua lortu ez badute.

Unibertsitateko ikasketak badira, unibertsitate bakoitzean ezarritako iraupen-araudian xedatutakoa hartuko da kontuan.

4.– Ikasketaz aldatzen denean aurrekoa amaitu eta titulua lortu baino lehen, bertan egon daitekeen gehieneko denbora bete gabe, artikuluko honetan araututako salbuespena aplikatzeko, ikas-mailan gora egiteko aukera ematen duten ikasgaiak edo moduluak gaindituta izan beharko dira edo aldaketa egin den urtearen aurre-aurreko ikasturtean pertsona matrikulatuta egon den ikasgaien, moduluen edo kredituen % 80, gutxienez.

Apartatu honen ondorioetarako, gehienez ere bi aldaketa onartuko dira ikasketetan.

5.– Artikulu honetan aipatutako betekizunak 11. artikuluan eta I. eranskinean ezarritako eran egiaztatuko dira.

6.– Erreferentziako profesionalak espedientean agerraraziko ditu artikuluko honetan araututako inguruabarrak.

29. artikulua.- Errekurtsoak

Kapitulu honetan xedatutakoari lotuta sortzen diren auzietan ezin izango da errekurtsorik jarri. Hala ere, IV. tituluaren ezarritako prozeduretan ematen diren behin betiko administrazio-egintzen aurka edo izapide-egintzen aurka jarri daitekeenaren barruan aztertu ahal izango dira auzi horiek.

30. artikulua.- Eredu normalizatuak eta betebeharrak bitarteko elektronikoen bidez betetzeko aukera

1.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak eredu normalizatu bat jarriko du diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek 19. eta 25. artikuluetan adierazitako datuak eta informazioa jakinarazteko erabil dezaten. Eredu horiek enplegu-bulegoetan, Lanbideren egoitza elektronikoen eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioaren egoitza elektronikoen eskuratu ahal izango dira.

Eredu normalizatuak 57.2 artikuluan xedatutakoa beteko dute.

2.– Kapitulu honetan ezarritako betebeharrak bitarteko elektronikoen bidez bete ahal izango dira, betiere bateragarriak badira betebeharraren izaerarekin eta interesdunak hala eskatzen badu, ezertan galarazi gabe 27.1 artikuluan ezarritakoa.

3.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren egoitza elektronikoak eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioarenak betebeharrak bitarteko elektronikoen bidez egiteko behar diren bitarteko guztiak argitaratuko dituzte.

IV. KAPITULUA

LANBIDE-EUSKAL ENPLEGU ZERBITZUAK TITULARREI ETA ONURADUNEI EGIN BEHARREKO KOMUNIKAZIOAK

31. artikulua.- Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren komunikazioak

1.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek ematen dituzten datuekin bat etorruta, helbide elektronikoaren bidez, telefono finkoaren edo sakelakoaren edo Internet bidez eta une bakoitzean baimendutako kanalen bidez egingo ditu Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak triajea, balorazioa eta lan-diagnostikoa egiteko tresna aplikatzeko eta inklusiorako programa integratu eta pertsonala egin, negoziatu eta sinatzeko behar den informazioa lortzeko eskaerak eta gainerako komunikazioak, baita enplegurako edo enpleguaren aurreko zerbitzuetarako prestasunarekin lotutako komunikazioak ere.

2.– Komunikazioek bermatu beharko dute jasota geratzen dela komunikazioa bidali eta jaso dela, baita haren data eta eduki osoa ere.

Horretarako, komunikazio elektroniko ziurtatuko sistemak, SMS mezuak eta mezu elektronikoak –biak, ziurtatuak– onartuko dira, baita beste edozein komunikazio-sistema ere, aipatutako betekizunak betetzen dituela egiaztatu ondoren, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren estatutuek ezarritako erakunde horren organoak onetsi badu.

3.– Komunikazioak telefonoz egiten direnean, grabatu egingo da elkarrizketa, datu pertsonalak babesteko araudiarekin bat etorruta, eta inguruabar horren berri emango zaio pertsonari grabazioa hasten denean. Grabazioa egiten den data eta ordua agerrarazi beharko dira.

4.– Gailu telefonikoak edo elektronikoak operatibo egoteari uzten badiote edo erabiltzeko aukera desagertzen bada, komunikazioak onetsitako beste komunikazio-bitarteko edo -sistema baten bidez egingo dira, betiere prestazioaren titularrek eta onuradunek 19.3 artikuluan xedatutakoa bete badute.

III. TITULUA - ZENBATEKOAREN ZEHAZTAPENA, PREMIA EKONOMIKOKO EGOERA ETA PRESTAZIOAREN ARAUBIDE EKONOMIKOA

I. KAPITULUA

ZENBATEKOA ZEHAZTEA

32. artikulua.- Zenbatekoaren kalkulua

1.— Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 35.1 artikuluekin bat etorrira, bizikidetza-unitate bati hileroko dagokion diru-sarrerak bermatzeko errenta zehazteko, kontuan hartuko da, batetik, gehieneko errenta bermatuaren eta, bestetik, bizikidetza-unitatea osatzen duten pertsona guztien errenta eta diru-sarrera eskuragarrien osotasunaren arteko aldea —hurrengo kapituluan ezarritakoaren arabera zenbatuta—, enplegurako pizgarriak aplikatu ondoren.

2.— Prestazioaren aitorpenean, honako hauek hartuko dira kontuan: eskabidea egiten den hilabetearen eskuragarri dauden errenta eta diru-sarrera guztiak, baita data horretako gehieneko errenta bermatua eta bizikidetza-unitatea ere.

3.— Zenbatekoa eguneratzeko prozedura, bizikidetza-unitatea, errenta eta diru-sarrera erabilgarri guztiak eta gehieneko errenta bermatua 77. artikuluan ezarritakoak izango dira.

Dauden errenta eta diru-sarrera guztien eta gehieneko errenta bermatuaren arteko aldea zati hiru egingo da, eta zatidura diru-sarrerak bermatzeko errentaren hileroko zenbatekoa izango da dagokion hiruhilerokoa.

4.—Gerora sortutako beharrian-egoera adierazteko prozeduran, 92. artikuluan ezarritako bizikidetza-unitatea, errenta eta diru-sarrera erabilgarri guztiak eta gehieneko errenta bermatua hartuko dira kontuan. Zenbatekoa kalkulatzeko, 99. eta 102. artikuluetan xedatutakoa beteko da.

5.— Artikulu honetako 2., 3. eta 4. apartatuetan adierazitako diru-sarrera konputagarriak aldatzen badira, diru-sarrerak bermatzeko errentaren hurrengo eguneratzea egin behar den datatik aurrera izango ditu ondorioak aldaketak, eta gerora sortutako beharrian-egoera adierazteko prozedura sustatzen denean, halakorik eskatzen bada.

6.— Halaber, bizikidetza-unitatea osatzen dutenen inguruabar pertsonalak edo unitatearen osaera aldatzen badira, eta aldaketak diru-sarrerak bermatzeko errenta igotzea edo jaistea badakar, aldaketak aurreko apartatuan ezarritako datetatik aurrera izango ditu ondorioak.

7.– Artikulu honetan xedatutakoa ulertuko da deusetan galarazi gabe diru-sarrerak bermatzeko errenta etetea edo azkentzea.

33. artikulua.- Gehieneko errenta bermatua, oinarrizko zenbatekoa eta osagarriak

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 32. artikuluan xedatutakoaren arabera, bizikidetza-unitate bati dagokion gehieneko errenta bermatua zehazteko, honako hauei dagozkien zenbatekoen batura egin behar da: oinarrizko zenbatekoa, bizikidetza-unitateko kide bakoitzeko osagarri indibidualak eta bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako osagarriak.

2.– Oinarrizko zenbatekoaren hileko kopurua 14/2022 Legearen 33.2 artikulua aplikatuta ateratzen dena izango da. Osagarri indibidualak eta bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutakoak lege beraren 34. artikuluko 1. eta 2. apartatuetan ezarritakoaren arabera zenbatetsiko dira.

3.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 34.2 artikuluko hirugarren paragrafoarekin bat etorruta, bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako osagarriak batera aplikatu ahal izango dira, pentsiodunaren osagarria izan ezik. Osagarri hori bateraezina izango da desgaitasunaren ondoriozko osagarriarekin, baldin eta pentsiodunari baino ez bazaio aitortu desgaitasuna. Hurrengo apartatuetan xedatutakoarekin bat etorruta aplikatuko da.

4.– Ildo horretan, bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako balio desberdineko bi osagarri baino ezin izango dira aplikatu, haietako bat pentsiodunek osatutako bizikidetza-unitateei dagokielako, eta bestea, berriz, guraso bakarreko bizikidetza-unitateei, gizakien salerosketaren, genero-indarkeriaren, sexu-esplotazioaren edo etxeko indarkeriaren biktimek osatutakoei, edo % 33ko edo gehiagoko desgaitasuna edo mendekotasun-kalifikazioa duten pertsona batek edo gehiagok osatutakoei, arrazoi horrengatik pentsiorik jasotzen ez badute.

5.– Ezin izango dira inola ere batera aplikatu balio bereko osagarriak, nahiz eta bizikidetza-unitate batean aurreko apartatuan aipatutako inguruabarretako batzuk batzearen ondorio izan, alde batera utzita inguruabarrok kide bakar bati edo gehiagori lotuak diren.

6.– Zaintza eta jagoletza partekatua ezarrita duten kasuetan, seme-alaba komunei dagozkien osagarri indibidualen eta bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako osagarrien balioaren % 50 zenbatuko da integratuta dauden bizikidetza-unitate bakoitzean.

34. artikulua.- Indize zuzentzailea

1.– Egoitza berean bizikidetza-unitate bat baino gehiago bizi bada, diru-sarrerak bermatzeko errentaren onuradun izan zein ez, bizikidetza-unitate bakoitzari hilero dagokion prestazioaren zenbatekoa kalkulatzeko, % 15eko beheranzko indize zuzentzailea aplikatuko zaio Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 35. artikuluan eta kapitulu honetan xedatutakotik ateratzen den zenbatekoari, zenbaketatik bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako osagarriak kendu ondoren.

2.– Nolanahi ere, indize zuzentzailea aplikatuko da gastuak etxebizitza berean bizi diren bizikidetza-unitateen artean banatzen direnean, alde batera utzita 2.1.b) artikuluekin bat etorrita bizikidetza-unitateen erabilera independente eta eskusiborako erabiltzen diren eremuak.

3.– Hala ere, 2.1.b) artikuluan aipatzen diren kasuetan, ez da indize zuzentzailea aplikatuko, baldin eta titulu juridikoan prezio finko bat itundu bada etxebizitzako eremu jakin batzuk bizikidetza-unitate batek modu independentean eta eskusiboan erabiltzeagatik, eta berariaz baztertu bada legokiokoen horniduren kostuaren jasanarazpena.

4.– Ez da aplikatuko indize zuzentzailea egoitza ostatu-establezimendu batean edo gizarte-zerbitzu-ostatu- eta egoitza-zerbitzu batean ezartzen denean, 2.1 artikuluko a), c) eta d) letretan ezarritakoaren arabera.

II. KAPITULUA

PREMIA EKONOMIKOKO EGOERA ETA ETEKINEN ZEHAZTAPENA

1. atala. Premia ekonomikoko egoera

35. artikulua.- Premia ekonomikoko egoera

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 37. artikuluekin bat etorrita, premia ekonomikoko egoeratzat joko da bizikidetza-unitate batek dituen baliabide guztiek muga hauetakoren bat gainditzen ez dutenean:

a) Bizikidetza-unitatearen hileko etekinak handiagoak izatea haren osaeraren arabera legokiokoen gehieneko errenta bermatuaren zenbatekoa baino, alde batera utzita erregelamendu honen 34. artikuluan ezarritako indize zuzentzailearen aplikazioa.

b) Ondasun higiezinak, higigarriak eta, oro har, beste edozein ondasun eskura izatea, balio honekin edo handiagoarekin: bizikidetza-unitateari urtebete egokituko litzaiokeen gehieneko errenta bermatuaren zenbatekoa halako bost.

2.– Aurreko apartatuan ezarritakoa gorabehera, ulertuko da ez dagoela premia ekonomikoko egoerarik kasu hauetan:

a) Bizikidetza-unitateko kideetako batek ondasunak eta zerbitzuak eskuratzen dituenean eta mantentzen dituenean, inguruabar horrek diru-sarrerak bermatzeko errenta eskuratzeko aitortutako baliabideak eta zenbatekoa eguneratzeko eta gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko prozeduretan aitortutakoak ez bezalakoak diren baliabideak izatea eragiten badu.

Nolanahi ere, aitortutako baliabideak gastuen eta kanpoko beste zeinu batzuen mailaren azpitik daudenean.

b) Bizikidetza-unitatearen diruzko ondarea aitortutako baliabideak eta diru-sarrerak bermatzeko errentaren bidez lortutako baliabideak ez direnak izatea dakarren proportzioan handitu dela egiaztatzen denean.

36. artikulua.- Baliabideak zein diren orokorki zehaztea

1.– Premia ekonomikoko egoera zehazteko, bizikidetza-unitatea osatzen dutenen baliabide guztiak konputatuko dira, hau da, etekinak nahiz ondarea.

2.– Kideetako bat gainerako kideak bizi diren egoitza ez den batean bizi denean, arau hauek aplikatuko dira:

a) Titularra ezkontidearen edo ezkontzaren antzeko harremana duen bikotekidearen egoitzaz bestelako batean bizi bada Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 21.2 artikuluko a) eta c) letretan eta erregelamendu honen 9.1 artikuluko a), b), c) eta e) letretan ezarritako arrazoiengatik, baliabide guztiak zenbatuko dira.

Halaber, bizikidetza-unitatearen gehieneko errenta bermatua kalkulatzeko, pertsona horri dagokion osagarri indibiduala zenbatuko da, baita bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako osagarriak ere, hala dagokionean.

b) Titularra ezkontidearen edo ezkontzaren antzeko harremana duen bikotekidearen egoitzaz bestelako batean bizi bada 14/2022 Legearen 21.2.b) artikuluan ezarritako arrazoiengatik, ez dira haren baliabideak zenbatuko, eta ez da kontuan hartuko dagokion osagarri indibiduala, ezta, halakorik dagoenean, bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako osagarriak ere.

c) Titularra edo haren ezkontidea edo ezkontzaren antzeko harremana duen bikotekidea izaera sozial, sanitario edo soziosanitarioko egoitza-zerbitzu bateko plaza iraunkor baten erabiltzaile bada, bien baliabide guztien % 50 zenbatuko da, gehi bizikidetza-unitateko gainerako kideen baliabideak, eta ez dira sartuko egoitza-zerbitzuaren erabiltzaileari dagokion osagarri indibiduala eta bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako osagarriak.

d) Diru-sarrerak bermatzeko errentaren onuradun bat bizikidetza-unitatearen egoitzaz bestelakoan bizi bada 14/2022 Legearen 24.2 artikuluan eta erregelamendu honen 10. artikuluan ezarritako arazoiengatik, a) letran ezarritako arauak aplikatuko dira.

Aipatutako inguruabarrak ez badaude, bizikidetza-unitatearen egoitzaz bestelakoan hilabetetik gorako epean bizi den onuradunak unitate horretako kide izateari utzi diola ulertuko da; horrenbestez, ez dira haren baliabideak zenbatuko, ezta dagokion osagarri indibiduala eta, halakorik balego, bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako osagarriak ere.

2. atala. Etekinen zehaztapena

37. artikulua.-Norberaren konturako lanaren etekinak

1.– Pertsona fisiko batek arrunki, modu pertsonalean eta zuzenean irabaziak lortzeko jarduera ekonomikoak eta profesionalak egiten dituenean, beste pertsona baten antolaketa- eta zuzendaritza-eremutik kanpo, jarduera horietatik ateratako norberaren konturako lanaren etekinak titularrek eta onuradunek aitortutakoarekin bat etorrita zenbatuko dira.

Aitorpenak hiru hilean behin aurkeztu beharko dira, eta aurkezpenak bat egingo du zenbatekoak eguneratzeko prozeduraren hasierarekin.

2.– Urtero erregularizatuko dira kontzeptu honen ondoriozko etekin konputagarriak, pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren aitorpena erreferentziaztat hartuta, aplikatu beharreko zerga-araudiak ezarritako prozedurarekin bat etorrita.

3.– Norberaren konturako jarduerak galerak eraginez gero, ez dira kontuan hartuko prestazioaren zenbatekoa zehazteko, ezta diru-sarrerak bermatzeko errenta eskuratzeko betekizunak betetzen diren zehazteko ere.

38. artikulua.- Besteren kontura egindako lanaren ondoriozko etekinak

1.– Erregelamendu honen ondorioetarako, besteren konturako lanaren etekintzat joko dira lan-harreman batetik eratorritako diru-sarrerak eta aldi baterako ezintasuna dela-eta lortutakoak, langileak alta-egoeran jarraitzen badu Gizarte Segurantzako edozein araubidetan.

2.–Lansarietatik eta soldatetatik datozen besteren konturako lanaren etekinak zehazteko, langilearen kargura gizarte-kotizazioak direla-eta hilero ordaindutako kopuruaren zenbatekoa kenduko da kotizazio-oinarritik. Halako kotizaziotzat joko dira Gizarte Segurantzari ordaindutako gizarte-kotizazioak, eskubide pasiboengatik eta nahitaezko mutualitateengatik hilero ordaindutako kopuruak eta umezurtzen ikastetxeei edo antzeko erakundeei hilero ordaindutako nahitaezko kotizazioak.

3.– Aurreko apartatuan adierazitako datuan elkarreragingarritasun-sistemen bidez lortzeari uko egiten badiote, titularrek eta onuradunek hiru hilean behin aurkeztu beharko dituzte beren nominei dagozkien agiriak. Zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren hasieran aurkeztu beharko dituzte.

4.– Halaber, nominak eskatu ahal izango zaizkie, 2. apartatuan xedatutakoa aplikatuta, lortutako lan-etekinak ondo islatzen ez dituzten Gizarte Segurantzako araubide bereziak dituztenei.

39. artikulua.- Pentsioen eta beste diru-sarrerara parekagarri batzuen etekinak

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 27. artikuluan edo erregelamendu honen 16. artikuluan adierazitako pentsioetatik datozen hileko etekinak eta prestazio publikoetatik edo langabeziako sorospenetatik edo antzeko beste edozein gizarte-prestaziotik datozenak zenbatzeko, urteko zenbatekoa hartuko da, hamabi hilabetetan hainbanatura.

2.–Pentsioa edo prestazioa onuraduna integratuta dagoen bizikidetza-unitatean zenbatuko da. Hala ere, ardurapeko seme-alaba bakoitzeko familiako prestazioetan, pertsona eragilearen bizikidetza-unitatean zenbatuko da, pertsona hori adin nagusikoa bada.

3.– Hileko zenbatekoa zenbatuko da pentsio-planetatik, pentsio-funtsetatik, biziarteko errentetatik eta antzeko beste diru-sarrera batzuetatik lortutako aldizkako diru-sarrerak.

40. artikulua.- Ondarearen etekinak

1.– Ondarearen etekinen artean, bizikidetza-unitateko kideek duten ondarea ustiatzetik sortutako etekin guztiak sartuko dira, ustiatzeko modua edozein dela ere; eta, edozein kasutan, landa-ondasunen edo hiri-ondasunen errentamenduetatik, azpierrentamenduetatik, eskualdatzeetatik edo lagapenetatik eskuratutako etekinak, baita diru-sarrera finantzario guztiak ere.

2.– Erregelamendu honen ondorioetarako, ondare higiezinetik etekina lortu dela ulertuko da ondasun higiezinaren gaineko jabetza- eta gozamen-eskubideen balioari % 4 aplikatuta ateratako zenbatekoa lortzen bada, gutxienez. Balio hori 46. artikuluan ezarritakoaren arabera kalkulatu da, 45.2 artikuluan aipatutako ondasun higiezinaren zenbaketatik kendu ondoren. Emaizta hamabi hilabetetan hainbanatuko da.

3.– Aurreko apartatuan xedatutakoa aplikatuta lortutako zenbatekoaren azpitik dauden etekinak soilik hartuko dira kontuan hala egin behar denean haien titulu juridikoen edo foru-ogasunetan edo Zerga Administrazioako Estatu Agentzian dauden datuen ondorioz. Hori dela eta, etekin handiagoa ateratzen bada, balio hori zenbatuko da.

Inolako etekinik ez badago, 2. apartatuan ezarritako araua aplikatuko da.

4.– Ondasun higigarrien etekinen ondoriozko hileko diru-sarrerak kalkulatzeko, kontuan hartuko dira prestazioaren eskabideari, zenbatekoaren eguneratzeari edo gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko eskabideari dagokion ekitaldiaren aurreko ekitaldi ekonomikoan lortutakoak, betiere ere etekinak eragin dituzten ondasunak bizikidetzak-unitatearen ondarean badaude oraindik. Eraitza hamabi hilabetetan hainbanatuko da.

5.– Erregelamendu honen ondorioetarako eta aurreko apartatuan ezarritakoa gorabehera, etekina lortu dela ulertuko da ondoren aipatzen diren titulu eta baloreen gaineko jabetza- eta gozamen-eskubideei diruaren legezko interesa aplikatuzetik ateratako zenbatekoa lortu bada, haien balioa 3.000 eurotik gorakoa bada aurreko ekitaldi ekonomikoko abenduaren 31n. Hauek dira tituluak eta baloreak:

a) Kontu korranteetako eta aurrezki-kontuetako gordailuen batez besteko saldoa.

b) Eperako ezarpenak

c) Inbertsio-funtsak.

d) Balore-tituluak.

e) Diru bihurtu ez diren gizarte-aurreikuspeneko planak, pentsio-planak eta pentsio-funtsak, betiere aurreko ekitaldian edo haren aurrekoetan kontingentzia hauek gertatu badira: erretiroa, ohiko lanbidean aritzeko ezintasun iraunkor osoa, edozein lan egiteko ezintasun iraunkor absolutua, eta partaidearen baliaezintasun handia, mendekotasun larria edo mendekotasun handia, eta langabezia, gizarte-aurreikuspeneko planen, pentsio-planen eta pentsio-funtsen arloko legeriak eskubide ekonomiko bateratuen likideziarako eskatutako baldintzetan.

6.– Hala ere, aurreko apartatuko c), d) eta e) letretan aipatutako tituluak eta baloreak doan edo irabaziak lortzeko eskualdatu badira, 4. apartatuan xedatutakotik ateratzen den etekina aplikatuko da eta, hala badagokio, 42. artikuluan xedatutakoa betetzen badute, diru-sarrera atipiko giza zenbatuko dira.

7.– Gizarte-aurreikuspeneko planen, pentsio-planen eta pentsio-funtsen aldizkako bihurtzeen balorazioa 39.3 artikuluan xedatutakoaren arabera egingo da. Ordainketa bakarra edo mistoa hartzen bada, diru-sarrera atipikotzat joko da eta 42. artikuluan ezarritakoaren arabera zenbatuko da.

8.– Ondare-elementuek galerak eraginez gero, ez dira kontuan hartuko prestazioaren zenbatekoa zehazteko, ezta diru-sarrerak bermatzeko errenta eskuratzeko betekizunak betetzen diren zehazteko ere.

41. artikulua.- Beste edozein titulutik datozen etekinak

1.– Aurreko artikuluetan ezarritako tituluak ez direnetatik lortutako etekinak zenbatu egingo dira, eta beti zenbatuko dira hauek:

- a) Aldizka jasotzen direnak, kontraprestazioa egon zein ez.
- b) Bizikidetza-unitatekoak ez diren pertsonen –fisikoak edo juridikoak– aldizkako laguntzak, 44.1.a). artikuluan ezarritako xedeetarako erabiltzen direnean izan ezik.

2.– Aldizkakotasuna hilabetetik gorakoa bada, dagozkion hilabeteetan hainbanatuko da.

42. artikulua.- Diru-sarrera atipikoak

1.– Diru-sarrera atipikotzat joko dira aldizkakoak ez diren diruzko sarrerak edo erraz diru bihur daitezkeen ondasunak, kontraprestazioa egon zein ez, baldin eta prestazioaren indarraldiaren barruan lortu badira, eta, betiere, hauek:

- a) Sariak.
- b) Kalte-ordainak edo edozein izaerako atzerapenak; 43.1 artikulua aplikatuta zenbatutako zenbatekoak kenduko zaizkie.
- c) Mantenuko eskubideak eta konpentsazio-pentsioak direla-eta jasotako atzerapenak; 43.3 artikulua aplikatuta zenbatutako zenbatekoak kenduko zaizkie.
- d) Diruzko ondasunak edo erraz diru bihurtu daitezkeen ondasunak, jarauntsi, legatu edo dohaintza bidez jasotakoak. Titulu horien bidez jasotako ondasun higiezinak ez dira zenbatuko diru-sarrera atipiko gisa, haien ondare-balorazioa edozein dela ere.
- e) Ondarearen salmentatik lortutako etekinak.
- f) Izaera erregularra ez duten laguntzak, dohaintzak eta maileguak, bizikidetza-unitatekoak ez diren pertsonen –fisikoak edo juridikoak– emandakoak.
- g) Aurreko letretan jaso ez den bestelako edozein diru-sarrera, erregularrak ez bada.

2.– Artikulu honetan xedatutakoaren ondorioetarako, erraz diru bihur daitezkeen ondasuntzat joko dira, besteak beste, tituluak, baloreak, epe finkoko ezarpenak, eperako gordailuak, inbertsio-funtsak, akzioak eta partaidetzak, gizarte-aurreikuspeneko planak eta pentsio-planak, nahiz eta ez erreskatatu.

3.– Diru-sarrera atipikoak haiek baliatu ahal izan diren hilabetearen hurrengoetan zenbatuko dira, arau hauen arabera:

- a) 750,00 eurotik beherako zenbatekoak: jasotako zenbatekoa hurrengo hiru hilabeteetan hainbanatuko da.
- b) 750,01 eta 3.000,00 euro artean: jasotako zenbatekoa hurrengo hamabi hilabeteetan hainbanatuko da.
- c) 3.000,01 eta 6.000,00 euro artean: jasotako zenbatekoa hurrengo hogeita lau hilabeteetan hainbanatuko da.
- d) 6.000,01 eta 12.000,00 euro artean: jasotako zenbatekoa hurrengo berrogeita zortzi hilabeteetan hainbanatuko da.
- e) 12.000,00 eurotik gorako zenbatekoak: jasotako zenbatekoa hurrengo hirurogei hilabeteetan hainbanatuko da.

4.– Ez dira zenbatuko baliatu ahal izan zirenetik urte bateko epean xede hauetarako erabiltzen diren diru-sarrerak:

- a) Ohiko etxebizitza erosteko edo berritzeko.
- b) Ohiko etxebizitzari lotutako hipoteka-zorra edo etxebizitzari dagozkion enbargoak edo kargak ordaintzeko.
- c) Lehen ibilgailua erosteko.
- d) Bizikidetza-unitateko kide batek lan-jarduera bati ekiteko edo lan-jarduerarako diren edo jarduera horrek sortutako kredituak edo maileguak amortizatzeke.
- e) Erregelamendu honen garapenean ezartzen diren beste xedeetarako.

43. artikulua.- Eskubideak ez baliatzearen edo bizikidetza-unitatearen ondarean galeraren bat eragitearen ondoriozko diru-sarreraren zenbaketa.

1.– Dagokien zenbatekoarekin zenbatuko dira pentsio eta prestazio publikoak eskatuz gero lortuko ziratekeen kopuruak, betiere haien zenbatekoa kopuru finko eta zehatza bada, haien gehieneko zenbatekoa zehaztuta badago edo kontzeptu hori dela-eta aitortu beharko litzatekeen edo zatekeen kopuruaren datu frogagarriak badago. Zenbatekoak kasu bakoitzean izandako hilabeteen kopuruaren arabera hainbanatuko dira.

2.– Bestela, ezin bada zehaztu zenbatekoa, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 42.1.b) artikuluan xedatutakoa beteko da.

Diru-sarrerak bermatzeko errenta hiru hilabeterako etengo da eta zenbatekoa eguneratzeko prozeduran edo kontrol-prozeduran hartuko da eteteko erabakia.

3.– Diru-sarrerak bermatzeko errenta eskatu eta sei hilabete pasatu ondoren, oinarri duten titulu juridikoan dagoen zenbatekoa egokituko zaie hilero aurreko apartatuan ezarritakoez bestelako edozein eskubide ekonomiko baliatu izanez gero lortuko ziratekeen kopuruei. Beste aldizkakotasun bat badago ezarrita, dagozkion hilabeteetan hainbanatuko da.

4.– Mantenuaren edo konpentsazio-pentsioen erreklamazioak direnean, haien zenbatekoa zehaztu gabe badago, hilero diru-sarreratzat zenbatuko da erreklamazio edo pentsio haren onuradunari dagokion osagarri indibidualaren zenbatekoa.

5.– Bizikidetzeta-unitateko kide batek bere ondarea osorik edo haren zati bat dohaintzan ematen badu, hari uko egiten badio, desbideratzen badu edo ezkutatzen badu, eta, jardun horren ondorioz, premia ekonomikoko egoera sortzen bada, diru-sarrera atipiko eta ondare-etekin gisa zenbatuko da dohaintzan eman den, desbideratu den, uko egin zaion edo ezkutatatu den kopurua, eta ez da aplikatu beharko aurreko artikuluko 4. apartatuan xedatutakoa.

6.– Halaber, aurreko apartatuan xedatutakoa aplikatuko da bertan aipatutako egintzak diru-sarrerak bermatzeko errenta eskatu aurreko hiru hilabeteetan izan direnean.

7.– Aurreko 5 eta 6. apartatuetan ezarritakoak ez die eragingo kontrol- eta zehapen-prozeduren emaitzari.

44. artikulua.- Diru-sarrera ez-konputagarriak

1.– Ez dira zenbatuko diru-sarrera hauek:

a) Laguntza finalistak. Halakotzat joko dira, haiek arautzen dituen araudiarekin eta aplikatu beharreko deialdiarekin bat etorrira, bertan ezarritako helburua betetzeko, portaera jakin bat izateko edo jarduera jakin bat egiteko erabili behar direnak. Nolanahi ere, halakotzat joko dira osorik edo partez gastu hauetako bat ordaintzeko direnak:

1. Ikasketak, maila edo gradua edozein dela ere, gastu osagarriak barne direla, hala nola materiala, garraioa, ostatua eta beste batzuk. Ez da sartuko mantenu-gastuak betetzeko dena, 2. apartatuan ezarritakoaren arabera zenbatuko baita.

2. Agindutako tratamendu medikoak, gastu farmazeutikoak eta osasun-laguntzak eragindako garraioa eta ostatua.

3. Garraioa.

4. Etxebizitzaren alokairua.

5. Etxebizitza erosteko direnak, 45.3 artikuluan ezarritakoarekin bat etorrira aparteko balioa duenean izan ezik, eta etxebizitza birgaitzeko, eraikinak birgaitzeko eta irisgarritasuna, konektagarritasuna eta energia-efizientzia hobetzeko direnak.

6. Gizarte-larrialdietarako laguntzak.

b) Pertsonaren lanbide-, enpresa- eta prestakuntza-jardunari lotutako gastuak osorik edo partez ordaintzeko diren laguntzak, baita enplegua sustatzeko eta ekintzailatza babesteko programak ere.

c) Gizarte Segurantzaren kotizazioko etekin fiskalak eta hobariak.

d) Desgaitasuna eta mendekotasuna aitortua duten pertsonentzako laguntza ekonomikoak, sorospenak, gizarte-prestazioak edo laguntza-prestazioak, haien autonomia pertsonala, garapena, errehabilitazioa, errekuperazioa, errehabilitazioa, gaitasunak mantentzea eta arreta espezializatuak sustatzeko direnean; zainketetarako laguntzak; pertsonari ohiko bizimoduan normal jarduteko beharrezkoak diren laguntza teknikoen edo tresnen bidez laguntza emateko direnak; mugikortasuna eta komunikazioa hobetzekoak, garraiorako laguntzak eta etxearen irisgarritasuna eta egokitzapenak hobetzeko direnak, baita errehabilitaziorako garraiorako eta egoitzarako laguntza osagarriak ere.

Ez dira letra honetan sartzen desgaitasuna duen semea edo alaba ardurapean izatearen ondoriozko prestazioak.

e) Langabezia kapitalizatzegatiko diru-sarrerak.

2.– Aurreko apartatuan aipatutako laguntza ekonomikoek, sorospenek eta prestazioek mantenuaren osagaia dutenean, osorik zenbatuko dira kontzeptu hori dela-eta aitortutako kopuruak.

Laguntzak, sorospenak edo prestazioak aitortzeko egintzek, arau arautzaileek edo dagokion deialdiak ez badute zehazten haiek ordaintzeko zenbateko zehatz eta jakina, aplikatzekoa den osagarri indibidualaren zenbateko baliokidea zenbatuko da.

3.– Guraso-ahalaria, ahaideen arteko mantenu-betebeharrari edo Kode Zibilaren 97. artikulua onduzko dagozkien eginbeharrak ordaintzeko diru-kopuruek bizikidetzaren errenta eta diru-sarrera erabilgarri guztiak gutxituko dituzte, horiek betetzen direla egiaztatu ondoren, epaian edo dagokion hitzarmen arautzailean ezarritako moduan.

4.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren arloan eskumena duen Eusko Jaurlaritzako saileko titularrak erabaki ahal izango du artikulua honetan jasota ez dauden diru-sarrera eta errenta jakin batzuk zenbatzetik salbuestea inguruabar ekonomiko eta sozial bereziak daudenean, oinarritzko beharrianak betetzeko gastua nabarmen handitzea eragiten badute.

Artikulu honen ondorioetarako, oinarritzko beharriantzat joko dira elikagaiekin, jantziekin, oinetakoekin, etxebizitzarekin, uraren eta energia elektrikoaren hornidurarekin eta informazio- eta telekomunikazio-zerbitzuen hornidurarekin lotutakoak.

45. artikulua.- Ondare higiezinaren zehaztapena

1.– Erregelamendu honen ondorioetarako, ondare higiezintzat joko da jabetza-, edukitza- edo gozamen-titulu juridiko batekin lotutako ondasun higiezin guztiak.

2.– Ez da zenbatuko ondoren zerrendatutako higiezinaren balioa:

a) Ohiko etxebizitza, aparteko balioa duenean izan ezik, eta garaje bat eta trasteleku bat, halakorik izanez gero –etxebizitzaren higiezin berean egon daitezke edo hurbil dagoen beste batean–, baita bananduta ez dagoen partzela landatar erantsia ere, etxebizitza landatarren kasuan.

b) Norberaren konturako jarduerak egiteko baliatzen diren higiezinak edo haien zatiak – jarduerak bertan edo bertatik egiten dira–, betiere aparteko baliorik ez badute, eta, nolanahi ere, lonjak, dendak, bulegoak edo nekazaritzako eta abeltzaintzako ustiategiak.

c) Negozioa edo jarduera amaitu eta hurrengo urtean zehar norberaren konturako jarduerak egiteko erabilitako higiezinak edo higiezinaren zatiak.

d) Diru bihurtzea zaila duten higiezinak. Halakotzat joko dira baldintza hauetakoren bat betetzen dutenak:

1. Jabetza soila baino ez duten higiezinak, zeinaren gozamen-eskubidea bizikidetza-unitatekoa ez den hirugarren pertsona bati baitagokio.

Gozamena baldintza suntsiarazle bati lotuta dagoenean, baldintza bete ondoren, higiezinaren balioa hurrengo artikuluan xedatutakoaren arabera zehaztuko da.

2. Jabekide den pertsona batek uko egiten diolako edo beste edozein inguruabar dela eta, saldu ezin diren higiezinak.

3. Enbargo, hipoteka betearazteko prozedura edo hartzekodunen konkurtso bati lotuta daudelako, benetan erabilgarri ez dauden higiezinak.

Benetan ezin dela erabili ulertuko da enkantearen deialdia eta iragarkia Estatuaren Aldizkari Ofizialean argitaratzen denean.

3.–Higiezin batek aparteko balioa duela ulertuko da haren katastroko balioa 600.000 eurotik gorakoa denean. Kasu horretan, zenbateko hori gainditzen duen kopurua zenbatuko da.

46. artikulua.- Ondasun higiezin hiritarren eta landatarren balorazioa

1.– Ondasun higiezinak katastroko balioaren arabera baloratuko dira, hipoteka-kargarik duten ala ez aintzat hartu gabe.

2.– Gozamen-eskubiderik edo erabiltze- edo biztante-eskubide errealik lotuta ez duen ondasun higiezin baten jabetza izanez gero, haren katastroko balioaren zenbateko osoa zenbatuko da, edo, jabe bat baino gehiago badago, partaidetza-kuotaren zati proportzionala.

3.– Ondasun higiezin baten jabetza izanez gero eta haren gainean gozamen-eskubidea eratu bada edo halakorik izan bada diru-sarrerak bermatzeko errenta eskatu eta gero, haren katastroko balioaren zenbateko osoa zenbatuko da, edo, jabe bat baino gehiago badago, partaidetza-kuotaren zati proportzionala.

Apartatu honetan xedatutakoa ez da aplikatuko gozamena jarauntsi, legatu edo dohaintza batetik datorrenean.

4.– Jabetzakoa ez den ondasun higiezin baten gaineko gozamen-eskubidea izanez gero, ohiko etxebizitza denean izan ezik, zenbaketarako, haren katastroko balioaren % 5 aplikatuko da urte bateko epe bakoitzeko, balio haren % 70 gainditu gabe. Gozamena biziartekoa bada, ondasunaren katastroko balioaren % 70 zenbatuko da gozamenduna hogeitaz urtetik beherakoa denean, eta, adinak gora egin ahala, murriztuz joango da ehuneko hori, adin horretatik gorako urte bakoitzeko % 1eko proportzioan. Azken zenbaketa ezin da izan katastroko balioaren % 10etik beherakoa.

47. artikulua.- Ondare higigarriaren zehaztapena

1.– Ondare higigarritzat joko da zeinen jabetza-, edukitza- edo gozamen-titulu juridiko batekin lotutako ondasun higigarri guztiak.

2.– Hauek sartuko dira, gutxienez: tituluak, baloreak, kreditu-eskubideak edo eskudirua, errenta aldakorreko edo finkoko tituluak, ibilgailu motordunak eta familiaren ostilamendua, aparteko balioa duenean. Haien balorazioa hurrengo artikuluetan xedatutakoaren arabera egingo da.

48. artikulua.- Tituluen, baloreen eta eskubideen balorazioa

1.– Bizikidetzak unitateko edozein kideren titulu, balore eta kreditu-eskubideak nahiz haien titulartasuneko banku-gordailuetan eskudirutan dagoen dirua haien exekuzio-balioaren arabera zenbatuko dira.

2.– Errenta aldakorreko tituluak burtsan duten kotizazioaren arabera baloratuko dira, eta, burtsan kotizatzen ez baldin badute, haien kontabilitate-balioaren arabera.

3.– Errenta finkoko tituluak balio nominalaren arabera baloratuko dira.

4.– Gozamen-eskubideak arau hauen arabera baloratuko dira:

a) Aldi baterako gozamenaren balioa gozamina dagokion ondasunaren balio osoaren proportzioan zenbatuko da, % 5 urtealdi bakoitzeko, % 70 gainditu gabe. Biziarteko gozamenetan, balioa ondasunaren balioaren % 70 dela balioetsiko da gozamenduna hogei urtetik beherakoa bada, eta, adinak gora egin ahala, murriztuz joango da ehuneko hori, adin horretatik gorako urte bakoitzeko % 1eko proportzioan, guztizko balioaren % 10eko gutxieneko mugarekin.

b) Erabilera- eta biztantz-errealen balioa izango da ondasunaren balioaren % 75ari aldi baterako edo biziarteko gozamenen balorazioari dagozkion erregelak aplikatzetik ateratzen dena.

49. artikulua.- Ibilgailuen balorazioa

1.— Ondare-eskualdaketen eta egintza juridiko dokumentatuen gaineko zergaren, oinordetzen eta dohaintzen gaineko zergaren eta zenbait garraiobideren gaineko zerga bereziaren kudeaketan aplikatu beharreko batez besteko salmenta-prezioak onartzen dituen araudian ezarritakoaren arabera baloratuko dira ibilgailuak.

2.— Aurrekoa gorabehera, baloraziotik salbuetsita egongo da ibilgailu bat bizikidetza-unitate bakoitzeko.

50. artikulua.- Familiaren ostilamenduaren eta beste ondasun batzuen balorazioa

1.— Familiaren ostilamenduaren eta aurreko artikuluetan jasota ez dauden gainerako ondasunen balioa salbuetsita egongo da ondarearen zehaztapenetik, aparteko balioa dutenean izan ezik.

2.— Aparteko balioa dutela ulertuko da ostilamenduak eta ondasunek 150.000 eurotik gorako merkatu-balioa dutenean.

III. KAPITULUA

PRESTAZIOAREN ARAUBIDE EKONOMIKOA

51. artikulua.- Diru-sarrerak bermatzeko errentarako eskubidea eta ordainketa

1.— Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 60. artikuluekin bat etorrira, diru-sarrerak bermatzeko errentarako eskubidea eskaeraren aurkezpen-dataren hurrengo hilabeteko lehen egunetik aurrera sortuko da.

2.– Prestazioa hilean behin ordainduko da, prestazioaren titularraren kontu baterako banku-transferentziaren bidez edota behar bezala baimendutako beste ordainketa modalitate batzuen bidez, Euskal Autonomia Erkidegoko finantzen legerian xedatutakoari jarraikiz.

Kasu bakoitzean egin beharreko ordainketaren zenbatekoa hilabete naturalak amaitu ondoren ordainduko da.

3.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrak edozein unetan eskatu ahalko du prestazioa ordaintzeko adierazitako banku-kontua aldatzeko. Horretarako, eredu normalizatua erabili beharko du eta izendatutako kontuaren titulartasuna egiaztatu beharko du, ereduan bertan adierazitako eran.

4.– Artikulu honetan ezarritakoak ez dio eragingo diru-sarrerak bermatzeko errenta titularra ez den pertsona bati ordaintzeko aukerari, 138. artikulutik 141.era xedatutakoarekin bat.

52. artikulua.- Iraungitzea

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 62. artikuluan xedatutakoarekin bat etorrita, diru-sarrerak bermatzeko errenta dela-eta kopuru bat oroharreko prezioan eta behin bakarrik jasotzeko eskubidea urtebetera iraungiko da, prestazioaren aitorpena jakinarazi eta hurrengo egunetik aurrera zenbatzen hasita.

2.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren hileko bakoitza jasotzeko eskubidea dagokion mugaegunetik urtebetera iraungiko da.

53. artikulua.- Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren prestazioen eta laguntzen muga ekonomikoa gainditzea

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 63. artikuluan ezarritakoarekin bat etorrita, urteko zenbatekoak kontuan hartuta, bizikidetza-unitatearen diru-sarrerei gehituz gero bizikidetza-unitate berari eman zaizkion Inklusiorako eta Diru Sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren prestazio eta laguntzak, batura horrek ezin izango du gainditu gehieneko errenta bermatu honen % 200: titularraren bizikidetza-unitatearen ezaugarri berdinak dituen bizikidetza-unitate bati urtean egokituko litzaiokeen diru-sarrerak bermatzeko errentari aplikatu beharrekoa.

Artikulu honetan ezarritakoak ez dio eragingo gutxieneko diru-sarrerari dagozkion babes-ekintzari eta zenbatekoaren zehaztapenari, Bizitzeko Gutxieneko Diru-sarrera ezartzen duen abenduaren 20ko 19/2021 Legea izango baitute arau.

2.– Dagokion prozeduran inguruabar hori ematen dela egiaztatu ondoren, ulertuko da premia ekonomikoko egoeran egotea eskatzen duen betekizuna aldi baterako ez dela betetzen, urte naturala amaitu arte, eta Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 42. eta 46. artikuluetan ezarritako ondorioak izango ditu. Ez dio eragingo bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko betebeharrari.

54. artikulua.- Bidegabe jasotako kopuruen itzulketa

1.– Bidegabe jasotako diru-sarrerak bermatzeko errenta itzultzeko betebeharra bat etorriko da Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 64 artikuluan xedatutakoarekin. Zor osoa behingoan eta borondatez ordaintzen denean izan ezik, prestazioa itzultzeko betebeharra konpentsazio bidez beteko da, zor den zenbatekoa aitortutako prestazioen zenbatekotik deskontatzearen bidez, hurrengo apartatueta ezarritakoarekin bat.

Artikulu honetan xedatutakoa ez zaio aplikatuko bizitzeko gutxieneko diru-sarrera gisa bidegabeki jasotako zenbatekoen itzulketari, hori arautzen duen araudiak arautuko baitu.

2.– Diru-sarrerak bermatzeko errenta dela-eta bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko betebeharra konpentsazio bidez gauzatu behar denean, arau hauek beteko dira prestazioaren ordainketaren zenbatekoan egin beharreko deskontuak zehazteko:

- a) Zorra bizikidetzaren unitateari dagokion gehieneko errenta bermatuaren % 150etik beherakoa bada, hilero gehieneko errenta bermatuaren % 25 deskontatuko da, gehienez.
- b) Zorra gehieneko errenta bermatuaren % 150ekoa edo hortik gorakoa eta % 200dik beherakoa bada, hilero gehieneko errenta bermatuaren % 25 deskontatuko da, gehienez.
- c) Zorra gehieneko errenta bermatuaren % 200ekoa edo hortik gorakoa eta % 300dik beherakoa bada, hilero gehieneko errenta bermatuaren % 30 deskontatuko da, gehienez.
- d) Zorra gehieneko errenta bermatuaren % 300ekoa edo hortik gorakoa bada, hilero gehieneko errenta bermatuaren % 55 deskontatuko da, gehienez.

3.– Aitortutako prestazioaren zenbatekoa kontuan hartuta ezin badira egin deskontuak aurreko apartatuan ezarritako mugen barruan, aitortutako hileko kopuruaren arabera doituko dira.

4.– Aurreko apartatuan ezarritako deskontuen zenbatekoa handitu egingo da haien bidez zorra ezin bada kitatu gehienez ere bost urteko epean, egin beharreko deskontuak ondorioak izan behar dituen datatik aurrera zenbatuta. Epe horren barruan itzultzea ahalbidetuko duen kopuruan handituko dira deskontuak.

Behar bezala egiaztatutako aparteko arrazoiak daudenean luzatu ahal izango da epea.

5.– Ordaindu gabeko zor irmo bat baino gehiago egonez gero, metatu egingo dira, eta, deskontuak egiteko, 2. apartatuan xedatutakoa zor den kopuru osoaren gainean aplikatuko da. Horrez gainera, Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Nagusiaren Diru-bilketa Erregelamenduan ordainketak egozteko ezarritako arauak aplikatuko dira.

Deskontatu beharreko ehunekoa zehazten duen egintzak zor bakoitza identifikatuko du, baita aitortutako diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa ere, interesdunari entzunaldia eskaini ondoren. Hamabost eguneko epea izango du entzunaldi horrek.

6.– Prestaziorako eskubiderik ez badago edo jaso beharreko zenbatekoa itzuli beharreko zenbatekoa baino txikiagoa bada, bidegabe jasotako zenbateko bat itzultzeko betebeharra deklaritzen duen ebazpenaren irmotasunak edo ordaindu gabeko zorra erreklamatzeko egintzaren irmotasunak hasiera emango dio diru-bilketa prozedurari, Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Nagusiaren Diru-bilketa Erregelamenduan xedatutakoari jarraikiz; horren arabera, zorraren ordainketa geroratu edo zatikatu ahal izango da, borondatezko aldiak zein betearazpenekin, betebeharra duen pertsonak aldezturik hala eskatuta.

7.– Artikulu honetan xedatuta ez dauden alderdietan Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Nagusiaren Diru-bilketa Erregelamendua aplikatuko da betebeharrak azkentzeari eta biltzeari dagokionez.

IV. TITULUA- PROZEDURAK

I. KAPITULUA

XEDAPEN OROKORRAK

55. artikulua.- Pertsonen eskubideak

Titulu honetan jasotako prozedurak izapidetzean, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 69. artikuluan aitortutako eskubideak bermatuko ditu Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak.

56. artikulua.- Arreta eta laguntza

1.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren enplegu-bulego guztiek arreta eta laguntza emango diete pertsonen titulu honetan ezarritako prozedurekin lotutako izapidetza egin ditzaten, erakundearekin harremanetan jartzeko aukeratu duten bitartekoa edozein dela ere.

2.– Halaber, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak lineako laguntza emango du, eta aplikazioak erabiltzeko eta izapideak bitarteko elektronikoen bidez egiteko irisgarritasun osoa bermatuko die desgaitasuna duten pertsoneri, adinekoei eta bitarteko elektronikoen erabiltzeko zailtasunak dituztenei.

3.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak eta artikulua honetan adierazitako arreta eta laguntza ematen duten langileek ez dute inolako erantzukizunik izango eskabide bat ukatzeagatik edo prozedura bat interesdunak nahi ez duen edo haren interesen kontrakoa den emaitzarekin ebazteagatik edo amaitzeagatik.

4.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren zerbitzu-kartak zerbitzu-mailako konpromisoak identifikatuko ditu desgaitasuna duten pertsoneri titulu honetan ezarritako prozedurekin lotutako izapideak betetzeko arreta eta laguntza jasotzean dagokien ulertzeko eta ulertuak izateko eskubidea benetakoa izan dadin.

5.– Halaber, zerbitzu-mailako konpromisoak zehaztuko ditu adindunei dagokienez.

57. artikulua.- Eredu normalizatuak

1.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak eguneratuta mantenduko ditu interesdunei titulu honetan aipatutako prozedurekin lotutako izapideak egiteko aukera emango dieten eredu normalizatuak

2.– Eredu normalizatuak hizkera argian idatzita egongo dira, Euskal Autonomia Erkidegoko bi hizkuntza ofizialetan, eta sektore publikoko webguneen eta gailu mugikorretarako aplikazioen irisgarritasunari buruzko araudian aurreikusitako irisgarritasun-betekizunak beteko dituzte.

3.– Eskuragarri egongo dira enplegu-bulegoetan eta Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioaren egoitza elektronikoetan.

58. artikulua.- Bitarteko elektronikoen lehenespena

1.– Titulu honetan adierazitako prozedurak bitarteko elektronikoen bidez izapidetuko dira, ahal dela.

2.– Horretarako, aurreko artikuluan adierazitako laguntza emateaz gainera, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak eguneratuta mantenduko du titulu honetan araututako prozedurekin lotutako izapideak egiteko aukera ematen duten konektagarritasun-puntu doako, seguru eta kalitate handikoei buruzko informazioa.

Informazioa eskuragarri egongo da enplegu-bulegoetan eta Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioaren egoitza elektronikoetan.

59. artikulua.- Informazioa trukatzeko edo datuak transmititzeko sistemak

1.– Espedientean jasota utziko dira datuak transmititzeko sistemen, datu-bitartekaritzarako plataformen, elkarreragingarritasun-zerbitzuen eta informazioa trukatzeko beste edozein sistemaren bidez lortutako informazioa eta datuak, baita jaso diren data eta eskatutako esanbidezko baimena ere, aginduzkoa den kasuetan.

2.– Aurreko apartatuan aipatutako sistemen bidez lortutako datuen eta informazioaren jatorria eta egiazkotasuna egiaztatu ahal izango dute Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren ikuskatzaileek eta fiskalizazio- eta kontrol-organoek, baita kontrol- eta zehapen-prozedurak izapidetzeko eta ebazteko eskumena duten organoek ere.

3.– Artikulu honetan xedatutakoa 11.5 artikuluan adierazitako pertsona fisiko edo juridiko pribatuek eta nortasunik gabeko erakundeek emandako informazioari aplikatuko zaio.

60. artikulua.- Identifikaziorako eta sinadura elektronikorako sistemak

1.– Titulu honetako prozedurekin lotutako izapideak bitarteko elektronikoen bidez egiteko, beharrezkoa denean, une bakoitzean Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioaren egoitza elektronikoak onartzen dituen identifikaziorako eta sinadura elektronikorako sistemen bidez identifikatu beharko dira interesdunak, eta haiekin sinatu beharko dute.

2.– Halaber, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren egoitza elektronikoak identifikaziorako eta sinadura elektronikorako sistema osagarriak onartu ahal izango ditu, Administrazio Elektronikoari buruzko otsailaren 21eko 21/2012 Dekretuaren 11. artikuluan eta sektore publikoaren bitarte elektronikoen bidezko jarduna eta funtzionamendua arautzen duen erregelamenduaren 26. artikulutik 29.era ezarritakoa betetzen badute.

Egoitza horretan kontsultatu ahalko dira onartuta dauden identifikaziorako eta sinadura elektronikorako sistemak.

3.– Aurreko apartatueta xedatutakoak ez du ezertan galaraziko funtzionarioek herritarrek identifikatzea eta herritarren jarduna autentifikatzea eta zenbait jarduketa elektroniko egiteko baimendutako pertsona fisikoak edo juridikoak interesdunen ordezkari gisa gaitzea, Administrazio Elektronikoari buruzko otsailaren 21eko 21/2012 Dekretuaren 12. eta 14. artikuluetan edo dekretu hori ordeztzen duen arauan ezarritakoarekin bat etorrira.

4.– Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek titulu honetako prozedurak bitarteko elektronikoen bidez izapidetzeko behar dituzten identifikaziorako eta sinadura elektronikorako sistemak doan erabili ahal dituztela bermatuko du Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak.

61. artikulua.- Administrazio-egintzen jakinarazpena eta komunikazioa

1.– Administrazio-egintzak jakinarazteko, administrazio publikoen administrazio-prozedura erkidearen legerian xedatutakoa beteko da.

2.– Jakinarazpenak bitarteko elektronikoen bidez egiteko, Administrazio Elektronikoari buruzko otsailaren 21eko 21/2012 Dekretuaren V. tituluan eta sektore publikoaren bitarte elektronikoen bidezko jarduna eta funtzionamendua arautzen duen erregelamenduan edo ordeztan dituzten arauetan xedatutakoa beteko da.

3.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak bitarteko telefonikoak, helbide elektronikoa edo baimendutako beste kanal batzuk erabiliko ditu jakinarazi gabeko administrazio-egintzak daudela adierazteko interesdunei, eta jakinarazpenetara sartzeko bidea emateko.

Artikulu honetan aipatutako komunikazioa informazioa emateko baino ez da, eta ez egiteak ez dio eragingo jakinarazpenaren balioari.

II. KAPITULUA**DIRU-SARRERAK BERMATZEKO ERRENTAREN AITORPENA****1. atala. Hasiera****62. artikulua.- Eskaera**

1.– Prozedura interesdunak eskatuta hasiko da. Horretarako, eredu normalizatua aurkeztu beharko du, ondoren aipatzen diren alderdiak egiaztatzen dituzten agiriekin batera:

a) Eskatzailearen eta bizikidetza-unitateko gainerako kideen nortasuna, baita, hala dagokionean, haien artean dauden ahaidetasun-loturak, ezkontza-harremana edo antzekoak.

b) Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 16. artikulutik 19. artikulura eta erregelamendu honen 4. artikulutik 7. artikulura diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular izateko ezarritako betekizunak.

c) Bizikidetza-unitatearen egoitza eta, hala denean, titularra eta onuradunak egoitza ezberdinean bizitzea justifikatzen duten inguruabarrak.

d) Bizikidetza-unitatearen ezaugarriak, guraso bakarreko bizikidetza-unitateak direnean, gizakien salerosketaren, genero-indarkeriaren, sexu-esplotazioaren edo etxeko indarkeriaren biktimek osatutakoak badira, edo pentsiodunek osatutakoak edo % 33ko edo gehiagoko desgaitasuna edo mendekotasun-kalifikazioa duten pertsonen osatutakoak badira.

- e) Premia ekonomikoko egoera.
- f) Halakorik badago, ezohiko bizikidetza-unitateak eratzea eragin duten inguruabarrak.
- g) Eskatzaileak ordezkari baten bidez diharduenean, haren nortasuna eta zein ordezkaritza dagokion.
- h) Eskaera desgaitasuna duten pertsonen laguntza ematen dien pertsona batek aurkezten badu, haren nortasuna eta egoera egiaztatzen duen dokumentazioa.

2.– Aurreko apartatuan aipatutako betekizunak eta inguruabarrak egiaztatzeko, I. eta II. eranskinetan adierazitako dokumentazioa aurkeztuko da, erregelamendu honen 11. artikuluan ezarritako eran. Horrez gainera, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 28. artikuluko 2. eta 3. apartatuetan ezarritakoa hartuko da kontuan.

3.– Eskabidearekin batera, erantzukizunpeko adierazpen bat aurkeztu ahal izango da, 64. artikuluan ezarritakoaren arabera eta bertan ezarritako ondorioekin.

4.– Eskabidea, ahal dela, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren erregistro elektronikoan aurkeztuko da, hargatik eragotzi gabe administrazio publikoen administrazio-prozedura erkidearen legeriak xedatu duena interesdunek administrazio publikoetako organoei zuzendutako dokumentuak aurkezteari buruz.

5.– Eskabidea aurkezteak eskabide-eredu normalizatuan ezarritako konpromisoak hartzea ekarriko du.

63. artikulua.- Eskabide-eredu normalizatua

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 78.1 artikuluekin bat etorrira, eskabide-eredu normalizatuak diru-sarrerak bermatzeko errenta eskatzea ahalbidetuko du, eta, –Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak ez duelako edo beste administrazio publiko batzuekin informazioa trukatzeko une bakoitzean gaitutako sistemen bidez lortzerik izan ez delako, eskatzaileak aurkeztu beharreko dokumentazioa identifikatuko du–. Halaber, aukera emango du dokumentazio hori erantzukizunpeko adierazpenekin ordezteko.

2.– Eskabide-eredu normalizatuak erreferentzia hauek izango ditu:

- a) Aurreko artikuluko 1. apartatuak adierazitako datuak.
- b) Bankuko datuak, prestazioa ordaintzeko. Nahitaezkoa da eskatzailea kontuaren titularra izatea.

- c) Eskaera ebazteko epeari eta administrazioaren isiltasunaren ondorioei buruzko informazioa.
- d) Eskatzaileari zuzenduriko informazioa, jakinaraziz behartuta dagoela eskaeraren datuetan izandako edozein aldaketaren berri ematera, eta, errekerimendua egiten zaionean, aldaketa horiek egiaztatze dokumentazioa aurkeztera.
- e) Eskatzailearen adierazpena, eskaeran eta hari erantsitako dokumentazioan bildutako datuak egiazkoak izateari eta datuak faltsuak edo okerrak izatearen edo datuak ezkutatzearen ondorioen berri izateari buruzkoa.
- f) Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuari 14/2022 Legearen 72.2 artikuluan eta erregelamendu honen 31. eta 61.2 artikuluetan aipatzen diren komunikazioak egitea ahalbidetuko dioten telefono finkoaren, gailu mugikorren, helbide elektronikoaren identifikazioa.
- g) Eskatzaileak Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuarekin harremanak izateko aukeratu duen bitartekoa eta hizkuntza ofiziala.
- h) Beharrezkoa denean, beste administrazio publiko batzuetatik dokumentuak edo informazioa biltzeko baimena, eta interesdunak aurka egiteko eskubidea baliatzeko aukera.
- i) Eskatzailearen edo ordezkariaren sinadura.
- j) Datuak babesteko legeria betez interesdunei eman beharreko informazioa.
- k) Eskabidea betetzeko jarraibideak, eta harekin batera aurkeztu beharreko dokumentazioa.

64. artikulua.- Erantzukizunpeko adierazpena

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 79. artikuluekin bat etorrira, diru-sarrerak bermatzeko errenta eskatzen duten pertsonak erantzukizunpeko adierazpen bat aurkeztu ahal izango dute eskabidearekin batera. Adierazpen horretan, berariaz adieraziko dute, beren erantzukizunaren pean, lege horretan eta erregelamendu honetan prestazio hori aitortzeko ezarritako baldintzak betetzen dituztela, inguruabar hori egiaztatzen duen dokumentazioa dutela, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren eskura jarriko dutela eskatzen zaienean, eta konpromisoa hartzen dutela prestazioa jasotzen duten bitartean betebeharrak betetzen jarraitzeko.

Erantzukizunpeko adierazpena eredu normalizatuan aurkeztuko da.

2.– Erantzukizunpeko adierazpenean Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak datuak transmititzeko sistemen, datu-bitartekaritzarako plataformen, elkarreragingarritasun-zerbitzuen eta administrazio publikoen artean informazioa trukatzeko beste edozein sistemaren bidez egiaztatu ezin dituen betekizunak edo erakunde horrek ez dituen dokumentuen bidez egiaztatuko direnak baino ez dira zehaztuko.

3.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak prestazioa aitortuko du, eta prestazioak ondorioak izango ditu erantzukizunpeko adierazpena erantsi zaion eskabidea aurkeztu eta hurrengo hilabeteko lehen egunetik aurrera, hargatik eragotzi gabe esleitura dituen kontrol- eta ikuskapen-ahalmenak.

4.– Hala ere, diru-sarrerak bermatzeko errenta ez da aitortuko eta hurrengo atalean aipatzen den izapidetzeari jarraitu beharko zaio, baldin eta, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren esku dagoen dokumentazioaren edo eskatzaileak aurkeztutakoren egiaztapenaren ondoren edo 2. apartatuan aipatutako sistemen bidez egindakoaren ondoren–, agerian geratzen bada ez dela bete prestazioa eskuratzeko betekizunen bat.

Halakoetan, zirkunstantzia hori jakinaraziko zaio interesdunari, prestazioa aitortzea eragozten duten egitate edo datuen berri emango zaio, eta bultzada emango zaio prozeduraren izapidetzeari. Egintza horren aurka ezin izango da errekurtsorik jarri.

5.– Erantzukizunpeko adierazpenetan oinarritutako diru-sarrerak bermatzeko errentaren aitortpenaren kontrola dagokion urteko laguntza-, ikuskapen- eta kontrol-planaren esparruan egingo da, titulu honen V. kapituluaren ezarritakoarekin bat etorruta.

65. artikulua.- Akatsen zuzenketa

1.– Aurkeztutako eskabidean edo dokumentazioan hutsune, errore edo kontraesanik detektatuz gero, edo aurkeztutakoari irizten bazaio osatu beharra duela eskatutako betekizunak egiaztatzeko, eskatzaileari errekerimendua egingo zaio hamar eguneko epean akatsa zuzendu dezan edo eskatutako dokumentuak aurkeztu ditzan, eta adieraziko zaio hori egiten ez badu eskaeran atzera egin duela ulertuko dela, horretarako ebazpena eman ondoren.

2.– Ebazpena emateko eta jakinarazteko epea etenda geratuko da interesdunari zuzenketa egiteko errekerimendua egiten zaionean, errekerimendua jakinarazten denetik benetan betetzen den arteko aldia.

66. artikulua.- Eskabideak bideratzea

1.– Eskabideak aurkeztu diren hurrenkeran bideratuko dira.

2.– Hala ere, diru-sarreraren bermeari arloan eskumena duen organoak hurrenkera hori aldatu ahal izango du, arrazoituta, aurkeztutako eskabideen kopuruak nabarmen gora egiten badu edo prozedurak normal izapidetzea eta ebaztea eragozten duen beste edozein inguruabar gertatzen bada.

Halakoetan, eskabideak izapidetzeko ezartzen den hurrenkerak kalteberatasun bereziko egoerak hobeto babestea izango du oinarri.

3.– Aurreko apartatuan ezarritakoa gorabehera, kontuan hartu beharko da ere Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 21.5 eta 23. artikuluetan ezarritakoa, eta kudeaketa-gomendioak egitea erabaki ahal izango da, euskal sektore publikoaren legeriarekin bat etorrira.

2. atala. Instrukzioa

67. artikulua.- Instrukzioa

1.– Prozeduraren instrukzioan diru-sarrerak bermatzeko errenta aitortzeko betekizun erabakigarriak betetzen direla egiaztatuko da, administrazio publikoen administrazio-prozedura erkideari buruzko araudian aurreikusitako moduan.

2.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuko organo eskudunak egiaztatuko du eskatzaileak diru-sarrerak bermatzeko errenta aitortzeko betekizunak betetzen dituela eskabidea aurkeztu duen datan.

Horretarako, une bakoitzean gaituta dauden datuak transmititzeko sistemak, datu-bitartekaritzarako plataformak, elkarreragingarritasun-zerbitzuak eta administrazio publikoen artean informazioa trukatzeko beste edozein sistema erabiliko ditu, eta legez eta erregelamenduz ezarritako betekizunak betetzen direla egiaztatzeko behar diren datuak eta txostenak eskatuko dizkie beste erakunde batzuei.

3.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak uste badu interesdunek alegatutako egitateak ez direla egiazkoak, nahiz eta I. eta II. eranskinetan aipatutako dokumentuak aurkeztu, frogaldi bat zabalduko du, hamar egunekoa, datuak egiaztatzeko beharrezkotzat jotzen dituen frogak egiteko. Administrazio publikoen administrazio-prozedura erkidearen legerian xedatutakoaren arabera egingo da frogaldia.

68. artikulua.- Pentsioen eta prestazio publikoen eskaeraren egiaztapena

1.– Zehazki, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak egiaztatuko du interesdunak eta bizikidetzak unitatea osatzen dutenek eskubidez legozkiekeen pentsioak eta prestazio publikoak eskatu dituztela.

Halaber, egiaztatuko du eskaeran atzera egin ez dutela eta ez dietela uko egin aitortuta zituzten pentsioei edo prestazioei.

2.– Inguruabar hori betetzen ez badute, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak interesdunari jakinaraziko dio, dagokionak eskaera egin dezan.

Interesdunak eskaeran atzera eginez gero edo aitortutako eskubideari uko eginez gero, beste eskaera bat egin beharko du, baita egiaztagiriak aurkeztu ere, betiere eskubideak edo eskubideek preskribatu ez badute, edo iraungi ez badira.

3.– Aurreko apartatuan xedatutakoa ez da aplikatuko baldin eta pentsioa edo prestazio publikoa eta diru-sarrerak bermatzeko errenta bateraezinak badira, edo haien zenbatekoa bizikidetza-unitateari kontzeptu hori dela-eta hilerio legokiokeena baino txikiagoa bada. Kasu horretan, interesdunak uko egin beharko dio, aurretiaz, pentsio edo prestazio publiko hori jasotzeko aitortutako eskubideari.

4.– Entzunaldiaren izapidean, interesdunak egokitzen jotzen dituen alegazioak aurkeztu ahal izango ditu artikulu honetan aipatutako betekizuna betetzeari dagokionez, eta egiaztagiriak aurkeztu ahal izango ditu.

69. artikulua.- Entzunaldiaren izapidea

1.– Interesdunei entzunaldiaren izapidea bermatuko zaie, eta hamar egunekoa izango da, baina izapide hori egin gabe utz daiteke baldin eta prozeduran ez badira azaltzen eta ebazpenean ez badira kontuan hartzen interesdunek azaldutako egitate, alegazio eta froga besterik.

2.–Interesdunek edozein unetan egin ahal izango dituzte alegazioak eta egokitzen jotzen duten dokumentazioa aurkeztu ahal izango dute, betiere ebazpena eman baino lehen.

3. atala. Amaiera

70. artikulua.- Amaiera

Diru-sarrerak bermatzeko errenta aitortzeko prozedurari amaiera emango diote ebazpenak, atzera egiteak eta iraungipenaren deklarazioak.

71. artikulua.- Ebazteko epea

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 76.1 artikuluekin bat etorruta, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak dagokion ebazpena emango du, eta gehienez ere hiru hilabeteko epean jakinaraziko du, eskabidea organo eskudunaren erregistroan sartzen den egunetik aurrera zenbatzen hasita.

Epe hori igaro eta ebazpenik jakinarazi ez bada, eskaera onetsi egin dela ulertu beharko da. Hala ere, ebazpen espresua eman beharko da Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legeak 24.3 artikuluan edo lege hori ordeztzen duen arauan ezarritakoarekin bat.

2.– Aurreko apartatuan xedatutakoaren ondorioetarako, eskabidea organo eskudunaren erregistroan sartu den data bat datorrela Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren erregistroan sartu den datarekin.

3.– Interesdunari egotz dakioken arrazoiaren batengatik geldiarazi bada prozedura, artikulua honetan ebazteko eta ebazpena jakinarazteko ezarritako epearen zenbaketa eten egingo da.

72. artikulua.- Ebazpena

1.– Prozeduraren instrukzioa egin ondoren, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidea aitortzen duen ebazpena emango du, edo, bestela, eskaera ezesten duena.

2.– Prestazioa aitortzen duen ebazpenak hilean jasoko den zenbatekoa finkatuko du, baita aitortpenak zer egunetik aurrera izango dituen ondorio ekonomikoak ere.

Halaber, hauek identifikatuko ditu: gehieneko errenta bermatua, bizikidetza-unitatearen ezaugarriak eta osaera, kontuan hartu diren errenta eta diru-sarrera erabilgarriak eta prestazioaren zenbatekoa noiz eguneratu behar den.

3.– Eskaera ezesten duen ebazpena arrazoitua izango da beti.

73. artikulua.- Atzera egitea

1.– Eskatzaileak diru-sarrerak bermatzeko errenta aitortzeko eskaeran atzera egin ahal izango du edozein unetan ebazpena eman baino lehen.

2.– Eskatzaile bat baino gehiago egonez gero, atzera egiteak aukera hori eskatu duenari baino ez dio eragingo, eta prozedura izapidetzen jarraituko da beste eskatzaileekin, hurrengo apartatuetan ezarritako ondorioekin.

3.– Eskatzaileak Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 25.1 eta 26. artikuluan eta erregelamendu honen 13. artikulutik 15. artikulura adierazitako bizikidetza-unitateetako batean sartuta daudenean, haietako batek atzera egiteak ez du eragotziko haren errenta eta diru-sarrera erabilgarriak zenbatzea sartuta dagoen bizikidetza-unitatearen premia ekonomikoko egoera egiaztatzeari dagokionez.

Diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskabidea aitortzen duen ebazpena emanez gero, atzera egin duen pertsonak bizikidetza-unitateko gainerako onuradunek dituzten betebeharrak eta eskubide berberak izango ditu.

4.– Atzera egin duen pertsona aipatutako legearen 25.2 artikuluan adierazitako bizikidetza-unitateetako batean sartuta egonez gero, ez dira kontuan hartuko haren errenta eta diru-sarrera

erabilgarriak bizikidetz-unitatea osatzen dutenen premia ekonomikoko egoera zehazteko, ulertuko baita ez dela unitateko kide; gainera, ez dio eragingo ematen den ebazpenak.

5.– Atzera egitea espresua izan beharko da, eta eredu normalizatuan aurkeztuko da. Atzera egin duten pertsonen sinadura beharko da.

Artikulu honetan xedatutakoak ez du ezertan eragozten 65.1 artikuluan ezarritakoa.

74. artikulua.- Iraungitzea

Prozedura iraungitzat joko da Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 95. artikuluan edo lege hori ordeztzen duen arauan ezarritako inguruabarrak gertatzen direnean.

III. KAPITULUA

DIRU-SARRERAK BERMATZEKO ERRENTAREN ZENBATEKOA EGUNERATZEA

1. atala. Xedapen orokorrak

75. artikulua.- Xedea

1.– Zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren xedea da hurrengo hiruhilekoan jaso beharreko diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa zehaztea.

2.– Diru-sarrerak bermatzeko errenta hiru hilean behin eguneratuko da.

76. artikulua.- Izapidetze sinplifikatua

Zenbatekoa eguneratzeko prozedura izapidetze sinplifikatuaren bidez bideratuko da, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 81.3 artikuluan xedatutakoarekin bat etorruta.

77. artikulua.- Kontuan hartutako bizikidetz-unitatea eta errentak eta diru-sarrerak

1.– Zenbatekoa eguneratzeko prozedurak kontuan hartuko ditu prozedura hasten denean bizikidetz-unitateak dituen osaera eta ezaugarriak.

Bizikidetz-unitateko kide guztiak beste bizikidetz-unitate bereizi batean integratzen direnean, kontuan hartuko da zenbatekoa eguneratzeko unean azken horrek duen osaera.

2.– Kontuan hartuko dira indarrean dagoen zenbatekoa eguneratzeko ebazpenean aintzat hartutako hiruhilekoaren hurrengoan kideek erabilgarri dituzten errenta eta diru-sarrera guztiak.

Zenbatekoa eguneratzeko prozedura lehen aldiz sustatzen bada, eskaera egin den hilabeteko eta hurrengo bietako errenta eta diru-sarrera erabilgarriak hartuko dira kontuan.

3.— Artikulu honetan xedatutakoaren ondorioetarako, kontuan hartuko dira diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 29.1.g) artikuluan eta erregelamendu honen 25. artikuluan xedatutakoa betez aurkeztutako datuak eta 11. artikuluko 4. eta 5. apartatuetan adierazitako bitartekoen bidez lortutakoak, titularrak eta onuradunak berariaz kontra agertzen direnean izan ezik edo aplikatzekoa den legeria bereziak haien esanbidezko baimena behar dela ezarri, eta baimen hori eman ez denean izan ezik.

2. atala. Hasiera

78. artikulua.- Prozeduraren hasiera

1.— Prozedura ofizioz hasiko da Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren estatutuetan ezarritako organoaren erabaki bidez, zenbatekoa eguneratu behar den hilabetearen barruan.

2.— Prozedurari hasiera emateko erabakiak hauetakoren bat jaso beharko du:

- a) Diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoaren behin-behineko likidazio.
- b) Prestaziorako eskubide subjektiboa eteteko proposamena.
- c) Datuen eta dokumentazioaren errekerimendua.

3.—Kasu hauetan ez zaio hasiera emango zenbatekoa eguneratzeko prozedurari:

- a) Prestazioaren ordainketa osorik kautelaz eteteko erabakia hartu denean, behin-behineko neurria indarrean dagoen bitartean.

Kautelazko etetea kendu ondoren, prozedurari hasiera emateko erabakia hartuko da, hala badagokio.

- b) Kontrol-prozedura prestazioaren ordainketa osorako eskubidearen etetearekin amaitu denean, etetearen arrazoia premia ekonomikoko egoera ez egotea denean izan ezik.
- c) Zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpena diru-sarrerak bermatzeko errentarako eskubidearen etetea izan denean, ebazpena indarrean dagoen bitartean.
- d) Hurrengo kapituluan jasotako gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko prozedura hasita dagoenean, ebazpena eman arte edo administrazio-isiltasunez baietsizat jotzen den arte.

Eskabidea ez bada onartzen edo ezesten bada, zenbatekoa eguneratzeko prozedurari hasiera emateko erabakia emango da, betiere 1. apartatuan adierazitako epea bete bada. Gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko eskaera baietsiz gero, 101.3 artikuluan xedatutakoari jarraituko zaio.

79. artikulua.- Behin-behineko likidazioa

1.– Behin-behineko likidazioak dagokion hiruhilekorako kuantifikatuko du diru-sarrerak bermatzeko errenta, bizikidetza-unitatearen osaera eta errenta eta diru-sarrera erabilgarri guztiak kontuan hartuta, 77. artikuluan ezarritakoarekin bat etorrira.

2.– Behin-behineko likidazioan datu hauek jasoko dira:

- a) Aztertutako bizikidetza-unitatearen ezaugarriak eta osaera, eta dagokion gehieneko errenta bermatua.
- b) Errenta eta diru-sarrera erabilgarriak, III. tituluan ezarritakoaren arabera zenbatuta, hileka banakatuta.
- c) Diru-sarrerak bermatzeko errentaren hileko behin-behineko zenbatekoa, betiere premia ekonomikoaren betekizuna betetzen bada.

Behin-behineko likidazioak hauek zehaztuko ditu: oinarrizko zenbatekoa, osagarri indibidualak eta aplikatzekoak diren bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotutako osagarriak, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 43., 44. eta 45. artikuluetan adierazitako inguruabarretako bat gertatzeagatik zenbaketatik salbuetsitako osagarriak, baita, hala badagokio, lege horren 36. artikuluan eta erregelamendu honen 34. artikuluan adierazitako indize zuzentzailea ere.

80. artikulua.- Prestaziorako eskubide subjektiboa eteteko proposamena

1.– Zenbatekoa eguneratzeko prozedurari hasiera emateko erabakiak diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubide subjektiboa eteteko proposamena egingo du kasu hauetan:

- a) Premia ekonomikoko egoerarik ez dagoenean.
- b) Prestazioaren titularrak edo onuradunek ez dituztenean eskatu eskubidez legozkiekeen pentsioak edo prestazio publikoak. Prozedurari hasiera emateko erabakiak pentsio eta prestazio publiko horiek identifikatu beharko ditu.
- c) Bizikidetza-unitatea osatzen duten pertsona guztiak Euskal Autonomia Erkidegotik kanpo bizi izan direnean hogeita hamar egunetik gora eta laurogeita hamar egun naturaletik behera – jarraituak edo ez–, urte naturalaren barruan.

2.– Aurreko apartatuko b) letran xedatutakoa gorabehera, behin-behineko likidazioa emango da, 79. artikuluekin bat etorrira, premia ekonomikoko egoera dagoela zehazten bada, eta eskatu ez diren pentsio edo prestazio publiko horien zenbatekoak zenbatuko dira inguruabar hauetakoren bat gertatzen bada:

- a) Pentsio eta prestazio publikoen zenbatekoa kopuru finko eta zehatz bat bada.
- b) Pentsio eta prestazio publikoen zenbatekoa finkoa ez bada, baina gehieneko zenbatekoa zehaztuta badago edo modu frogagarrian jasota badago kontzeptu horrengatik legokiokeen zenbatekoa. Zenbateko horiek 43.1 artikuluan xedatutakoaren arabera zenbatuko dira.

81. artikulua.- Datuen eta dokumentazioaren errekerimendua.

1.– Zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren hasieran, datuak eta dokumentazioak aurkezteko errekerimendua egingo da –bost egun emango dira horretarako–, inguruabar hauetakoren bat gertatzen denean:

- a) Ez izatea bizikidetz-unitateko kideen errenta eta diru-sarrera erabilgarrien daturik.
- b) Ez izatea ezagunak bizikidetz-unitatearen osaera edo ezaugarriak.
- c) Behin-behineko likidazioa edo, hala badagokio, prestaziorako eskubidea eteteko proposamena egitea eragozten duen beste edozein.

2.– Errekerimenduan adieraziko da, eskatutakoa betetzen ez bada, diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubide subjektiboa eteteko proposamena egingo dela ezin delako prestazioaren zenbatekoa zehaztu.

3.– Eskatutakoa bete dela egiaztatu ondoren, aurkeztutako datuak eta agiriak kontuan hartuta, instrukzio-organoak behin-behineko likidazioa egingo du 79. artikuluekin bat etorrira, edo, bestela, prestaziorako eskubide subjektiboa eteteko proposamena egingo du 80. artikuluekin bat etorrira.

4.– Errekerimenduak eten egingo du 87. artikuluan ebazteko ezarritako epea, errekerimendua jakinarazten denetik benetan betetzen den arte, edo, bestela, errekerimenduan eskatutakoa betetzeko emandako epea bete arte.

3. atala. Instrukzioa

82. artikulua.- Prozeduraren instrukzioa

Prozeduraren instrukzioaren xedea izango da bizikidetza-unitatearen osaera eta ezaugarriak zehaztea eta egiaztatzea, baita aztertutako aldian lortutako diru-sarrerak eta errentak ere, haietan oinarrituta emango baita zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpena.

83. artikulua.- Alegazioak eta entzunaldiaren izapidea

1.– Prestazioaren titularrak alegazioak egin ahal izango ditu eta egokitzen jotzen dituen datu eta dokumentu guztiak aurkeztu, bost eguneko epearen barruan, zenbatekoa eguneratzeko prozedurari hasiera emateko erabakia jakinarazi eta hurrengo egunetik aurrera zenbatuta.

Prozedura datuen eta dokumentazioaren errekerimenduaren bidez hasi bada, likidazioaren edo eteteko proposamenaren jakinarazpenetik zenbatuko da epea.

2.– Beste bost eguneko entzunaldiaren izapidea eskainiko da ordura arte aitortutako diru-sarrerak bermatzeko errentaren hileko zenbatekoa murriztea proposatzen bada edo prestaziorako eskubide subjektiboa etetea proposatzen bada, betiere prestazioaren titularrak alegatutakoak ez diren eta prozedurari hasiera emateko erabakian –prozedura dokumentazioaren errekerimenduaren bidez hasi bada–, behin-behineko likidazioan edo haren osteko eteteko proposamenean kontuan hartu ezin izan ziren datuetan eta dokumentuetan oinarritzen bada.

Entzunaldiaren izapidea ezartzeko egintzan dagozkion datuak eta dokumentuak identifikatuko dira, baita zenbatekoaren eguneratzean duten eragina ere.

3.– Aurreko apartatuetan adierazitako epeak igaro aurretik prestazioaren titularrak adierazten badu ez duela alegaziorik egingo ez beste dokumentu edo justifikaziorik aurkeztuko, izapidea egintzat joko da.

4.– Espedienteari erantsiko zaizkio ebazpena eman baino lehen aurkeztu diren alegazio eta dokumentu guztiak.

84. artikulua.- Prestazioaren kautelazko etetea

Prozeduraren izapidetzeak agerian uzten badu ezinezkoa dela diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa zehaztea interesdunari egotz dakiokeen arrazoiren batengatik, prestazioa kautelaz etengo da, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal

Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 47.2.c) eta 82.4 artikuluetan xedatutakoaren arabera. Horrez gainera, hasiera eman ahalko zaio kontrol-prozedurari, hala badagokio.

4. atala. Amaiera

85. artikulua.- Amaiera

Zenbatekoa eguneratzeko prozedurari amaiera emango diote ebazpenak, titularrak diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubideari uko egiteak eta artxibatzeak –gerora sortutako arrazoiengatik prozedura izapidetzen jarraitzea ezinezkoa delako–.

86. artikulua.- Ebazpena

1.– Prestazioaren titularrak egindako alegazioak eta aurkeztutako dokumentazioa jaso ondoren, eta, halakorik izan bada, entzunaldiaren izapidea egin ondoren edo horretarako epea igaro ondoren, ebazpen arrazoitua emango da, zeinaren bidez diru-sarrerak bermatzeko errenta eguneratzea edo prestaziorako eskubidea etetea xedatuko baita.

2.– Diru-sarrerak bermatzeko errenta eguneratzea xedatzen duen ebazpenak hau zehaztuko du:

a) Aztertutako bizikidetza-unitatearen ezaugarriak eta osaera.

Bizikidetza-unitate bateko kide guztiak beste unitate batean integratzen direnean –77.1 artikuluko bigarren paragrafoan ezarritakoarekin bat–, azken unitate horri dagokion zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpenak baliorik gabe utziko ditu lehenengoak aitortuta dituen eskubideak.

b) Errenta eta diru-sarrera erabilgarriak, hileka banakatuta eta aintzat hartutako azken eguna zehaztuta.

c) Diru-sarrerak bermatzeko errentaren hileko zenbatekoa eta eguneratzearen indarraldia.

Hauek banakatuko dira: oinarritzko zenbatekoa osagarri indibidualak, bizikidetza-unitatearen ezaugarriei lotuta aplikatu diren osagarriak eta, hala badagokio, indize zuzentzailea. Hala badagokio, zenbaketan sartu ez diren osagarriak identifikatuko dira eta ez sartzeko arrazoiak adieraziko dira.

3.– Diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidea etetea xedatzen duen ebazpenak egitate eragilea identifikatu behar du eta etenaldiaren iraupena zehaztu behar du.

Halaber, prozeduraren instrukzioak agerian uzten badu ezinezkoa dela diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa zehaztea, eten egingo da prestaziorako eskubidea. Horrez gainera, kontrol-prozedura hasi ahalko da.

4.– Ebazpena aplikatu behar den aldian ezin izango da eskatu diru-sarrerak bermatzeko errenta berriro ordaintzen hasteko. Eskaera hori eginez gero, ez da onartuko eskabidea, hurrengo kapituluan gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko prozedurari dagokionez xedatutakoa gorabehera.

5.– Ebazpenak behin-behineko likidazioaren edo diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubide subjektiboa eteteko proposamenaren eduki bera izango du alegaziorik egin ez denean edo alegaziorik ez egiteko erabakia adierazi denean.

6.– Zenbatekoa eguneratzeko ebazpenaren ondorio ekonomikoak bertan ezarritako aldian aplikatuko dira, ezertan galarazi gabe dagokion administrazio-egintza jakinarazteko betebeharra.

87. artikulua.- Ebazteko epea

1.– Zenbatekoa eguneratzeko ebazpena 30 eguneko epearen barruan eman eta jakinaraziko da, prozedurari hasiera emateko erabakia jakinarazi eta hurrengo egunetik zenbatuta.

2.– Epe hori igaro eta ebazpena eman eta jakinarazten ez bada, ulertuko da prestazioaren zenbatekoa aurreko aldian aitortutakoaren berdina dela, hargatik eragotzi gabe ebazteko betebeharra betetzetik eta, hala badagokio, kontrolatzeko ahala baliatzetik eta 4. apartatuan xedatutakotik ondorioztatzen dena.

3.– Epe barruan ebazteko betebeharra urratzen bada Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuari egotz dakiokeen arrazoren baten ondorioz, ez da deklaratu bidegabe jasotako zenbatekoak itzuli behar direla. Hala ere, hala badagokio, atzerapenak aitortuko dira.

4.– Epea ez bada bete prestazioaren titularrari egotzi ahal zaizkion arrazoiengatik, ez da atzerapenik sortuko haren alde, hargatik eragotzi gabe bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko betebeharra.

Hala ere, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak konturako ordainketak egin ahal izango ditu, behin-behineko likidaziotik ateratako zenbatekoan, ezertan eragotzi gabe bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko betebeharra.

88. artikulua.- Amaitzeko beste modu batzuk

1.– Zenbatekoa eguneratzeko prozedurari amaiera emango dio titularrak diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubideari uko egiteak.

Hala ere, uko egiteak ez dio eragingo prozedura izapidetzen jarraitzeari dagokion itzulketak Administrazioaren aldeko eskubideak aitortzea ekar badezake.

2.– Jarduketak artxibatu egingo dira, gerora sortutako arrazoiaren ondorioz, zenbatekoa eguneratzeko prozedura izapidetzen jarraitzea ezinezko denean, kasu hauetan:

a) Zenbatekoa eguneratzeko prozedura hasi ondoren, diru-sarrerak bermatzeko errentaren prestazioaren ordainketa osorik eteteko kautelazko erabakia hartzen denean beste prozedura baten barruan.

Kautelazko etetea kendu ondoren, zenbatekoa eguneratzeko prozedurari hasiera emateko erabakia hartuko da, 78. artikuluan ezarritakoaren arabera.

b) Zenbatekoa eguneratzeko prozedura hasi ondoren, kontrol-prozeduran prestazioaren ordainketa osoa jasotzeko eskubidea eteteko ebazpena ematen denean.

Hala ere, etetea epe jakin baterako ezartzen bada eta epe hori zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren izapidetzen ari den bitartean amaitzen bada, ez da artxibatuko, eta prozedura izapidetzen jarraitu beharko da.

Hala denean, prestaziorako eskubideari berrekin ondoren, zenbatekoa eguneratzeko prozedura hasiko da, 78. artikuluan xedatutakoaren arabera, horretarako baldintzak betetzen badira.

c) Zenbatekoa eguneratzeko prozedura hasi ondoren, prestazioa azkentzea erabakitzen denean, adierazten duen ebazpena betearazlea denetik aurrera.

IV. KAPITULUA

GERORA SORTUTAKO BEHARRIZAN-EGOERAREN DEKLARAZIOA ETA DIRU-SARRERAK BERMATZEKO ERRENTAREN ZENBATEKOAREN ZEHAZTAPENA

1. atala. Xedapen orokorrak

89. artikulua.- Definizioa

1.– Gerora sortutako beharrizan-egoeratzat joko da baldintza hauek betetzen dituen:

a) Bizikidetz-unitateak dagokion gehieneko errenta bermatuaren % 40tik beherako diru-sarrerak eta errentak izatea kontzeptu guztiak batuta, diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbateko aitortua barne.

b) Eskaera egiten den unean indarrean dagoen zenbatekoaren aurre-aurreko zenbatekoa eguneratzeko ebazpena aplikatzeko aldiari, bizikidetz-unitateak legokiokkeen gehieneko errenta bermatuaren % 150etik beherako etekinak izatea kontzeptu guztiak batuta, diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbateko aitortua barne.

c) Indarrean dagoen zenbatekoa eguneratzeko ebazpena aplikatu behar den aldian, bizikidetzak unitateko kideek gutxienez gehieneko errenta bermatuaren % 15eko zenbatekoko ordainketak egin behar izatea hauek direla bide: hipoteka-maileguak edo kredituak, kontsumorako kredituaren kontratuak, errentamendu-kontratuak edo finantza-errentamenduarena eta mailegu-hartzaile gisa sinatu dituzten bestelako kreditu-kontratuak.

d) Bizikidetzak unitateko kideak ez izatea 3.000 eurotik gorako tituluen, burtsan kotizatzen duten erakundeen akzio eta partaidetzen, eperako ezarpenen eta gordailuen, inbertsio-funtsen, kontu korronteen, eskudiruaren eta 40.5.e) artikuluan xedatutakoa betetzen duten gizarte-aurreikuspeneko planen eta pentsio-planen gaineko jabetza- edo gozamen-eskubideen titularrak.

2.– Hala ere, ez da kontuan hartutako gerora sortutako beharrian-egoera aurreko apartatuko a) letran xedatutakoa prestazioa osorik edo partez eteteagatik betetzen bada, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 42.1.a) artikuluan ezarritakoa salbuetsirik.

90. artikulua.- Xedea

1.– Prozeduraren xedea da gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko eta diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa eguneratzeko Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 35.1.b) eta 82.1 artikuluetan ezarritakoa epeak amaitu baino lehen.

2.– Prozeduraren izapidetzeak ez dio eragingo zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpenari, halako ebazpenik indarrean badago. Hala ere, 101. artikuluan xedatutakoa bete beharko da eskabidea baiesten duen ebazpenari dagokionez.

91. artikulua.- Izapidetze sinplifikatua

Zenbatekoa eguneratzeko prozeduran administrazio publikoen administrazio-prozedura erkidearen legerian ezarritako izapidetze sinplifikatua beteko da.

92. artikulua.- Kontuan hartutako bizikidetzak unitatea eta errentak eta diru-sarrerak

1.– Eskabidea egiten den datan dauden bizikidetzak unitatearen osaera eta ezaugarriak eta egoitza dira kontuan hartuko direnak.

2.– Bizikidetzak unitatearen errenta eta diru-sarrera erabilgarriei dagokienez –aitortutako diru-sarrerak bermatzeko errenta barne–, indarrean dagoen zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpenean kontuan hartutako azken dataren hurrengotik eskabidea egin aurreko hilabeteko azken egunera arte izandakoak hartuko dira kontuan.

Emaitza zati iragandako hilabeteen kopurua egingo da, eta zatiketa horren zatidura izango da 89.1.a) artikuluan ezarritako ondorioetarako kontuan hartu beharko den kopurua.

3.– Diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidearen etete partzialak eta 54. artikuluan xedatutakoa dela-eta deskontatzen diren kopuruek ez dute gutxituko aurreko apartatuan adierazitako errenta eta diru-sarrera erabilgarrien kuantifikazioa.

2. atala. Hasiera

93. artikulua.- Hasiera

1.– Prozedura diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrak eskatuta hasiko da. Horretarako, hurrengo artikuluan adierazitako eskabide-eredu normalizatua aurkeztu beharko du.

I. eta II. eranskinekin bat etorrira, inguruabar hauek egiaztatzen dituzten agiriak erantsiko dira:

a) Bizikidetza-unitatearen osaera eta ezaugarriak, unitateak aldaketak izan baditu indarrean dagoen zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpenean kontuan hartutakoari dagokionez.

b) Premia ekonomikoko egoera.

2.– Indarrean dagoen zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpena jakinarazten den egunetik ebazpena indarrean dagoen azken hilabeteko lehen egunera arte egin ahal izango da eskaera.

3.– Zenbatekoa eguneratzeko prozedura ebazteko epea amaituta ez bada ebazpenik jakinarazi, artikulua honetan adierazitako eskabidea aurreko apartatuan finkatutako amaiera-egunera arte aurkeztu ahal izango da, eta ulertuko da ematen den ebazpenari dagokiola.

94. artikulua.- Eskabide-eredu normalizatua

Gerora sortutako beharrezana deklaratzeko eskabide-eredu normalizatuak datu hauek izango ditu:

a) Eskatzailearen eta, hala badagokio, bizikidetza-unitateko kideen nortasuna, baita, haien artean dauden ahaidetasun-loturak, ezkontza-harremana edo antzekoak.

b) Eskatzaileak ordezkari baten bidez diharduenean, haren nortasuna.

c) Eskaera desgaitasuna duten pertsonen laguntza ematen dien pertsona batek aurkezten badu, inguruabarraren izaera eta egiaztagiria eta pertsona horren nortasuna.

d) Bizikidetza-unitatearen egoitza eta, hala denean, titularra eta onuradunak egoitza ezberdinean bizitzea justifikatzen duten inguruabarrak.

- e) Premia ekonomikoko egoera.
- f) Hipoteka- edo kreditu-maileguak, kontsumorako kredituaren kontratuak, errentamendu-kontratuak edo finantza-errentamendukoak eta beste kontratu batzuk direla-eta ordaintzeko betebeharren zenbateko banakatua.
- g) Eskaera ebazteko epeari eta administrazioaren isiltasunaren ondorioei buruzko informazioa.
- h) Eskatzaileari zuzenduriko informazioa, jakinaraziz behartuta dagoela eskaeraren datuetan izandako edozein aldaketaren berri ematera, eta, errekerimendua egiten zaionean, aldaketa horiek egiaztatzeko dokumentazioa aurkeztera.
- i) Eskatzailearen adierazpena, eskaeran eta hari erantsitako dokumentazioan bildutako datuak egiazkoak izateari eta datuak faltsuak edo okerrak izatearen edo datuak ezkutatzearen ondorioen berri izateari buruzkoa.
- j) Eskatzaileak Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuarekin harremanak izateko aukeratu duen bitartekoa eta hizkuntza ofiziala.
- k) Beharrezkoa denean, beste administrazio publiko batzuetatik dokumentuak edo informazioa biltzeko baimena, eta interesdunak aurka egiteko eskubidea baliatzeko aukera.
- l) Eskatzailearen edo ordezkariaren sinadura.
- m) Datuak babesteko legeria betez interesdunei eman beharreko informazioa.
- n) Eskabidea betetzeko jarraibideak, eta harekin batera aurkeztu beharreko dokumentazioa.

95. artikulua.- Eskabidea ez onartzea

Eskabidea ez da onartuko kasu hauetan, behar bezala arrazoitutako ebazpenaren bidez:

- a) Argi eta garbi funtsik gabea denean.
- b) Funtsa ebatzi denean edo garai berari buruzko beste eskabide bat izapidetzen ari denean.
- c) Eskabidea abusuzkoa denean Kode Zibilaren 7.2 artikuluan xedatutakoarekin bat, edo lege-iruzurra agerikoa denean.
- d) 93.2 artikuluan ezarritako epetik kanpo aurkezten denean.
- e) Xedea diru-sarrerak bermatzeko errenta aitortzeko ebazpenean finkatutako zenbatekoa eguneratzea denean.

96. artikulua.- Akatsen zuzenketa

1.– Aurkeztutako eskabidean edo dokumentazioan hutsune, errore edo kontraesanik detektatuz gero, edo aurkeztutakoari irizten bazaio osatu beharra duela eskatutako betekizunak egiaztatzeko, eskatzaileari errekerimendua egingo zaio bost eguneko epean akatsa zuzendu dezan edo eskatutako dokumentuak aurkeztu ditzan, eta adieraziko zaio hori egiten ez badu eskaeran atzera egin duela ulertuko dela, horretarako ebazpena eman ondoren.

2.– Ebazpena emateko eta jakinarazteko epea etenda geratuko da interesdunari zuzenketa egiteko errekerimendua egiten zaionean, errekerimendua jakinarazten denetik benetan betetzen den arteko aldian.

3. atala. Instrukzioa**97. artikulua.- Instrukzioa**

Prozeduraren instrukzioaren xedea izango da gerora sortutako beharrian-egoeraren betekizun eragileak betetzen direla egiaztatzea eta diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa zehaztea, halakorik eman behar bada.

98. artikulua.- Alegazioak eta entzunaldiaren izapidea

1.– Prestazioaren titularrak alegazioak egin ahal izango ditu eta egokitzen jotzen dituen datu eta dokumentu guztiak aurkeztu, prozeduraren hasieran, bost eguneko epearen barruan, jakinarazpenaren egunetik aurrera zenbatuta.

Zuzentzeko errekerimendurik egin bada, errekerimendua jakinarazten denetik aurrera zenbatuko da epea.

2.– Beste bost eguneko entzunaldiaren izapidea eskainiko da ebazpenak indarrean dagoen zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpenean aitortutako diru-sarrerak bermatzeko errentaren hileko zenbatekoa murriztea dakarrenean, betiere prestazioaren titularrak alegatutakoak ez diren datuetan eta dokumentuetan oinarritzen bada.

3.– Aurreko apartatuan adierazitako epeak igaro aurretik prestazioaren titularrak adierazten badu ez duela alegaziorik egingo ez beste dokumentu edo justifikaziorik aurkeztuko, izapidea egintzat joko da.

4.– Nolanahi ere, espedienteari erantsiko zaizkio ebazpena eman baino lehen aurkeztzen diren alegazio eta dokumentu guztiak.

99. artikulua.- Hileko zenbatekoaren kalkulua

Kontuan hartuko dira 92.2 artikuluan ezarritakoaren arabera dauden errenta eta diru-sarrera erabilgarri guztiak, baita aldiari dagokion gehieneko errenta bermatua ere. Aldea zati kontuan hartutako hilabeteen kopurua egingo da, eta zatidura diru-sarrerak bermatzeko errentaren hileko zenbatekoa izango da dagokion hiruhilekoan, ezertan eragotzi gabe 102. artikuluan xedatutakoa.

4. atala. Amaiera**100. artikulua.- Amaiera**

Gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko prozedurari amaiera emango diote ebazpenak, uko egiteak eta jarduketak artxibatzeak – prozedura izapidetzen jarraitzeko ezintasunaren ondorioz–.

101. artikulua.- Ebazpena

1.– Prestazioaren titularrak egindako alegazioak eta aurkeztutako dokumentazioa jaso ondoren, eta, halakorik izan bada, entzunaldiaren izapidea egin ondoren edo horretarako epea igaro ondoren, ebazpen arrazoitua emango da, non hau adieraziko baita:

a) Eskabidea baietsi dela eta gerora sortutako beharrian-egoera deklaratu dela, edo ezetsi egin dela.

b) 86.2 artikuluko a), b) eta c) letretan adierazitako edukiak.

Kasu bakoitzean eman beharreko hileko zenbatekoa hurrengo artikuluan ezarritakoaren arabera doitu beharko da.

2.– Eskabidea ezetsi egingo da kasu hauetan:

a) 89.1 artikuluan ezarritako betekizunak betetzen ez direnean.

b) Kapitulu honetan araututako prozeduraren instrukziotik ateratako diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa indarrean dagoen zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpenean aitortutakoa baino txikiagoa denean.

c) Prozeduraren instrukzioak agerian uzten duenean ezinezkoa dela diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa zehaztea.

3.– Eskabidea baiesten duen ebazpenak hiruhileko bateko indarraldia izango du, eta baliorik gabe utziko du zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpena. Haren ondorio ekonomikoak

eskabidea egin den datatik ebazpenean zehaztutako hiru hilabeteko epea amaitu arte aplikatuko dira.

4.– Indarrean dagoen bitartean, ezin izango da eskatu gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko; eskatuz gero, ez da onartuko.

5.– Ezespenak ez dio eragingo zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpenaren efikaziari, eta indarrean jarraituko du.

102. artikulua.- Zenbatekoaren haztapena

Gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko duen ebazpenak arau hauen arabera finkatuko du diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa:

a) 89.1.b) artikuluan adierazitako aldian errentak % 130 eta % 150 artean handiagoak badira bizikidetzaren unitateari zegokion gehieneko errenta bermatua baino, % 5eko koefiziente murriztailea aplikatuko zaio diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoari.

b) % 115 eta % 129 artean handiagoak badira, % 3ko koefiziente murriztailea aplikatuko da.

c) % 101 eta % 114 artean handiagoak badira, % 2ko koefiziente murriztailea aplikatuko zaio prozedura honetatik ateratzen den zenbatekoari.

103. artikulua.- Ebazteko epea

Ebazpena 30 eguneko epearen barruan eman eta jakinaraziko da, eskabidea egin eta hurrengo egunetik aurrera zenbatuta. Epe hori igarota ebazpenik eman ez bada, eskabidea baietsitzat joko da.

104. artikulua.- Amaitzeko beste modu batzuk

1.– Prozedurari amaiera emango dio titularrak diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubideari uko egiteak.

2.– Prozedura izapidetzen jarraitzeko ezintasuna dela eta, jarduketak artxibatze erabakia hartuko da inguruabar hauetakoren bat ematen denean prozedura hasi ondoren:

a) Diru-sarrerak bermatzeko errentaren prestazioaren ordainketa osorik eteteko kautelazko erabakia hartu denean beste prozedura baten barruan.

b) Kontrol-prozeduran prestazioaren ordainketa osoa jasotzeko eskubidea eteteko ebazpena ematen denean.

c) Prestazioa azkentzea erabakitzen denean, deklaratzeko duen ebazpena betearazlea denetik aurrera.

3.– Aurreko apartatuko a) eta b) letretan adierazitako etetea kendu ondoren, beste eskabide bat egin ahal izango da, hala nahi izanez gero.

V. KAPITULUA

KONTROL-PROZEDURA

1. atala. Xedapen orokorrak

105. artikulua.- Xedea

1.– Kontrol-prozeduraren xedea da titularraren eta bizikidetza-unitatea osatzen dutenen betekizunak eta betebeharrak betetzen direla egiaztatzea, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legean eta erregelamendu honetan xedatutakoa betetzen dela egiaztatzeko.

2.– Prozedura hau baliatuko da erantzukizunpeko adierazpenetan oinarritutako diru-sarrerak bermatzeko errentaren aitorpenak kontrolatzeko ere. Erantzukizunpeko adierazpenaren xede diren adierazpen eta dokumentu guztiak kontrolatuko dira, adierazpeneko datuen eta informazioaren fidagarritasuna eta zehaztasuna egiaztatzeko, baita prestazioa eskuratzeko betekizunetara egokitzen direla egiaztatzeko ere.

106. artikulua.- Adimen artifizialeko sistemen erabilera

1.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak adimen artifizialeko sistemak erabili ahal izango ditu diru-sarrerak bermatzeko errenta kontrolatzeko, betiere Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 86. artikuluan ezarritako baldintzak, eskakizunak eta mugak kontuan hartuta.

2.– Bereziki, espedienteak hautatzeko eta erabaki automatizatuak hartzeko erabili ahal izango dira adimen artifizialeko sistemak.

2. atala. Hasiera

107. artikulua.- Hasiera

1.– Ondoren aipatzen diren kasuetan, kontrol-prozedura ofizioz hasiko da, organo eskudunaren erabaki bidez. Erabaki horretan, dokumentazioa aurkezteko edo agertzeko errekerimendua egingo da edo titularrak eta bizikidetza-unitateko kideek betekizunak eta

betebeharrak betetzen dituztela egiaztatzeko prozedura sustatzeko borondate-deklarazio hutsa egingo da. Hauek dira kasuak:

- a) Diru-sarrerak bermatzeko errentaren aitorpena erantzukizunpeko adierazpenen edukian oinarritu denean, eta deklaraturako datuen eta informazioaren fidagarritasuna eta zehaztasuna egiaztatu behar denean, baita prestazioa eskuratzeko betekizunetara egokitzen direla egiaztatu behar denean ere.
- b) Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuari dagokion aitortutako prestazio guztiak gutxienez bi urtean behin kontrolatzeko betebeharra kontuan hartuta, prozedura hori hasi behar denean.
- c) Aitortutako prestazioari ausazko kontrola egiten zaionean.

2.– Aurreko apartatuan aipaturako erabakia organo eskudunaren ekimenez, goragoko batek aginduta edo salaketa baten ondorioz hartu ahal izango da.

108. artikulua.- Prestazioaren kautelazko etetea

1.– Kontrol-prozedura izapidetzen ari den bitartean, diru-sarrerak bermatzeko errentaren ordainketa osorik edo zati batean kautelaz eteteko erabakia hartu ahal izango da, betiere Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 egoeraren 47. artikuluko 1. eta 2. apartatueta jasotako betekizunak badira edo inguruabarretako bat gertatzen bada.

2.– Aurreko apartatuan ezarritakoa gorabehera, diru-sarrerak bermatzeko errentaren ordainketa kontrol-prozedurari hasiera eman baino lehen eten ahal izango da premia atzeraezina egonez gero, interes publikoaren babesak hala eskatzen badu. 107. artikuluan adierazitako hasiera emateko egintzan, berretsi, aldatu edo kendu egin beharko da neurri hori.

3.– Kautelazko neurriaren izapidetzean aipaturako legearen 47.4 artikuluan xedatutakoa bete beharko da.

3. atala. Instrukzioa

109. artikulua.- Instrukzioa

1.– Administrazio publikoen administrazio-prozedura erkideari buruzko araudian ezarritakoarekin bat etorruta, prozeduraren instrukzioan titularrak eta bizikidetza-unitatea osatzen dutenek betekizunak eta betebeharrak betetzen dituztela egiaztatuko da, baita Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legean eta erregelamendu honetan xedatutakoa betetzen dela ere.

2.– Horretarako, instrukzio-organoak beharrezkoak diren datuak eta informazioa eskatu ahal izango dizkie interesdunei; une bakoitzean gaituta dauden datuak transmititzeko sistemak, datu-bitartekaritzarako plataformak, elkarreragingarritasun-zerbitzuak eta administrazio publikoen artean informazioa trukatzeko beste edozein sistema erabili ahal izango ditu, eta legez eta erregelamenduz ezarritako betekizunak betetzen direla egiaztatzeko behar diren datuak eta txostenak eskatu ahal izango dizkie beste erakunde batzuei.

Halaber, pertsona fisiko edo juridiko pribatuek eta nortasunik gabeko erakundeek informazioa emateko eskatu ahal izango du, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 89. artikuluan xedatutakoaren arabera.

3.– Kontrolaren xede diren betekizunak eta betebeharrak betetzeari dagokionez egokitzen jotzen dituzten alegazioak egin ahal izango dituzte interesdunek, 10 eguneko epearen barruan, prozedurari hasiera emateko erabakia jakinarazten denetik aurrera zenbatuta.

4.– Prozeduraren instrukzioan, instrukzio-organoak kontrolatu nahi diren betekizunak eta betebeharrak egiaztatzeko beharrezkotzat jotzen dituen txostenak eta irizpenak eskatu ahal izango ditu.

5.– Halaber, prozedurak hala eskatzen duenean, instrukzio-organoak 15 eguneko frogaldia hasteko erabakia hartuko du, beharrezkotzat jotzen dituen frogak egiteko.

110. artikulua.- Entzunaldiaren izapidea

1.– Hamar eguneko entzunaldia emango zaie interesdunei, eta egindako jarduketan, ezagunak diren egitateen edo datuen eta haien ondorioen berri emango zaie, egokitzen jotzen dituzten alegazioak edo dokumentuak aurkez dituzten.

2.– Prozeduraren instrukziotik ondorioztatzen bada bidegabe jasotako kopuruak daudela, kuantifikatu egingo dira eta dagozkien aldiak eta gertaera eragileak zehaztuko dira. Hori dela eta, zorra itzultzeko proposamena egin ahal izango da, 54. artikuluko 1., 2. eta 3. apartatuan ezarritako arauekin bat, interesdunek inguruabar horri buruzko iritzia emateko aukera izan dezaten.

3.– Entzunaldiaren izapidea egin gabe utzi ahal izango da prozeduran ez badira azaltzen eta ebazpenean ez badira kontuan hartzen interesdunek azaldutako egitateak, alegazioak eta frogak ez direnak.

4.– Halaber, ebazpena eman baino lehen edozein unetan, egokitzen jotzen dituzten agiriak aurkeztu ahal izango dituzte kontrol-prozeduraren xede diren betekizunak eta betebeharrak betetzen direla egiaztatzeko.

4. atala. Amaiera

111. artikulua.- Prozeduraren amaiera

1.– Kontrol-prozedura ebazpen arrazoituaren bidez amaituko da. Ebazpen horrek erabaki hauetakoren bat izango du:

- a) Prestazioaren titularrak eta onuradunek betekizunak eta betebeharrak betetzen dituztela eta, hala badagokio, erantzukizunpeko adierazpena eta aurkeztutako dokumentazioa bat datozela eta prestazioa eskuratzeko eta hari eusteko betekizunak betetzen direla egiaztatu dela.
- b) Prestazioaren zenbatekoa aldatzeko erabakia, baldin eta kontrol-prozeduran agerian geratu badira akats materialak edo egitezkoak edo egiaztatu bada prestazioa aitortzean omisioak eta okerrak izan direla.
- c) Prestazioa eteteko edo azkentzeko erabakia, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 42. artikulutik 45.era eta 48. artikuluan aipatutako kasuetan.

2.– Aurreko apartatuko b) eta c) apartatuetan xedatutako kasuetan, hala badagokio, bidegabe jasotako zenbatekoak itzuli behar direla adierazi ahal izango du ebazpenak. Eduki hau izango du:

- a) Zorra eragin duten arrazoiak, dagokion aldia eta haren zenbatekoa zehaztuta.
- b) Bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko betebeharraren adierazpena. Horretarako baliatu behar den prozedura zehaztu beharko da; Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Nagusiaren Diru-bilketa Erregelamenduekin bat, zorraren zenbateko osoa ordainketa bakarrean borondatez ordaintzeko aukeraren berri emango da, eta, ordainketa ezarritako epean ordaintzen ez bada, deskontua aplikatuko dela jakinaraziko da. Ebazpenak deskontu hori kuantifikatu beharko du, 54. artikuluan ezarritakoaren arabera.

112. artikulua.- Ebazteko epea eta iraungitzea

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 83.2 artikuluekin bat etorruta, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak dagokion ebazpena emango du, eta gehienez ere sei hilabeteko epean jakinaraziko du, organo eskudunaren hasiera emateko erabakia jakinarazten den egunetik aurrera zenbatuta.

2.– Epe hori igarotzen bada berariazko ebazpenik jakinarazi gabe, prozedura iraungi egingo da. Iraungitzea deklaritzen duen ebazpenak jarduketak artxibatzeko aginduko du.

113. artikulua.- Eskubidea etetearen eta berriz ematearen ondorioak

1.– Kontrol-prozeduran ematen den ebazpenak diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidea osorik edo zati batean etetea xedatzen duenean, prestazioa osorik edo zati batean ordaintzeari utziko zaio –kasu bakoitzaren arabera– ebazpena eman eta hurrengo hilabeteko lehen egunetik aurrera, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 46.1 artikuluekin bat etorrira.

2.– Hala ere, 86.3 artikuluan ezarritakoarekin bat etorrira, zenbatekoa eguneratzeko prozedura prestaziorako eskubidea eteteko ebazpen batekin amaitu bada, kontrol-prozeduran emandako ebazpenaren efikazia atzeratu egingo da diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpen berria aplikatzeko den hilabeteko lehen egunera arte.

3.– Etetearen iraupenak aipatutako legearen 46.2 artikuluan ezarritako arauak beteko ditu.

4.– Prestazioa etetea eragin zuten arrazoiak desagertuta edo erabakitako etetearen epea amaituta, berriz ekingo zaio diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubideari, alderdi batek eskaturik. Interesdunak alderdi hauek egiaztatu beharko ditu:

a) Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 16. artikulutik 19. artikulura eta erregelamendu honen 4. artikulutik 7. artikulura diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular izateko ezarritako betekizunei eusten zaiela.

b) Premia ekonomikoko egoera dagoela, erregelamendu honen 35. artikuluan ezarritakoaren arabera. Kontuan hartuko dira bizikidetz-unitateko kideek eskaera egin den hilabeteetan eta aurreko bietan zituzten errenta eta diru-sarrera erabilgarriak.

c) Aldaketarik izan bada, bizikidetz-unitatearen egoitza eta, hala denean, titularra eta onuradunak egoitza ezberdinean bizitzea justifikatzen duten inguruabarrak.

d) Aldaketarik izan bada, bizikidetz-unitatearen ezaugarriak, guraso bakarreko bizikidetz-unitateak direnean, gizakien salerosketaren, genero-indarkeriaren, sexu-esplotazioaren edo etxeko indarkeriaren biktimek osatutakoak badira, edo pentsiodunek osatutakoak edo % 33ko edo gehiagoko desgaitasuna edo mendekotasun-kalifikazioa duten pertsonak osatutakoak badira.

e) Halakorik badago, eta aldaketarik izan bada, ezohiko bizikidetz-unitateak eratzea eragin duten inguruabarrak.

5.– Aurreko apartatuan xedatutakoaren ondorioetarako, nahikotzat joko da betebeharra bete dela edo etetea eragin zuen egoera zuzendu dela komunikatzea, ezertan galarazi gabe apartatu horretan adierazitako betekizunak eta inguruabarrak egiaztatu behar izatea.

6.– Artikulu honetan xedatuta ez dagoen guztian, diru-sarrerak bermatzeko errentarako eskubidea berriz izateko eskaerak titulu honen II. kapituluaren araututako diru-sarrerak bermatzeko errenta aitortzeko prozeduran xedatutakoa beteko du, 64. artikuluan xedatutakoa izan ezik, ez baita aplikatzekoa.

7.– 2. apartatuan ezarritakoa gorabehera, prestaziorako eskubidea ofizioz berrekingo zaio kasu hauetan:

a) Diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidea osorik edo zati batean etetea xedatzen duen ebazpenak iraupen jakin bat ezartzen duenean.

b) Etetea Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 29.1.d) artikuluan eta erregelamendu honen 23.1 artikuluan ezarritako betebeharra ez betetzeagatik erabaki denean. Betebehar hori betetzen dela egiaztatu ondoren berrekingo zaio.

c) Urte natural bakoitzaren barruan hogeita hamar egunetik gora eta laurogeita hamar egun naturaletik behera –jarraian zein ez–, titularrak edo onuradunetako batek benetako bizilekua Euskal Autonomia Erkidegotik kanpo izateak eragin duenean etetea. Autonomia-erkidegoko udalerriren batera itzuli dela eta bertan bizi dela jakinarazi eta egiaztatu ondoren berrekingo zaio.

8.– Aurreko apartatuan adierazitako kasuetan, prestazioaren zenbatekoa prestazioa aitortzeko ebazpenean edo diru-sarrerak bermatzeko errentaren hileko zenbatekoa eguneratzeko ebazpenean ezarritakoa izango da, betiere ebazpenok indarrean badaude. Zenbatekoa eguneratzeko prozeduraren ebazpenak prestaziorako eskubidea etetea xedatu badu, ez da berreskuratuko eskubidea ebazpen hori indarrean dagoen bitartean.

Gorago adierazitako ebazpenen indarraldia amaitu ondoren, diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa eguneratzeko prozeduran xedatutakoa beteko da, hau da, titulu honen III. kapituluaren araututakoa.

114. artikulua.- Azkentzearen ondorioak

Kontrol-prozeduran emandako ebazpenak prestazioa azkendu behar dela xedatzen duenean, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 49. artikuluan xedatutakoa beteko da.

VI. KAPITULUA

ZEHAPEN-PROZEDURA

1. atala. Xedapen orokorrak

115. artikulua.- Zehapen-prozedura

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen IV. tituluko II. kapitulan tipifikatutako arau-hausteak egiteagatik zehapena ezartzeko, hurrengo artikuluetan xedatutakoa aplikatu beharko da, Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legean, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legean eta Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legean ezarritakoarekin edo lege horiek ordeztzen dituzten arauetan ezarritakoarekin bat etorrira.

2.– Ez da baliatuko prozeduraren izapidetze sinplifikatua.

116. artikulua.- Informaziorako aldia eta aurretiazko jarduketak

1.– Prozedurari hasiera eman aurretik, hasiera emateko eskumena duen organoak informaziorako edo aurretiazko jarduketetarako aldi bat ireki ahal izango du, ahalik eta zehaztasunik handienarekin determinatzeko zein egitate izan daitezkeen prozedura hasteko arrazoi, nor edo nortzuk izan daitezkeen erantzule, eta zer inguruabar adierazgarri dituzten batzuek eta besteek. Xedea da kasuaren inguruabarrak zein diren eta prozedura hastea komeni den jakitea.

2.– Aurretiazko jarduketak isilpekoak izan ahalko dira, eta haien iraupena ezin da izan hilabetetik gorakoa, epe jakin baterako luzatzeko berariazko erabakia hartzen ez bada.

2. atala. Hasiera

117. artikulua.- Prozeduraren hasiera

Zehapen-prozedura ofizioz hasiko da, organo eskudunaren erabaki bidez, bere ekimenez, goragoko batek aginduta, beste organo batzuen edo Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren ikuskatzaitzaren eskaera arrazoituaren ondorioz edo salaketa baten ondorioz.

118. artikulua.- Hasteko erabakia

1.– Hasteko erabakiak Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 37.1 artikuluan ezarritako gutxieneko edukia izango du, eta, hala badagokio, prozedura hastea eragin duten egiteen ondorioz bidegabe jasotako kopuruak – kuantifikatu ahal badira–, dagozkien aldiak eta kopuru horien oinarri diren egitateak.

2.– Hasteko erabakia instrukzio-organoari komunikatuko zaio eta inputatuari eta gainerako interesdunei jakinaraziko zaie, adieraziz hamabost eguneko epea dutela egokitzen jotzen dituzten alegazio, agiri edo informazio guztiak aurkezteko, baita frogaldi bat irekitzea eskatzeko eta frogatzeko egokitzen jotzen dituzten bitartekoak proposatzeko ere.

3.– Hasteko erabakiari, prozedura irekitzeko eskaera, salaketa edo eskaera arrazoitua erantsiko zaizkio, baita haiei erantsi zaizkien edo zehapen-eskumenaren organo titularrak prozedura irekitzeko kontuan hartu dituen dokumentuak eta frogak ere, 1/2023 Legearen 37.2 artikuluan ezarritakoaren arabera.

4.– Jakinarazpenean, interesdunei ohartaraziko da ezen, prozedura hasteko erabakiaren edukiaz aurreikusitako epean alegaziorik egin ezean, erabaki hori ebazpen-proposamentzat hartu ahal izango dela, betiere egotzitako erantzukizunari buruzko irizpen zehatz bat badu.

119. artikulua.- Kautelazko neurriak

1.– Zehapen-prozedura hasi ondoren, diru-sarrerak bermatzeko errentaren ordainketa osorik edo zati batean kautelaz eteteko erabakia hartu ahal izango da, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 egoeraren 47. artikuluan eta Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 32. artikuluan xedatutakoarekin bat etorrira.

2.– Horrez gainera, diru-sarrerak bermatzeko errentaren ordainketa eteteko erabakia zehapen-prozedurari hasiera eman baino lehen hartu ahal izango da premia atzeraezina egonez gero, interes publikoaren babesak hala eskatzen badu. Halaber, Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 33. artikuluan xedatutakoarekin bat etorrira, Lanbide-Euskal Enplegu Publikoaren ikuskatzailtzak prestazioren ordainketa eteteko neurriak hartu ahal izango ditu, salbuespenez.

Halakoetan, prozedura hasteko egintzak apartatu honetan adierazitako neurriak berretsi, aldatu edo kendu beharko ditu, 1/2023 Legearen 37.1.f) artikuluan eta Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 legearen 47.3 artikuluan ezarritakoaren arabera.

3.– Aurreko apartatuan xedatutakoak ez du baztertzen Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 93.1.c) artikuluan Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren ikuskatzaitzaren eginkizunei dagokienez ezarritakoa.

3. atala. Instrukzioa

120. artikulua.- Froga

1.– Frogaldia irekiko da Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 38. artikuluan ezarritako kasuetan. Hogeita hamar egun balioduneko iraupena izango du, baina prozeduraren instrukzio-organoak erabaki ahal izango du, lege beraren 41. artikuluekin bat etorrita, epe hori luzatzea edo laburtzea.

2.– Frogak Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 78. artikuluan ezarritakoaren arabera egingo dira.

121. artikulua.- Instrukzio-proposamena

1.– Frogaldia amaitutakoan, halakorik egon bada, instrukzio-organoak proposamen bat egingo du, zeinak eduki hau izan beharko baitu, Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 39.1 artikuluekin bat etorrita:

- a) Frogatutzat jotzen dituen egitateak eta kontsiderazio horren oinarri den frogaren balorazioa.
- b) Erantzuleztat jotzen dituen pertsonak, eta kontsiderazio horren oinarri diren manuak eta frogaren balorazioa.
- c) Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 100. artikulutik 102. artikulura tipifikatutako zein arau-haustean edo arau-haustetan oinarritzen diren frogatutako egitateak, eta arau-haustetzat jotzeko arrazoiak.
- d) Egoki iritzi dien zehapenak eta ondorio gehigarriak, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen zein manutan oinarritzen diren, horretarako kontuan hartu dituen inguruabarrak, kontsiderazio horren oinarri diren manuak eta frogaren balorazioa, baita, hala badagokio, zehapenaren betearazpena eteteko proposamena.
- e) Instrukziotik ondorioztatzen bada diru-sarrerak bermatzeko errenta dela-eta bidegabe jasotako kopuruak daudela, kuantifikatu egin beharko dira eta dagozkien aldiak eta oinarri dituzten egitateak zehaztu beharko dira. Ildo horretan, zorra itzultzeko proposamena egingo da, 54. artikuluan ezarritako arauarekin bat etorrita.

2.– Instrukziotik ondorioztatzen bada ez dela izan arau-hausterik eta erantzukizunik, instrukzio-proposamenak inguruabar horiek jasoko ditu, Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 39.2 artikuluan ezarritakoaren arabera, baina, hala badagokio, aurreko apartatuko e) letran adierazitako edukia sartu beharko da.

3.– Instrukzio-organoak prozedurari amaiera emango dio ebazpen arrazoitu baten bidez eta jarduketak artxibatuko ditu, ebazpen-proposamena formulatu beharrik gabe, prozeduraren instrukzioan agerian jartzen denean honako inguruabar hauetakoren bat gertatzen dela:

- a) Arau-hauste izan litekeen egitaterik ez egotea edo egitateak egiaztatu gabe gelditzea.
- b) Frogatutako egitateak ez izatea, modu agerikoan, arau-hauste administratiboa.
- c) Erantzulerik ez egotea edo ezin identifikatu izatea, edo erantzukizunik ez dutela agertzea.
- d) Arau-haustea preskribatuta egotea.

4.– Prozedura ebazteko eskumena duen organoari eta prozeduran esku hartzen duten aldeei jakinaraziko zaie aurreko apartatuan araututako prozedura amaitzeko eta jarduketak artxibatzeko ebazpena, Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 39.3 artikuluan xedatutakoarekin bat etorrira.

122. artikulua.- Interesdunen entzunaldia

1.– Instrukzio-proposamena interesdunei jakinaraziko zaie, eta adieraziko zaie hamabost eguneko epea dutela alegazioak aurkezteko. Jakinarazpen horretan adieraziko da epe horren barruan agerian jarriko zaiela espedientea, kontsultatzeko eta bertan dauden agirien kopia eskuratzeko aukera izan dezaten.

2.– Epea igaro aurretik interesdunek adierazten badute ez dutela alegaziorik egingo ez beste dokumentu edo justifikaziorik aurkeztuko, izapidea egintzat joko da.

3.– Entzunaldiaren izapidea egin gabe utzi ahal izango da prozeduran ez badira azaltzen eta ebazpenean ez badira kontuan hartzen interesdunek azaldutako egitateak, alegazioak eta frogak ez direnak.

4.– Entzunaldiaren izapidea amaitzen denean, instrukzio-organoak bere proposamenean aldaketak egitea proposatzen ez badu, ebazpen-proposamen bihurtuko du, interesdunei jakinaraziko die, eta berehala bidaliko dio prozedura ebazteko eskumena duen organoari, espedientearen dauden dokumentu, alegazio eta informazioekin batera.

5.– Bestela, hau da, ebazpen-proposamenak aldaketak baditu instrukzio-proposamenean zehazki jasotakoarekin alderatuta, interesdunei hamar eguneko beste epe bat emango zaie

alegazioak egin eta egoki iritzitako dokumentu eta informazioak aurkezteko, prozedura ebazteko organo eskudunaren aurrean, zuzenean.

123. artikulua.- Epeak murriztea eta luzatzea

Instrukzio-organoak frogaldiaren iraupena eta alegazioen izapideak egiteko epeak murriztu ahal izango ditu, baita frogaldiaren iraupena luzatu ere, Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 41. artikuluan ezarritakoaren arabera.

4. atala. Amaiera

124. artikulua.- Amaiera

Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 46. artikuluekin bat etorruta, zehapen-prozedurari amaiera emango zaio ebazpena ematen denean, iraungitzea deklaritzen denean, erantzukizuna aitortzen denean eta Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak atzera egiten duenean.

125. artikulua.- Ebazpena

1.— Organo eskudunak ebazpen arrazoitua emango du Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 44. artikuluan ezarritakoaren arabera. Ebazpena hamar eguneko epearen barruan jakinarazi beharko da.

2.— Ebazpenak bidegabe jasotako kopuruak itzuli behar direla deklaratu ahalko du, eta eduki hau izan beharko du:

- a) Zorra eragin duten arrazoiak, dagokion aldia eta haren zenbatekoa zehaztuta.
- b) Bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko betebeharra. Horretarako prozedura zehaztu beharko da; Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Nagusiaren Diru-bilketa Erregelamenduekin bat, zorraren zenbateko osoa ordainketa bakarrean borondatez ordaintzeko aukeraren berri emango da, eta, ordainketa ezarritako epean ordaintzen ez bada, deskontua aplikatuko dela jakinaraziko da. Ebazpenak deskontu hori kuantifikatu beharko du, 54. artikuluan ezarritakoaren arabera, ebazpena administrazio-bidean irmo denean.

126. artikulua.- Ebazteko epea eta iraungitzea

1.— Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 98.2 artikuluekin bat etorruta, prozedurak hamabi hilabeteko iraupena izango du gehienez.

2.– Epe hori igarota ez bada ebazpenik jakinarazi, prozedura iraungi egingo da, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legean eta Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 49. artikuluan ezarritako baldintzetan, eta arau horietan ezarritako ondorioak izango ditu.

3.– 1. apartatuan ezarritako epea eten egingo da Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legean ezarritako kasuetan, baita prozedura interesdunei egotzitako arrazoiengatik geldiarazita dagoenean ere.

127. artikulua.- Erantzukizuna aitortzea

1.– Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 47.1 artikuluekin bat etorrita, zehapen-prozedura bat hasitakoan, arau-hausleak bere erantzukizuna aitortzen badu, dagokion zehapena ezarriz ebatzi ahal izango da prozedura. Zehapen hori Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 103. eta 105. artikuluan ezarritakoaren arabera ezarriko da.

2.– Halaber, zehapen-prozeduraren amaiera ekarriko du zehapena ebazpena baino lehen borondatez ordaintzeak, betiere 14/2022 Legearen 103. artikuluko 1. eta 5. apartatuetan ezarritakoarekin bat etorrita, zehapentzat isuna jarri ahal bada eta justifikatzen bada zehapen horiekin batera ez dela ohartarazpenik egin behar edo ez dela ezarri behar diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko ezintasuna –arau-haustea zein den kontuan hartuta–.

3.– 1. apartatuan adierazitako kasuan, prozedura ebazteko organo eskudunak murriztapenak aplikatuko ditu, gutxienez % 20koak, proposatutako zehapenaren zenbatekoaren gainean, eta % 30ekoa, 2. apartatuan adierazitako kasuan, borondatez ordainduz gero proposatutako zehapenaren zehapen osoa, ordainketa bakarrean, ebazpena eman baino lehen. Bi murriztapenak bateratu egin daitezke.

Apartatu honetan adierazitako murriztapenak zehaztuta egon behar dute prozeduraren hasierako jakinarazpenean. Haietaz baliatzeko, bestalde, zehapenaren aurka administrazio-bidean jarritako akzio edo errekursoetan atzera egin beharko da edo halakoak egiteari uko egin beharko zaio.

4.– Hala ere, jokabide arau-hausleetatik ondorioztatu ahal bada bidegabe jasotako kopuruak daudela eta zorra itzuli behar dela, hurrengo kapituluan zehaztutako prozeduraren barruan zehaztuko dira, baina arau-haustea eragin duten egitateak ez dira izango prozedura horren xede, eta ezin izango dira haren barruan aztertu.

5.– Nolanahi ere, behar bezala jakinarazitako hasteko erabakian, instrukzio-proposamenean edo ebazpen-proposamenean bidegabe jasotako kopuruak, kopuru horiei dagozkien aldiak eta

haien oinarri diren egitateak zehaztu badira, eten egingo da preskripzio-epea, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 66. artikuluan xedatutakoaren ondorioetarako.

128. artikulua.- Atzera egitea

Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak atzera egin ahal izango du hasitako zehapen-prozeduretan, Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legearen 48. artikuluan xedatutakoarekin bat etorrita.

VII. KAPITULUA

BIDEGABE JASOTAKO KOPURUAK ITZULTZEKO PROZEDURA

129. artikulua.- Xedea

1.– Bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko prozeduraren xedea da diru-sarrerak bermatzeko errenta dela-eta bidegabe jasotakoaren zenbatekoa zehaztea eta kopuru horiek itzuli behar direla deklaratzea.

2.– Erregelamendu honetan araututako prozeduretatik, diru-sarrerak bermatzeko errentarako eskubidea deklaritzen duten egintzen berrikuspenetik edo prestazio horrekin lotutako beste edozein prozeduratik bidegabe jasotako kopuruak daudela ondorioztatzen denean aplikatuko da, prozedura horietan kopuruon zenbatekoa zehaztu ez bada.

3.– Halaber, diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrek eta onuradunek diru-sarrerak bermatzeko errenta hori bidegabe jaso dutenean edo bidegabeko zenbatekoan jaso dutenean aplikatuko da, eskubidez dagokien edozein prestazio edo pentsio publikoren atzerapenen ordainketa kontuan hartu ondoren.

130. artikulua.- Hasiera

1.– Prozedura ofizioz hasiko da, organo eskudunaren erabaki bidez, diru-sarrerak bermatzeko errenta dela-eta bidegabe jasotako kopuruak izatea dakarten edo halakoak izatea eragin dezaketen egitateen berri izan bezain laster.

2.– Hasteko erabakian, jasotze bidegabeari eragin ahal izan duten egitate, inguruabar eta datu ezagunak, dagozkien aldiak eta, ahal izanez gero, kopuruaren kuantifikazioa zehaztuko da.

131. artikulua.- Instrukzioa

1.– Prozeduraren instrukzioan hauek egiaztatuko dira, administrazio publikoen administrazio-prozedura erkideari buruzko araudian ezarritakoarekin bat etorrita: jasotze bidegabeak daudela

eta jasotakoaren kuantifikazioa, jasotze horiek eragin dituzten egitateak eta inguruabarrak eta dagozkien aldian, betiere datu horiek ez badira zehaztu beste prozedura batzuetan.

2.– Instrukzio-organoak beharrezkoak diren datuak eta informazioa eskatu ahal izango dizkie interesdunei; une bakoitzean gaituta dauden datuak transmititzeko sistemak, datu-bitartekaritzarako plataformak, elkarreragingarritasun-zerbitzuak eta administrazio publikoen artean informazioa trukatzeko beste edozein sistema erabili ahal izango ditu, eta aurreko apartatuan ezarritako alderdiak egiaztatze behar diren datuak eta txostenak eskatu ahal izango dizkie beste erakunde batzuei.

Halaber, pertsona fisiko edo juridiko pribatuek eta nortasunik gabeko erakundeek informazioa emateko eskatu ahal izango du, Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 89. artikuluan xedatutakoaren arabera.

3.– Hasteko erabakia jakinarazi eta 10 eguneko epearen barruan, interesdunek egokitzen jotzen dituzten alegazioak egin ahal izango dituzte jasotze bidegabeei eta haien kuantifikazioari dagokienez, baita jasotze horiek eragin dituzten egitate eta inguruabarrei eta dagozkien aldiei buruz ere, baldin eta datu horiek ez badira aztertu beste prozedura batean, ez badira prozedura horretan zehaztu edo prozeduran emandako ebazpenak ez badira irmo bihurtu administrazio-bidean.

4.– Prozeduraren instrukzioan, instrukzio-organoak beharrezkotzat jotzen dituen txostenak eta irizpenak eskatu ahal izango ditu, eta, prozedurak eskatzen duenean, frogaldia ireki ahal izango du, 15 eguneko, egokitzen jotzen dituen frogak egin daitezten.

132. artikulua.- Entzunaldiaren izapidea

1.– Hamar eguneko entzunaldia emango zaie interesdunei, eta egindako jarduketan, ezagunak diren egitateen edo datuen eta haien ondorioen berri emango zaie, egokitzen jotzen dituzten alegazioak edo dokumentuak aurkez ditzaten.

2.– Prozeduraren instrukziotik ondorioztatzen bada bidegabe jasotako kopuruak daudela, kuantifikatu egingo dira eta dagozkien aldiak eta gertaera eragileak zehaztuko dira, eta zorra itzultzeko proposamena egingo da, 54. artikuluko 1., 2. eta 3. apartatueta ezarritako arauekin bat, interesdunek inguruabar horri buruzko iritzia emateko aukera izan dezaten.

3.– Entzunaldiaren izapidea egin gabe utzi ahal izango da prozeduran ez badira azaltzen eta ebazpenean ez badira kontuan hartzen interesdunek azaldutako egitateak, alegazioak eta frogak ez direnak.

4.– Halaber, interesdunek edozein unetan aurkeztu ahal izango dute egokitzen jotzen duten dokumentazioa, betiere ebazpena eman baino lehen.

133. artikulua.- Ebazpena

Bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko prozedura ebazpen arrazoituaren bidez amaituko da, eta eduki hau izan beharko du ebazpen horrek:

- a) Diru-sarrerak bermatzeko errenta dela-eta jasotze bidegaberik dagoen ala ez.
- b) Zorra eragin duten arrazoiak, dagokion aldia eta haren zenbatekoa zehaztuta. Jasotze bidegabea izatea eragin duten egitateak beste prozedura batean zehaztu badira, prozedura horren identifikazioa.
- c) Bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko betebeharra. Horretarako prozedura zehaztu beharko da; Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Nagusiaren Diru-bilketa Erregelamenduarekin bat, zorraren zenbateko osoa ordainketa bakarrean borondatez ordaintzeko aukeraren berri emango da, eta, ordainketa ezarritako epean ordaintzen ez bada, deskontua aplikatuko dela jakinaraziko da. Ebazpenak deskontu hori kuantifikatu beharko du, 54. artikuluan ezarritakoaren arabera, ebazpena administrazio-bidean irmo denean.

134. artikulua.- Epea eta iraungitzea

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 64.6 artikuluekin bat etorrira, itzultzeko prozedura ebazteko eta jakinarazteko gehieneko epea sei hilabetekoa izango da, hasteko erabakia hartzen den egunetik aurrera zenbatuta. Epe hori ebazpenik eman eta jakinarazi gabe igarotzen bada, prozedura iraungi egingo da, eta hori adierazten duen ebazpenak jardunak artxibatzea aginduko du.

2.– Prozedura pertsona interesdunaren erruz gelditzen den kasuetan, ebazpena emateko eta jakinarazteko epea ere gelditu egingo da.

135. artikulua.- Preskripzioa

Bidegabe jasotako diru-sarrerak itzultzeko betebeharra Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 66. artikuluan xedatutakoarekin bat etorrira preskribatuko da.

VIII. KAPITULUA

ARAZO INTZIDENTALAK

136. artikulua.- Titularraren aldaketa, hil delako edo zentro batean sartu dutelako

1.– Titularra hiltzen bada edota espetxe batean –erregimen arrunt nahiz itxian– edo izaera sozial, sanitario edo soziosanitarioko egoitza-zerbitzu batean –modu iraunkorrean– sartzen bada, diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularra aldatzeko eskatu ahal izango da.

2.– Aldaketa hil denaren edo zentro batean sartu dutenaren ezkontideak edo harekin ezkontzaren antzeko lotura zuen pertsonak eskatuta hasiko da, eta, halakorik ezean, bizikidetza-unitate bereko kide diren onuradun adin nagusikoetako batek edo emantzipatutako adingabe batek eskatuta.

Ez dira azken horien eskabideak onartuko ezkontideak eta ezkontzaren antzeko harremana zuen pertsonak izapideari uko egiten diola dion dokumentua aurkezten ez bada. Uko egite horrek ez dio eragingo diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko aitortutako eskubideari hura ematea eragin zuten arrazoiek irauten duten bitartean eta errentari eusteko betekizunak eta betebeharrak betetzen diren bitartean.

3.– Titularra aldatzeko eskabidea eredu normalizatuan egingo da, hiru hilabeteko epearen barruan, 1. apartatuan adierazitakoa gertatu eta hurrengo egunetik aurrera zenbatuta. Eskabidearekin batera, inguruabarraren egiaztagiria aurkeztu beharko dira.

4.– Aurkeztutako eskabidean edo dokumentazioan hutsune, errore edo kontraesanik detektatuz gero, edo aurkeztutakoari irizten bazaio osatu beharra duela, eskatzaileari errekerimendua egingo zaio hamar eguneko epean akatsa zuzendu dezan edo eskatutako dokumentuak aurkeztu ditzan, eta adieraziko zaio hori egiten ez badu eskaeran atzera egin duela ulertuko dela, horretarako ebazpena eman ondoren.

5.– Artikulu honetan adierazitako betekizunak betetzen direla egiaztatu ondoren, diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularra aldatzea erabakiko da, beste izapidetik egin gabe. Bestelako kasuetan, ukatu egingo da eskabidea.

Titulartasunaren aldaketaren ondorio ekonomikoak egoera hori eragin duen gertaeraren dataren hurrengo hilabeteko lehen egunetik aurrera hasiko dira, eta gainerakoak, gertaera hori jakinarazten den datatik aurrera.

6.– Titularra aldatzeak ez die eragingo zenbatekoa eguneratzeko prozedurari, gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko prozedurari, kontrol-prozedurari eta bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko prozedurari. Beraz, izapidetzen jarraituko dira, eta une horretatik aurrerako jarduketak diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular berriarekin egingo dira.

7.– 3. apartatuan ezarritako epetik kanpo formulatzen diren titularra aldatzeko eskabideetan, titulu honen II. kapituluaren prestazioa ekonomikoa aitortzeko ezarritako izapideak egingo dira, eta haren ondorio ekonomikoak, halakorik egonez gero, eskabidea aurkezten den dataren hurrengo hilabeteko lehen egunetik aurrera hasiko dira.

137. artikulua.- Titularraren beste aldaketa batzuk

1.– Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 25.2 artikuluan aipatzen diren bizikidetza-unitateetan –egoitza berean bizi diren egoiliar guztiak edo haietako batzuk hartzen dituztenak dira–, titularra aldatzeko eskabidea kide guztiek sinatu beharko dute, eta diru-sarrerak bermatzeko errentaren titulartasuna bere gain hartuko duen pertsona identifikatu beharko dute.

Titularraren aldaketa edozein unetan eskatu ahal izango da, eta eredu normalizatuan egin beharko da. Eskabideak hutsunerik, errorerik edo kontraesanik izanez gero, aurreko artikuluan xedatutakoa beteko da.

2.– Aurreko apartatuan ezarritako betekizuna betetzen dela egiaztatu ondoren, titularra aldatzea erabakiko da, beste izapidetik egin gabe. Bestelako kasuetan, ukatu egingo da eskabidea.

3.– Titularraren aldaketaren ondorio ekonomikoak aldatzeko erabakia hartu den dataren hurrengo hilabeteko lehen egunetik aurrera hasiko dira.

4.– Titularra aldatzeak ez die eragingo zenbatekoa eguneratzeko prozedurari, gerora sortutako beharrian-egoera deklaratzeko prozedurari, kontrol-prozedurari eta bidegabe jasotako kopuruak itzultzeko prozedurari. Beraz, izapidetzen jarraituko dira, eta une horretatik aurrerako jarduketak diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular berriarekin egingo dira.

138. artikulua.- Diru-sarrerak bermatzeko errenta titularra ez den beste pertsona bati ordaintzea

1.– Diru-sarrerak bermatzeko errenta titularra ez den beste pertsona bati ordaintzea erabaki ahal izango da kasu hauetan:

- a) Bizikidetza-unitateko adin nagusiko edozein kidek eskatzen duenean.
- b) Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 25.2 artikuluan aipatutako bizikidetza-unitateko edozein kidek eskatzen duenean.
- c) Titularra egoitza-zentro publiko edo pribatu batean edo espetxe batean sartzen dutenean.
- d) Desgaitasuna duten pertsonen kasuan, inguruabar hauetakoren bat gertatzen denean:

1. Gaitasun juridikoa egikaritzeko, eskritura publikoaren bidez ezarritako borondatezko laguntza-neurrien artean, prestazioa beste pertsona baten banku-kontuan ordaintzea sartzen denean.

2. Egitatezko zaintzaileak baimen judiziala duenean desgaitasuna duen pertsonari aitortutako diru-sarrerak bermatzeko errenta bere titulartasuneko banku-kontu batean ordain dadin.

3. Kuradoretza eratu ondoren edo defendatzaile judiziala izendatu ondoren, ebazpen judizialak baimena ematen duenean desgaitasuna duen pertsonari aitortutako diru-sarrerak bermatzeko errenta kuradorearen edo defendatzaile judizialaren titulartasuneko banku-kontu batean ordaintzeko.

e) Egiaztatzen denean bizikidetzta-unitateko kideak babesik gabe edo baztertuta egoteko arriskua dagoela, titularrak prestazioa bizikidetzta-unitateko kideen oinarritzko beharrianak betetzeko erabiltzeko zailtasunak dituelako edo ezin duelako horretarako erabili.

2.– Aurreko apartatuko b), c), d) eta e) letretan jasotako kasuetan ez da beharrezkoa izango titularraren baimena.

139. artikulua.- Hasiera, izapidetzea eta ebazpena

1.– Diru-sarrerak bermatzeko errenta titularra ez den beste pertsona bati ordaintzeko intzidentea alderdiak eskatuta, hau da, aurreko artikuluko a), b), c) eta d) letretan adierazitako pertsonen eskatuta hasiko da.

Prestazioaren titularraren baimena erantsi beharko da a) letrako kasuan.

2.– Eskabidea edozein unetan aurkeztu ahal izango da, eredu normalizatuan, izendatutako kontuaren titulartasunaren egiaztagiriarekin –ereduan bertan ezarritako eran egiaztatuko da– eta aurreko artikuluko aipatutako apartatuetan ezarritako betekizunak betetzen direla egiaztatzen duten agiriekin batera.

3.– Aurkeztutako eskabidean edo dokumentazioan hutsune, errore edo kontraesanik detektatuz gero, edo aurkeztutakoari irizten bazaio osatu beharra duela, eskatzaileari errekerimendua egingo zaio hamar eguneko epean akatsa zuzendu dezan edo eskatutako dokumentuak aurkeztu ditzan, eta adieraziko zaio hori egiten ez badu eskaeran atzera egin duela ulertuko dela, horretarako ebazpena eman ondoren.

4.– Artikulu honetan ezarritako betekizunak betetzen direla egiaztatu ondoren, prestazioa aitortzeko eskumena duen organoak diru-sarrerak bermatzeko errenta titularra ez den beste pertsona bati ordaintzea erabakiko du, beste izapidetik egin gabe, ezertan galarazi gabe hurrengo apartatuan ezarritakoari. Bestelako kasuetan, ezetsi egingo da eskabidea.

Diru-sarrerak bermatzeko errenta titularra ez den beste pertsona bati ordaintzeko erabakiak ez dio eragingo prestazioaren titulartasunari.

5.– Erabakian ordainketa titularra ez den beste pertsona bati egitea ezartzen denean eta Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 25.2 artikuluan ezarritako bizikidetza-unitateetako bat denean, kasu bakoitzean dagokion diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbatekoa bizikidetza-unitateko kideen kopuruaren arabera hainbanatuko da.

Titularra ez den pertsona horri aurreko eragiketarik ateratako kopurua ordainduko zaio, zeina deskontatu egingo baita titularrari ordaindu behar zaion diru-sarrerak bermatzeko errentaren zenbateko osotik.

6.– Eskabidea baiesten den dataren hurrengo hilabetetik aurrera egingo da.

140. artikulua.- Diru-sarrerak bermatzeko errenta titularra ez den beste pertsona bati ordaintzea bizikidetza-unitateko kideak babesik gabe edo baztertuta egoteko arriskua dagoelako

1.– 138.1.e) artikuluan aipatutako kasuan, diru-sarrerak bermatzeko errenta titularra ez den beste pertsona bati ordaintzeko intzidentea ofizioz hasiko da, prestazioa aitortzeko eskumena duen organoak erabakita, bere ekimenez edo gizarte-zerbitzuek, inklusiorako programa integratu eta pertsonaleko profesionalak, bizikidetza-unitateko edozein kidek edo Euskadiko hirugarren sektore sozialeko erakunde laguntzaile batek eskatuta. Eskaera arrazoitua izan beharko da.

2.– Hasiera emateko erabakian bizikidetza-unitateko kideak babesik gabe edo baztertuta egoteko arriskua dagoela agerraraziko da, eta, horretarako, gizarte-zerbitzuen, bizikidetza-unitateko edozein kideren inklusiorako programa integratu eta pertsonaleko profesionalaren txostena erantsiko da, edo bizikidetza-unitateko edozein kideri gizarte-laguntza emateko edo haren diagnostikoa, programazioa, jarraipena eta ebaluazioa egiteko eginkizunetan laguntzen duen Euskadiko hirugarren sektore sozialeko erakunde laguntzailearen txostena.

Txosten horretan, bizikidetza-unitatearen barruan prestazioaren ordainketa hartzeko egokitzat jotzen den adin nagusiko kidea edo kideak identifikatuko dira, eta, 5. apartatuan ezarritako inguruabarrak gertatzen direnean, ordainketa hartzeko proposatzen den Euskadiko hirugarren sektore sozialeko erakunde laguntzailea identifikatuko da.

3.– Hasteko erabakia diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrari jakinaraziko zaio, baita, kasuaren arabera, hasteko erabakian identifikatutako bizikidetza-unitateko kideei edo Euskadiko hirugarren sektore sozialeko erakunde laguntzaileari ere, eta adieraziko zaie 10

eguneko epea dutela alegazioak egiteko eta egokitzen jotzen dituzten dokumentuak edo bestelako irizpen-elementuak aurkezteko, baita prestazioa haien titulartasuneko banku-kontu batean egitea onartzeko eta titulartasun horren egiaztatzea aurkezteko ere.

4.– Bizikidetza-unitateko kideak babesik gabe edo baztertuta egoteko arriskua dagoela egiaztatu ondoren, diru-sarrerak bermatzeko errenta aukeratutako pertsonari –titularra ez dena– ordaintzeko erabakia hartuko da, beste izapiderik egin gabe.

Proposatutako pertsonetatik batek baino gehiagok onartzen badu ordainketa, ondoren adierazitako hurrenkera beteko da eta, bat baino gehiago egonez gero, nagusiena lehenetsiko da:

- a) Ezkontidea edo titularrarekin ezkontzaren antzeko lotura duen pertsona.
- b) Ondorengoak.
- c) Aurrekoak.
- d) Alboko ahaideak.
- e) Ezkontza bidezko ahaideak.

5.– Salbuespenez, lan- eta gizarte-inklusioko prozesuetan laguntzaile gisa onartuta dauden eta inklusio-zerbitzuak eman eta gizarte-laguntza emateko eta diagnostikoa, programazioa, jarraipena eta ebaluazioa egiteko eginkizunak betetzen dituzten Euskadiko hirugarren sektore sozialeko erakundeei ordaintzea erabaki ahal izango da inguruabar hauetakoren bat gertatzen denean:

- a) Prestazioaren titularra bizikidetza-unitateko adin nagusiko kide bakarra denean.
- b) Bizikidetza-unitatearen egoerak ez duenean bermatzen diru-sarrerak bermatzeko errenta unitateko kideen oinarritzko beharrianak betetzeko erabiliko denik.

Halako kasuetan, aukeratutako Euskadiko hirugarren sektore sozialeko erakundeak prestazioaren titularren eskubide eta betebeharrak izango ditu.

6.– Diru-sarrerak bermatzeko errenta titularra ez den pertsona horri erabakia hartu eta hurrengo hilabetetik aurrera ordainduko zaio prestazioa.

7.– Ez bada egiaztatu babesik gabe edo baztertuta egoteko arriskua dagoenik, erabakiko da ez dela bidezkoa diru-sarrerak bermatzeko errenta titularra ez den beste pertsona bati ordaintzea.

141. artikulua.- Ebazteko epea eta isiltasuna

1.– Kapitulu honen ardatz diren arazo intzidentalak bi hilabeteko epearen barruan ebatziko dira, eskabidea Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren erregistro elektronikoan sartzen den egunetik aurrera zenbatuta.

Aurreko artikuluko kasuan, intzidenteari hasiera emateko erabakia hartzen denetik aurrera zenbatuko da epea.

2.– Aurreko apartatuan ezarritako epea igaro, eta ebazpen espresurik eman eta jakinarazi ez bada, eskabidea baietsitzat joko da, aurreko artikuluko kasuan izan ezik, intzidentearen iraungitzea ekarriko baitu.

I. ERANSKINA

DIRU-SARRERAK BERMATZEKO ERRENTAREN TITULAR IZATEKO BETEKIZUNEN ETA BESTE INGURUABAR BATZUEN EGIAZTAPENA

Diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular izateko betekizunak ondoren adierazitako eran egiaztatuko dira. Horrez gainera, erregelamendu honen 11. artikuluko 4. eta 6. apartatueta xedatutakoaren arabera egiaztatu ahal izango dira.

A. DSBE-AREN TITULARRA IZATEKO BETEKIZUN OROKORRAK

BETEKIZUNA	AGIRIAK
1.– Nortasuna eta adina Nortasuna Adina	Nortasun-agiri nazionala. Atzerritarrak: Atzerritarraren identifikazio-txartela, pasaporte edo inskripzio-zedula. Aurreko agiriez gainera, jaiotza-ziurtagiria edo familia-liburua
2.– Bizimodu independentea	Erroldatze-ziurtagiri eguneratuak, historikoak eta kolektiboak
3.– Bizikidetz-unitateko kide izatea Egoitza etxebizitza berean izatea Ezkontza Inskribatutako izatezko bikotea Inskribatu gabeko izatezko bikotea	Erroldatze-ziurtagiri eguneratuak, historikoak eta kolektiboak Erregistro zibilaren ziurtagiria. Izatezko bikoteen erregistroaren ziurtagiria. Interesdunen erantzukizunpeko adierazpena, alde batera utzi gabe Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 28. artikuluan xedatutakoa.

Odolkidetasuneko eta ezkontza-ahaidetasuneko harremanak Adopzioa Familia-harrera, iraunkorra edo adopzio aurrekoa Ezohiko bizikidetzeta-unitatearen eraketa:	Nortasun-agirien, familia-liburuen eta jaiotza-ziurtagirien erkatzea. Dokumentazio hori ez duten atzerritarren kasuan: erantzukizunpeko adierazpena. Familia-liburua, edo Erregistro zibilaren ziurtagiria, non jaiotzaren edo adopzioaren eraketaren data agertu behar baita. Dokumentazio hori ez duten atzerritarren kasuan: erantzukizunpeko adierazpena. Kode Zibilaren 173.2 artikuluan eta Haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babesteko otsailaren 18ko 3/2005 Legearen 70. artikuluan ezarritako betekizunak betez gauzatutako familia-harrera formalizatzeko dokumentua. Harrera eratzeke ebazpen judiziala. Eraketa eragin duen inguruabarraren arabera, eranskin honetako B.6, B.7 eta B.8 ataletan adierazitako dokumentuen bidez.
4.– Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuan enplegu-zerbitzuen eskatzaile gisa izena emanda egotea, enplegurako plan integratua eta pertsonalizatua sinatzea eta enplegarritasuna hobetzeko jarduerak eta prestakuntza-ekintzak egitea, irakastordua beteta izatea, gaitasun- eta trebetasun-ebaluazioak eginak izatea eta enplegu-eskaintza egokiak onartuta izatea.	Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuaren erreferentziako profesionalaren txostena
5.– Euskal Autonomia Erkidegoan erroldatuta egotea eta bertan bizitzea	Erroldatze-ziurtagiri eguneratuak, historikoak eta kolektiboak. Oinarrizko gizarte-zerbitzuen txostena, erroldatze sozialerako edo itxurazkorako baimena ematen duena.

6.– Gizarte Segurantzaren izandako alta-egoerak	Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak egindako ziurtagiriak
7.– Premia ekonomikoko egoera	II. eranskinean adierazitako dokumentuak
8.– Pentsio eta prestazio publikoak eskatuta izatea	Pentsio eta prestazio publikoa eskatu izanaren frogagiria. Pentsio edo prestazio publikoa aitortzen edo ukatzen duen ebazpena.

**B. BETEKIZUN ESPEZIFIKOAK. INKLUSIORAKO ETA DIRU SARRERAK BERMATZEKO
EUSKAL SISTEMAREN ABENDUAREN 22KO 14/2022 LEGEAREN 17. ARTIKULUA**

B.1. 17.1 ARTIKULUA	
BETEKIZUNA	AGIRIAK
1.– Adingabe emantzipatua	Erregistro zibilaren ziurtagiria.
2.– Errefuxiatua	Errefuxiatuaren identifikazio-dokumentua Nazioarteko babesaren eskatzailea dela –eskaera izapidetze-fasean dago– dioen egiaztagiria.
3.– Babes subsidiariorako eskubidearen aitortpena	Babes subsidiarioaren nortasun-agiria
4.– Asilo-eskaera edo nazioarteko babesaren izapidetzeko onartzea	Eskabidea izapidetzeko onartzeko egintza. Nazioarteko babesaren eskatzailea dela –eskaera izapidetze-fasean dago– dioen egiaztagiria.
5.– Aldi baterako babesaren onuraduna	Aldi baterako babes-araubidearen onurak ematen dituen ebazpena Aldi baterako babesaren ziurtagiria
6.– Gizakien salerosketaren eta sexu-esplotazioaren biktimak:	Gizakien salerosketaren eta sexu-esplotazioaren ustezko biktimak bat detektatu izanaren txostena eta egiaztagiria,

	biktima horiei arreta integrala emateaz arduratzen diren gizarte-zerbitzuek edo arloan eskumena duten administrazio publikoek behar bezala aitortutako gizarte-erakunde espezializatuek egindakoak. Polizia-unitateen atestatua, gizakien salerosketaren biktimak babesteko esparru-protokoloaren, sexu-esplotaziorako gizaki-salerosketaren biktima diren emakumeei laguntzeko Eusko Jaurlaritzaren koordinazio protokoloaren (administrazio-egoera erregularrean daudenean) eta gai horren inguruan beste autonomia-erkidego batzuetan dauden protokoloen arabera egindakoa. Gizakien salerosketaren biktimaren identifikazioa (atzeritarrentzako unitateak edo beste polizia-agintari batzuek egin behar dute). Fiskaltzaren txostena, pertsona gizakien salerosketaren biktima dela adierazten duten zantzuak daudela islatzen duena. Lan-ikuskaritzaren txostena, gizakien salerosketaren zantzuak daudela egiaztatzen duena. Babes-agindua edo biktimaren aldeko kautelazko neurri bat ezartzen duen edozein ebazpen judizial, eta gizakien salerosketa delituaren ondoriozko kondena-epaia.
7.– Genero-indarkeriaren biktima:	Emakumeen aurkako indarkeriaren arloko kondena-epaia. Babes-agindua edo biktimaren aldeko kautelazko beste edozein neurri, emakumeen aurkako genero-indarkeriari buruzko prozedura judizial baten barruan hartutakoa. Fiskaltzaren txostena, interesduna genero-indarkeriaren biktima dela adierazten duten zantzuak daudela islatzen duena. Genero-indarkeriaren biktimei arreta emateko eskumena duen administrazio publikoko gizarte-zerbitzuek, zerbitzu espezializatuek edo harrera-zerbitzuek egindako txostena.
8.– Etxeko indarkeriaren biktima:	Babes-agindua edo biktimaren aldeko kautelazko neurri bat ezartzen duen edozein ebazpen judizial, baita Zigor

	Kodearen 173.2 artikuluan aipatutako pertsonen bizitzaren, osotasun fisiko edo moralaren, sexu-askatasunaren, askatasunaren edo segurtasunaren aurkako delituaren ondoriozko kondena-epaia ere. Fiskaltzaren txostena, demandatzailea aurreko paragrafoan adierazitako delituen biktima eta pertsonetako bat dela adierazten duten zantzuak daudela islatzen duena.
--	---

B.2. 14/2022 LEGEAREN 17.2 ARTIKULUA	
BETEKIZUNA	AGIRIAK
1.– Adin-nagusitasunera iritsi aurreko aldiren batean adingabeak babesteko edo arau-hausle adingabeei gizarte- eta hezkuntza-arreta emateko sistemaren mende egondakoa izatea edo adingabeak babesteko legerian bizitza independenterako aurreikusitako prestakuntza-programetako parte-hartzailea izandako izatea	Harreraz edo tutoretzaz arduratu den edo prestatzeko programa edo gizarte- eta hezkuntza-arreta emateko programa garatu duen erakunde publikoaren txostena.
2.– Gizarte-inklusiara bideratutako Gizarte Zerbitzuen Zorroko zerbitzuen erabiltzaile izatea, edo, bestela betekizun hori eskatzekoa ez denean:	Gizarte-zerbitzuen txostena.

C. BETEKIZUN ESPEZIFIKOAK. INKLUSIORAKO ETA DIRU SARRERAK BERMATZEKO EUSKAL SISTEMAREN ABENDUAREN 22KO 14/2022 LEGEAREN 18. ARTIKULUA

BETEKIZUNA	AGIRIAK
1.– Terrorismoaren biktima	Barne Ministerioak horretarako emandako ziurtagiria. Epai irmoa.
2.– Euskal gizataldeetako kideak.	Eusko Jaurlaritzaren ziurtagiria

D. BETEKIZUN ESPEZIFIKOAK: INKLUSIORAKO ETA DIRU SARRERAK BERMATZEKO EUSKAL SISTEMAREN ABENDUAREN 22KO 14/2022 LEGEAREN 19. ARTIKULUA

BETEKIZUNA	AGIRIAK
1.– Adingabe emantzipatua	Erregistro zibilaren ziurtagiria.
2.– Erabateko zurtza	Bi gurasoen heriotza-ziurtagiria. Bizirik dagoen gurasoa giza hilketaren doloazko edozein delituagatik, lesio delituagatik edo askatasunaren, osotasun moralaren edo sexu-askatasunaren aurkako delituagatik kondenatu duen epai irmoa, delituaren biktima hildako gurasoa izan denean. Bizirik dagoen gurasoari guraso-ahala erabat kendu dion epai irmoa.
3.– Pentsioduna	Pentsioen ziurtagiria. Pentsioa aitortzen duen ebazpena.
4.– Banantzeko edo dibortziazeko izapideak hasita izatea, edo izatezko bikoteen edo elkartzeen erregistroko inskripzioa ezeztatzeko eskaera eginda izatea:	Banantze- edo dibortzio-demanda edo izatezko bikoteen edo elkartzeen erregistroko inskripzioa ezeztatzeko eskaera. Familiaren etxea abandonatzeagatik jarritako salaketa. Banantze-epaia edo -dekretua edo banantzearen hitzarmen arautzailea egilesteko eskritura publikoa. Dibortzio-epaia edo -dekretua edo hitzarmen arautzailea egilesteko eskritura publikoa, dibortzioaren ondorioak arautu behar dituzten neurriak ezartzen dituen.
5.– Lehen semea edo alaba izatea edo adoptatzea edo adingabe bat harrera iraunkorrean hartzea	
Jaiotza edo adopzioa	Familia-liburua. Erregistro zibilaren ziurtagiria, non jaiotzaren edo adopzioaren eraketaren data agertu behar baita.

Harrera	Dokumentazio hori ez duten atzerritarren kasuan: erantzukizunpeko adierazpena. Kode Zibilaren 173.2 artikuluan eta Haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babesteko otsailaren 18ko 3/2005 Legearen 70. artikuluan ezarritako betekizunak betez gauzatutako familia-harrera formalizatzeko dokumentua. Harrera eratzeko ebazpen judiziala.
6.- % 33ko edo hortik gorako desgaitasuna duen edo mendekotasun-kalifikazioa duen adin nagusiko pertsona bat harreraren izatea Desgaitasuna eta mendekotasuna Harrera	Desgaitasunaren ziurtagiriak Mendekotasunaren ebaluazioaren ziurtagiria. Harrera formalizatzeko dokumentua, harreraren hartutakoak eta bizikidetza-unitate hartzaileko adin nagusiko kide guztiek sinatuta. Datu eta konpromiso hauek izan beharko ditu: Alderdien identifikazioa, gaitasunaren elkarrekiko aitortpena eta bien artean bigarren mailarainoko odolkidetasuneko edo ezkontza-ahaidetasuneko loturarik ez dagoela dioen adierazpena. Bizikidetza-unitate hartzaileak harreraren hartutakoa bere etxean hartzeko eta zaintza arruntak eta laguntza pertsonal egokia emateko hartutako konpromisoa, baita hartuak berez egin ezin dituen zereginetan behar duen arreta eta laguntza ematekoa ere. Bizikidetza-unitate hartzailearen egoitzan bizitzeko konpromisoa. Egoitza horrek gutxieneko bizigarritasun-baldintzak izan beharko ditu, indarrean dagoen araudiaren arabera. Bizikidetza-unitate hartzaileko kideek ezin izango dute esku hartu hartutako pertsonaren ondasun higigarrietan edo higiezinetan eta ezin izango dituzte erabili edo administratu egintza juridiko horiek egiteko gaitzen dituen notario-ahalordea izan gabe.

	Hala badagokio, harreran hartutakoak bizikidetza-unitate hartzaileari ordainduko dion zenbatekoa eta ordainketaren maiztasuna. Mendekotasun-egoeran dauden pertsonen familia-harrerako programa garatzeko laguntza emateko ebazpena. Aurretiaz ostatu- eta laguntza-kontratu bat sinatzea behar duen edozein administrazio-egintza edo harrera formalizatzeko dokumentua, formalizazio-dokumentuan ezarritako betekizunak dituen.
7.– Ohiko egoitza utzita izatea errentak ez ordaintzeagatiko utzarazpen bat dela bide, gerora sortutako ordaintzeko ezintasun baten ondorioz edo hipoteka betearazteko prozedura baten ondorioz: Utzarazpena eta gainerako inguruabarrak Egoitza uztea	Ez ordaintzeagatiko utzarazpenerako epaiketa amaitutzat jotzen duen dekretua eta utzarazteko kondena-epaia, errentak edo bidegabe jasotako kopuruak ez ordaintzeagatik emandakoa Hipotekatutako ondasunen gaineko exekuzioa baimentzen eta bideratzen duen autoa. Estatuko Aldizkari Ofizialean argitaratutako enkantearen deialdia eta iragarkia eta ondasun higiezinak adjudikatzeko dekretua. Etxebizitzari lotutako errolda-ziurtagiri kolektiboa.
8.– Ohiko egoitza utzita izatea etxebizitzak bizitzeko egokia izateari utzi diolako Bizigarritasunik eza	Udal-administrazioako organo eskudunaren ebazpena, etxebizitzaren behin betiko bizigarritasunik eza deklaritzen duena. Etxebizitzaren erabileraren kautelazko etetea, udal-administrazioako organo eskudunak erabakitakoa, behin-behineko bizigarritasun-ezaren adierazpena eman aurretik

Egoitza uztea	edo administrazio-espedientea hasi aurretik, ekainaren 28ko 80/2022 Dekretuaren 14.14 artikuluan xedatutakoarekin bat etorrita. Dekretu horrek Euskal Autonomia Erkidegoan etxebizitzaren eta zuzkidura-bizitokiaren gutxieneko bizigarritasun-baldintzak eta diseinu-arauak arautzen ditu. Etxebizitzari lotutako errolda-ziurtagiri kolektiboa.
9.- Ohiko egoitza utzita izatea etxebizitzak irisgarritasun-arazoak dituelako: dokumentu hauen bidez: Erregelamendu honen 12. artikuluan aipatutako inguruabar pertsonalak: Adina: Desgaitasuna Eraikinaren eta egoitzaren irisgarritasun-arazoak: Eraikinaren irisgarritasun-arazoak	Nortasun-agiri nazionala, atzerritarren identifikazio-zenbakia, indarrean dagoen pasaportea, familia-liburua eta jaiotza-ziurtagiria. Desgaitasun-gradua egiaztatzen duen ziurtagiria edo txartela, mugikortasun urria edo zentzumen-desgaitasuna dagoela agerrarazten duena. Eraikinen ikuskarpen teknikoaren txostena, irisgarritasun unibertsalari eta desgaitasuna duten pertsonak eraikinera sartzeko eta eraikina erabiltzeko ez diskriminatzeari lotutako baldintzen ebaluazioa duena, Euskal Autonomia Erkidegoko eraikinen ikuskarpen teknikoari buruzko uztailaren 24ko 117/2018 Dekretuan xedatutakoarekin bat etorrita ikuskarpen teknikoa egitea nahitaezkoa den kasuetan. Teknikari eskudunak emandako ziurtagiria, irisgarritasun unibertsalari eta desgaitasuna dutenak eraikinera sartzeko eta eraikina erabiltzeko ez diskriminatzeari lotutako baldintzen betetze-mailari buruzkoa.

Etxebizitzaren irisgarritasun-arazoak Egoitza uztea	Teknikari eskudunak emandako ziurtagiria, ekainaren 28ko 80/2022 Dekretuaren I. eranskinaren II.B-3 eta I-C.3 ataletan definitutako sarbide- eta irisgarritasun-baldintzen betetze-mailari buruzkoa. Dekretu horrek Euskal Autonomia Erkidegoan etxebizitzaren eta zuzkidura-bizitokiaren gutxieneko bizigarritasun-baldintzak eta diseinu-arauak arautzen ditu. Etxebizitzari lotutako errolda-ziurtagiri kolektiboa.
10.– Aitortua izatea % 33ko edo hortik gorako desgaitasuna edo mendekotasun-kalifikazioa: hauen bidez	Desgaitasunaren ziurtagiriak Mendekotasunaren ebaluazioaren ziurtagiria.
11.– Ezkontza edo antzeko loturaren bidez lotuta egotea beste pertsona batekin, gutxienez sei hilabete lehenagotik Ezkontza: Inskribatutako izatezko bikotea Inskribatu gabeko izatezko bikotea	Erregistro zibilaren ziurtagiria. Izatezko bikoteen erregistroaren ziurtagiria. Interesdunen erantzukizunpeko adierazpena, alde batera utzi gabe Inklusiorako eta Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Legearen 28. artikuluan xedatutakoa.
12.– Kalteberatasuna, bazterketa edo nahitaezko bizikidetza egoitza berean	Autonomia pertsonalaren galerari buruzko txosten medikoa, urriaren 29ko 8/2004 Legegintzako Errege Dekretuan (Ibilgailu motordunen zirkulazioko erantzukizun zibilaria eta aseguruari buruzko Legearen testu bategina onartzen duena) ezarritako sistemaren arauen arabera. Galera hori eragin duen istripua edo gaixotasun larria identifikatu behar du. Interesdunen edo interesdunen kaltetu-izaera eragin duen hondamen-egoeraren deklarazioa, larrialdien kudeaketa eta babes zibila arautzen dituen legeriaren arabera, edo organo eskudunak egoera hori deklaratzeko emandako ebazpena.

	Gizarte-zerbitzuen txostena, pertsonaren, pertsonen eta bizikidetza-unitateen gizarte-larrialdiko egoera egiaztatzen duena. Gizarte-zerbitzu espezializatuen txostena, gizarte-bazterketa larriaren diagnostikoari buruzkoa. Gobernu Kontseiluaren erabakia, interesdunaren edo interesdunen kaltetu-izaera eragin duen premia larria deklaratzeko duena, edo organo eskudunak izaera hori deklaratzeko emandako ebazpena.
--	---

E) DIRU-SARRERAK BERMATZEKO ERRENTAREN ONURADUN IZATEKO BETEKIZUNAK

Diru-sarrerak bermatzeko errentaren onuradun izateko betekizunak titularrentzat ezarritako bitartekoen bidez egiaztatuko dira adina, premia ekonomikoko egoera eta eskubidez legozkiekeen pentsio eta prestazio publikoak eskatu izana egiaztatu behar denean. Horrez gainera, erregelamendu honen 11. artikuluko 4. eta 6. apartatuetan xedatutakoaren arabera egiaztatu ahal izango dira.

F) BESTE INGURUABAR BATZUK

Erregelamendu honetan jasotako beste inguruabarrak ondoren adierazitako eran egiaztatuko dira. Horrez gainera, erregelamendu honen 11.4 artikuluan xedatutakoaren arabera egiaztatu ahal izango dira.

INGURUABARRA	AGIRIAK
1.– Bizikidetza-unitateko kideren baten heriotza:	Heriotza-ziurtagiria.
2.– Bizikidetza-unitateko kideren baten espetxeratzea:	Espetxearen ziurtagiria.
3.– Harrera- edo egoitza-zentro batean plaza bat erabiltzea.	Dagokion zentroaren ziurtagiria.

2.1.d) artikuluan adierazitako gizarte-zerbitzuak (ostatua eta egoitza) badira, inskripzioa eta baimena:	Dagokion lurralde historikoko administrazio organo eskudunaren ziurtagiria.
2. artikuluan adierazitako ostatu-establezimenduetako baten erabilera.	Dagokion establezimenduaren fakturak
4.– Etxebizitzaren jabetza:	Eskualdaketaren eskritura publikoa edo jabetza-erregistroaren ohar soila.
5.– Etxebizitzaren gozamena	Eskubide errearen eraketaren eskritura publikoa
6.– Ondasun higigarri baten gaineko gozamena	Gozamena ematen duen titulua duen dokumentua
7.– Titularra eta haren ezkontidea edo ezkontzaren antzeko lotura duen bikotekidea egoitza ezberdinean bizitzea eta onuraduna eta titularra egoitza ezberdinean bizitzea. 9.1 artikuluko a), b), c) eta d) letretan adierazitako inguruabarrei dagokienez Tratamendu medikoan edo errehabilitaziokoan egotea Gizarte Zerbitzuen Zorroko aldi baterako egoitzazko gizarte-zerbitzu baten edo behar bezala inskribatutako eta baimendutako erakunde batek emandako ostatu- eta egoitza-zerbitzu baten erabiltzaile izatea	Erantzukizunpeko adierazpena Dagokion zentroaren ziurtagiria. Dagokion zentroaren ziurtagiria.
8.– Etxebizitza baten erabileraren lagapena:	Jabearen erantzukizunpeko adierazpena.
9.– Etxebizitza baten edo zati baten alokairua, edo azpierrementamendua	Alokairu-kontratua edo dagokion titulu juridikoa.
10.– Etxebizitza baten eremuak bizikidetzak unitateen erabilera independente eta eskusiborako baliatzea, 2.1.b) artikuluan ezarritako baldintzetan.	Alokairu-kontratua edo dagokion titulu juridikoa.

11.– Ikasketak egiten aritzea eta 27. artikuluko gainerako inguruabarrak	Matrikula edo haren ziurtagiria. Ikasketen ziurtagiria. Etapak bakoitzeko ikasketen historiala edo ikasketa-espeditentia. Ikasgaiak edo moduluak baliozkotzen eta salbuesten dituen ebazpena edo kredituak aitortzeko eta baliozkotzeko ebazpena.
--	---

II. ERANSKINA

PREMIA EKONOMIKOKO EGOERAREN EGIAZTAPENA

Premia ekonomiko egoera eranskin honetan ezarritakoaren arabera egiaztatuko da. Horrez gainera, erregelamendu honen 11. artikuluko 4. eta 6. apartatuan xedatutakoaren arabera egiaztatu ahal izango da.

KONTZEPTUA	AGIRIA
1.– Norberaren konturako lanaren etekinak Zenbatekoen urteko erregularizazioa	Hiru hilean behingo erantzukizunpeko adierazpena Ekitaldiko pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren aitorpena
2.– Besteren konturako lanaren etekinak Soldatak eta lansariak Eskubide pasiboak eta nahitaezko mutualitateak eta umezurtzen ikastetxeei edo antzeko erakundeei ordaindutako nahitaezko kotizazioak. Aldi baterako ezintasunaren ondoriozko prestazioak:	Kotizazio-oinarrien eta Gizarte Segurantzari ordaindutako kotizazioen kontsulta, Gizarte Segurantzaren Diruzaintza Nagusiarekin dagoen elkarreragingarritasunaren bidez Nominaren dokumentuak. Erakunde atxikitzailearen ziurtagiria. Kotizazio-oinarrien eta Gizarte Segurantzari ordaindutako kotizazioen kontsulta, Gizarte Segurantzaren Diruzaintza Nagusiarekin dagoen elkarreragingarritasunaren bidez.
3.– Pentsioak, prestazioak eta antzeko beste diru-sarrera batzuk	Kontsulta administrazio publiko eskudunekin dagoen elkarreragingarritasunaren bidez. Barruko datuen kontsulta erakunde kudeatzailea Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzua bada. Erakunde ordaintzaileek emandako ziurtagiriak. Pentsio edo prestazio horien maiztasuna eta zenbatekoa islatzen duten banku-agiriak.

4.– Mantenu-pentsioak, konpentsazio-pentsioak eta parekoak	Banantze-hitzarmena, dibortzioarena, gurasoentzako eta seme-alabentzako neurriak Ordainketen banku-agiriak. Prozedura judizialen barruan gauzatutako betearazpenak.
5.– Ondare-etekinak (erregelamendu honen 40.2 artikuluan xedatutakoa salbu): Ondare higiezinaren etekinak Ondare higigarriaren etekinak	Errentamendu-, azpierrementamendu-, eskualdatze- edo lagapen-kontratua. Bankuko sarrerak edo emandako hartu-agiriak. Kontsulta foru-ogasunen edo Zerga Administrazioako Estatu Agentziaren elkarreragingarritasunaren bidez. Ekitaldiko pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren aitorpena. Kontu korronteen, errenta finkoko tituluen, gordailuen kontuen, balore-tituluen eta inbertsio-funtsen saldoak identifikatzen duen banku-informazioa. Aurreikuspen-erakundeen informazioa, gizarte-aurreikuspeneko planen, pentsio-planen eta pentsio-funtsen saldoei buruzkoa.
6.– Beste titulu bat dela-eta lortutako etekinak	Diru-sarrera horiek jaso direla eta zenbatean behin jaso diren islatzen duten banku-agiriak edo hartu-agiriak
7.– Diru-sarrera atipikoak: Kalte-ordainen kasuan. Mantenuko eskubideak eta konpentsazio-pentsioak direla-eta jasotako atzerapenak.	Orokorrean: sarrera horiei buruzko banku-agiriak edo hartu-agiriak, sarrera horien apartekotasuna islatzen dutenak. Erakunde ordaintzaileak kalte-ordain hori aitortzen duen agiria. Benetan ordaindu behar direla ezartzen duen ebazpen judiziala.

Diruzko ondasunak edo ondasun higigarri likidagarriak, jarauntsi, legatu edo dohaintza bidez jasotakoak. Ondarea saltzegatik lortutako etekinak. Diru-sarrera atipikoen zenbaketan sartu behar ez diren gastuak	Legatuaren edo dohaintzaren eskritura edo agiria, edo jarauntsia onartzeko eskritura. Salerosketa-kontratua edo -eskritura. Salbuetsita dagoen kontzeptua argi eta zalantzarik gabe islatzen duten dokumentuak. Ordainketa egin dela eta ordaintzaileak diru-sarrera atipikoak jaso zituzten bizikidetza-unitateko kideak izan zirela agerrarazi beharko da.
8.– Eskubideak baliaraztea: Sistema publikoko pentsioak eta prestazioak. Gainerako kasuak:	Pentsioa edo prestazioa eskatu izanaren frogagiria. Organo eskudunaren ebazpena. Doako justiziarako eskabidea. Baliarazi behar diren eskubideak lortzeko egindako egintza judizialak edo arbitrajekoak egiaztatzen dituzten agiriak, edo haien ondoriozko zenbatekoak ordainarazteko egindakoak egiaztatzen dituztenak.
9.– Diru-sarrera ez-konputagarriak	Kontsulta administrazio publiko eskudunekin dagoen elkarreragingarritasunaren bidez. Deialdiak, ziurtagiriak, araudiari buruzko aipamenak. Halakoak emateko ebazpena.
10.– Ondare higiezin Ondasun higiezinaren gaineko jabetza- edo jabekidetzak- eskubideak, eta haien katastroko balioa: Gozamen-, erabilera- eta biztante- eskubideak. Ohiko etxebizitzaren izaera:	Kontsulta foru-ogasunen elkarreragingarritasunaren bidez edo Estatuko katastroaren elkarreragingarritasunaren bidez. Halako elkarreragingarritasunik ez badago, edo ez badago behar bezala eguneratuta, eskubideen eskrituretan ezarritakoa hartuko da kontuan. Eskubideak eratzeko eskritura. Jabetza-erregistroaren ziurtagiria, haien inskripzioa islatzen duena. Kontsulta dagokion udal-eroldaren elkarreragingarritasunaren bidez. Erroldatze-ziurtagiria.

Norberaren konturako jarduerarako erabilitako lekua. Diru erraz bihurtu ezin diren ondasunak: 1. Hirugarren pertsona baten aldeko gozamen-eskubidea. 2. Jabekideak saltzeari uko egitea: 3. Erabilgarritasunik eza enbargoetan. 4. Erabilgarritasunik eza hipoteka exekutatzen denean edo enkantea dagoenean.	Erantzukizunpeko adierazpena. Legatuaren, dohaintzaren eta jarauntsiaren onarpenaren eskritura. Eskubideak eratzeko eskritura. Jabekidetza azkentzeko doako laguntza juridikoaren eskaera. Prozedura horren agiri judizialak. Jabetza-erregistroan inskribatu izanaren ziurtagiria. Dagokion ebazpena. Dagokion prozedura judizialeko dokumentazioa.
11.– Ondare higigarria Tituluen, baloreen, diru erraz bihurtzen diren kreditu-eskubideen eta errenta aldakorreko edo finkoko tituluen titulartasuna eta balioa. Ibilgailuen titulartasuna Familiaren ostilamendua eta beste ondasun batzuk	Kontsulta dagozkion foru-ogasunekin dagoen elkarreragingarritasunaren bidez, edo, bestela, banku- edo finantza-produktu horien unean uneko egoerari buruzko dokumentazioaren bidez. Kontsulta Trafiko Zuzendaritza Nagusiarekin dagoen elkarreragingarritasunaren bidez. Erantzukizunpeko adierazpena

Vitoria-Gasteizen, 2023ko XXXXaren XX(e)(a)n.

Lehendakaria,

IÑIGO URKULLU RENTERIA.

Bigarren lehendakariordea eta Lan eta Enpleguko sailburua,

IDOIA MENDIA CUEVA